

Tilinpäätös 2024

HSY:n hallitus 21.03.2025

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Helsinki Region Environmental Services Authority

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100

00066 HSY

puhelin 09 1561 2110

faksi 09 1561 2011

www.hsy.fi

Y-tunnus: 2274241-9

Lisätietoja

Minna Haapala

minna.haapala@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY

Kansikuva: HSY

Sisällys

1	Toimintakertomus	4
1.1	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
1.1.1	Toimitusjohtajan katsaus	4
1.1.2	Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.1.3	Toimintaympäristö	8
1.1.4	Toiminta tilikaudella	10
1.1.5	Henkilöstö	19
1.1.6	Ympäristövastuu	20
1.1.7	Muut ei-taloudelliset asiat	23
1.1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
1.1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	27
1.2	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	29
1.3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	34
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	34
1.3.2	Tuloksen muodostuminen toimialoittain	37
1.3.3	Toiminnan rahoitus	38
1.3.4	Kokonaistulot ja -menot	39
1.3.5	Rahoitusasema ja sen muutokset	40
1.4	Konsernin toiminta ja talous	41
1.4.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä	41
1.4.2	Konsernia koskevat olennaiset tapahtumat	41
1.4.3	Konsernin toiminnan ohjaus ja sisäinen valvonta	42
1.4.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	44
1.5	Tilikauden tuloksen käsittely	47
2	Talousarvion toteutuminen	48
2.1	Kuntayhtymän toteutumisvertailut	48
2.1.1	Strategiset tavoitteet	48
2.1.2	Strategiset päämäärät ja mittarit	49
2.1.3	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	54
2.1.4	Investointien toteutuminen	57
2.1.5	Rahoitusosan toteutuminen	59
2.1.6	Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	60
2.2	Vesihuollon toteutumisvertailut ja erillislaskelmat	61
2.2.1	Tuloslaskelman toteutuminen	61
2.2.2	Investointien toteutuminen	62
2.2.3	Rahoituslaskelma	63
2.2.4	Tase	64

2.3	Jätehuollon toteutumisvertailut ja erillislaskelmat.....	65
2.3.1	Tuloslaskelman toteutuminen	65
2.3.2	Investointien toteutuminen	66
2.3.3	Rahoituslaskelma	67
2.3.4	Tase	68
2.4	Seutu- ja ympäristötiedon toteutumisvertailut	69
2.4.1	Tuloslaskelman toteutuminen	69
2.4.2	Investointien toteutuminen	69
2.5	Tukipalvelut toteutumisvertailut.....	70
2.5.1	Tuloslaskelman toteutuminen	70
2.5.2	Investointien toteutuminen	71
2.6	Asiakkuudet ja viestintä toteutumisvertailut.....	72
2.6.1	Tuloslaskelman toteutuminen	72
2.6.2	Investointien toteutuminen	73
2.7	Johto, talous ja strateginen ohjaus toteutumisvertailut	73
2.7.1	Tuloslaskelman toteutuminen	73
2.7.2	Investointien toteutuminen	74
3	Tilinpäätöslaskelmat	75
3.1	Kuntayhtymän tilinpäätöslaskelmat.....	75
3.1.1	Tuloslaskelma.....	75
3.1.2	Rahoituslaskelma	76
3.1.3	Tase	77
3.2	Konsernin tilinpäätöslaskelmat	79
3.2.1	Konsernituloslaskelma.....	79
3.2.2	Konsernin rahoituslaskelma.....	80
3.2.3	Konsernitase.....	81
4	Liitetiedot	83
4.1	Kuntayhtymän ja konsernin liitetiedot.....	83
4.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	83
4.1.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	84
4.1.3	Tasetta koskevat liitetiedot.....	87
4.1.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	92
4.1.5	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot.....	97
4.2	Tunnuslukujen laskentakaavat.....	99
5	Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat	101
5.1	Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot hulevesiviemäroinnin tilinpäätöksestä	101
5.2	Kilpailu- ja kuluttajaviraston edellyttämä mullanmyyntitoiminnan tilinpäätöksen eriyttäminen.....	102
5.3	Jätehuollon markkinaehtoisen toiminnan tulos.....	103
6	Allekirjoitukset ja merkinnät	104

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Toimitusjohtajan katsaus

Suomen bruttokansantuote heikkeni voimakkaasti vuoden 2023 loppupuolella, inflaatio jatkui edelleen voimakkaana ja Suomen talous ajautui taantumaa. Suomen Pankin 2024 joulukuussa julkaiseman ennusteen mukaan Suomen talous on hitaasti toipumassa taantumasta. Teollisuudessa ja investoinneissa rakentaminen hidastui vuonna 2024, mutta Valtiovarainministeriön ennusteiden mukaan rakentaminen kääntyisi kasvuun vuonna 2025. Asuntorakentamiselle on tulevana vuosina kysyntää maahanmuuton ja maan sisäisen muuton ansiosta erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Korkotaso kääntyi laskuun vuoden 2024 aikana. Vuoden aikana nähtiin useita Euroopan keskuspankin koronlaskupäätöksiä, joita voitiin toteuttaa inflaation kääntynyt laskusuuntaan. Euroopan keskuspankin joulukuun ennusteen mukaan euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio jää vuosina 2025–2027 1,9–2,1 prosentin väliin saavuttaen Euroopan keskuspankin inflaatiotavoitteen 2 prosenttia. HSY:llä korkotason kehitys heijastuu lainarahoituksen myötä rahoitusmenoihin osin viiveellä.

Pääkaupunkiseudulla väkiluku jatkoi kasvuaan vuonna 2024. Tilastokeskuksen ennakkotiedon perusteella HSY:n jäsenkuntien väestö kasvoi jopa noin 1,7 prosenttia edellisvuodesta, kun pitkäaikainen keskiarvo on ollut noin yhden prosentin tuntumassa. Myös vuosina 2025–2027 pääkaupunkiseudun väestömäärän ennustetaan jatkavan kasvuaan.

HSY tuotti vuonna 2024 vesi- ja jätehuoltopalveluja yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle ja yrityksille. Talousvettä tuotettiin ja jätevettä puhdistettiin myös toiminta-alueen ulkopuolisille vesihuoltolaitoksille sekä hoidettiin jätehuoltopalvelut sopimusperusteisesti Kirkkonummen kunnalle. Seutu- ja ympäristötietoja tuotettiin pääkaupunkiseudulle ja osin laajemmalle, Helsingin seudun 14 kunnan alueelle tai Uudenmaan 18 kunnan alueelle.

Toimintapolitiikkamme mukaisesti sitoudumme jatkuvan parantamisen periaatteisiin siten, että tuotamme turvalliset, toimintavarmat ja laadukkaat palvelut asiakkaille kustannustehokkaasti sekä huolehdimme Itämeren hyvinvoinnista, hillitsemme ilmastonmuutosta ja vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista. HSY:ssä on usealla eri osa-alueella asetettu ympäristölupasäädöksiä tiukempia tavoitteita, joita seurataan ja joiden mukaisesti toimintaa kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti. HSY raportoi vastuullisuudestaan GRI-standardin mukaisesti.

Keskeisin toimintaamme vaikuttanut lainsäädännöllinen muutos koski biojätteen erilliskeräystä. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen 1.11.2022 voimaan tulleissa jätehuoltomääräyksissä määrätään kaikkia alueen asuinkiinteistöjä koskevasta biojätteen erilliskeräysvelvoitteesta, vapaa-ajan kiinteistöjä lukuun ottamatta. Erilliskeräysvelvoite tuli voimaan 1.7.2023 Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueilla. Vaiheittaiseksi määrätyn voimaantulon mukaisesti erilliskeräysvelvoite tuli Vantaalla voimaan 1.1.2024 sekä Helsingissä 1.7.2024.

HSY:n toimintatuotot tilikaudella 2024 olivat 458,9 miljoonaa euroa, josta 339,6 miljoonaa oli vesihuollon ja 107,7 miljoonaa jätehuollon myyntituottoja. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen kulujen kattamiseksi jäsenkunnilta perityt kuntaosuudet olivat 4,7 miljoonaa. Kuntayhtymän toimintatuotot ylittivät talousarvion 12,6 miljoonalla eurolla, mikä selittyy erityisesti volyymien kasvulla kummallakin toimialalla. Toimintakulut olivat 200,2 miljoonaa euroa, mikä on 18,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Rahoituskulut toteutuivat lähes talousarvion tasoisena. Tilikauden ylijäämä oli tilinpäätössiirtojen ja verojen jälkeen 23,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2024 aikana HSY:n velkaantuminen hidastui selvästi nopeammin kuin talousarviossa oli ennustettu. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi tilikaudella 5,1 milj. euroa positiiviseksi investointitason toteutuessa merkittävästi suunniteltua matalampana. Vuonna 2024 investoinnit jäivät talousarviosta 45,1 miljoonaa euroa jääden tasolle 164,1 miljoonaa euroa. Tilikauden päättyessä maksuvalmius oli hyvä eikä lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja ollut käytössä. Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 26,8 %.

HSY on toteuttanut vuoden 2023 alusta alkaen strategiaansa ”HSY 2030 – yhdessä kestävään huomiseen”. Visionamme on tehdä yhdessä pääkaupunkiseudusta maailman kestävin kaupunkiseutu. Strategian neljä painopistettä ovat ympäristövastuu, työn murros, kestävä talous ja asukaskokemus. Strategiaa implementoitiin vuoden 2024 aikana 25 kärkihankkeen avulla.

Omistajaohjaustavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin. Kestävä talous -päämäärän tavoitteena on nettovelanoton nollaaminen strategiakauden aikana sekä tehokas ja taloudellinen toiminta. Näihin asetetuissa mittareissa päästiin tavoitteisiin. Sen sijaan tavoitteesta jäätiin odotetusti strategisena omistajaohjausmittarina olevassa Laskuttamattoman veden osuus vedentuotannossa -mittarissa. Strategiakauden investointitason avulla ei saneerausvelan kasvua pystytäkään taittamaan ja siten verkoston kunto heikkenee. Näin olemme asiaa viestineet myös ulkoisissa viestimissä. Ympäristövastuun tavoitteena olemme vähentäneet HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa syntyvien kasvihuonekaasupäästöjä ennusteen mukaisesti. HSY:n hiilineutraaliusohjelman vuodelle 2024 asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Sen sijaan kotitalousjätteen kierrätysastetavoitteeseen emme päässeet vuonna 2024. Asukaskokemukseen panostimme rakentamalla sähköisen OmaHSY-portaalin, jonka saama vastaanotto on ollut positiivinen. Samoin HSY:n asiakastyytyväisyys-mittaritavoitteet saavutettiin.

Toimintaympäristömme sisältää kriittistä infrastruktuuria uhkaavia riskejä, mutta vakavilta häiriöiltä vältyttiin vuonna 2024. Toimintavuoden aikana raportoitiin Suomessa eräitä vesihuoltoinfraan liittyviä ilkeätapauksia. Lisäksi hybridi- ja kybervaikuttaminen muodostavat uudenlaisia riskejä kriittiselle infrastruktuurille. HSY:n panostukset fyysiseen turvallisuuteen ja tietoturvallisuuteen sekä turvallisuuskulttuurin ja -johtamisen kehittämiseen jatkuvat. Myös ilmastonmuutokseen liittyvät sään ääri-ilmiöt voivat aiheuttaa häiriötä ja lisätä toiminnan riskisyyttä. Toimintaympäristön kasvaneet epävarmuudet edellyttävät hyvää varautumista ja turvallisuuskäytäntöjen edelleen kehittämistä myös tulevana toimintavuonna 2025.

HSY aloittaa strategiansa päivitystyön vuoden 2025 aikana. Alustavat valmistelut käynnistetään jo keväällä 2025 mutta strategiapäivitys vauhdittuu erityisesti HSY:n uuden hallituksen aloittaessa toimintansa syksyllä 2025 kuntavaalien jälkeen.

Tommi Fred

toimitusjohtaja

1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous. Tilivelvollinen toimielin on hallitus ja tilivelvollisia viranhaltijoita toimitusjohtaja sekä toimiala- ja tulosaluejohtajat.

Hallitus

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Hertell Sirpa (vihr./Espoo), varapuheenjohtaja	Lahti Timo (vihr./Espoo)
Jokela Laura (ps./Helsinki)	Paunio Mikko (ps./Helsinki)
Kokko Kristiina (kok./Helsinki)	Hurskainen Mikko (kok./Helsinki)
Korkman Anna (rkp./Helsinki) 31.5.2024 saakka Ringbom Emma (rkp./Helsinki) 31.5.2024 alkaen	Seitsamo Alex (rkp./Helsinki)
Laakso Ville (kok./Espoo)	Juuti Sini (kok./Espoo)
Lehmuskallio Paula (kok./Vantaa)	Ahola Eero (kok./Vantaa)
Lindroos Kristiina (sdp./Espoo)	Aitola Minna (sdp./Kauniainen)
Miettinen Taisto (ps./Kauniainen)	Santala Katri (ps./Espoo)
Nygård-Peltola Mia (kok./Helsinki), puheenjohtaja	Koskinen Markus (kok./Helsinki)
Pasterstein Dennis (kok./Helsinki)	Toveri Maarit (kok./Helsinki)
Seppänen Tia (vihr./Vantaa)	Auvinen Antti (vihr./Vantaa)
Stranius Leo (vihr./Helsinki)	Vuorinen Kirsi (vihr./Helsinki)
Suihkonen Tuomas (vas./Vantaa)	Romppainen Leena (vas./Vantaa)
Vuorela Antti (sdp./Helsinki)	Temmes Anneli (sdp./Helsinki)

Asiantuntijajäsenet	
Sinnemäki Anni, Helsinki	
Isotalo Olli, Espoo	
Westlin Henry, Vantaa	
Masar Christoffer, Kauniainen	

Tarkastuslautakunta

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Järvinen Hannu, (ps./Espoo), puheenjohtaja	Bremer Maria (ps./Kauniainen)
Kasurinen Riina (kok./Helsinki)	Pälvi Mikael (kok./Helsinki)
Rautavaara Maija (vihr./Vantaa), varapuheenjohtaja	Tarnanen Niilo (vihr./Vantaa)
Ollikainen Oskari (sdp./Vantaa)	Paananen Eija (sdp./Helsinki)
Petriotis Christos (kok./Espoo)	Silander Marju (kok./Espoo) 31.5.2024 saakka Visanti Meri (kok./Espoo) 31.5.2024 alkaen

Helsingin seudun ympäristöpalvelut – kuntayhtymä HSY

1.1.3 Toimintaympäristö

Makrotalouden kehitys

Suomen Pankin 2024 joulukuussa julkaiseman ennusteen mukaan Suomen talous on hitaasti toipumassa taantumasta. Investoinnit ja kulutus ovat vähentyneet edellisvuodesta. BKT:n arvioidaan supistuvan 0,5 prosenttia vuonna 2024 ja kasvavan maltillisesti 0,8 prosenttia vuonna 2025. Varsinkin investointien ennustetaan kasvavan 2025 korkojen yhä laskiessa. Suomen Pankki ennustaa inflaation pysyvän Suomessa alle 2 prosentin 2027 asti. Tilastokeskus arvioi 2024 inflaatioksi keskimäärin 1,6 prosenttia. Kotitalouksien kulutuksen on ennustettu kasvavan ennustejaksolla hitaasti lisääntyvän työttömyyden ja kireän finanssipolitiikan heikentäessä kasvuodotuksia. (Suomen Pankki 2024, Tilastokeskus 2025)

Työmarkkinat ja väestö

Tilastokeskuksen 2024 lokakuussa julkaiseman väestöennusteen mukaan Suomen väkiluku jatkaa maltillista kasvuaan tulevina vuosina, mikäli nettomaahanmuutto pysyy nykyisellä tasolla. Asukasmäärän kehitys myös pääkaupunkiseudulla on ollut vuoden 2024 aikana positiivista, Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan pääkaupunkiseudun väestö kasvoi noin 1,7 prosenttia edellisvuodesta. Myös vuosina 2025–2027 pääkaupunkiseudun väestömäärän ennustetaan kasvavan. (Tilastokeskus 2024)

Työ- ja elinkeinoministeriön 2024 marraskuussa julkaiseman työmarkkinaennusteen mukaan työkäisen väestön määrä kasvaa voimakkaasti lähivuosina. Heikon suhdannetilanteen vuoksi työttömyysasteen ennustetaan kasvavan 2024 1,2 prosenttia edellisvuodesta ja olevan 8,4 prosenttia. Työttömyysasteen ennuste vuodelle 2025 on 8,5 prosenttia ja vuodelle 2026 8,4 prosenttia. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2024)

Hyödykkeet

Yksittäisten hyödykkeiden hintoihin ja hintaennusteisiin sisältyy aina epävarmuutta geopolitiittisten jännitteiden, kysyntä- tai tarjontashokkien myötä tai luonnonilmiöiden vuoksi. Öljyn ja muiden hyödykkeiden hinnat ovat pysyneet verrattain korkeina ja heiluneet jonkin verran vuonna 2024. Öljyn hinta on vaihdellut 80 dollarin tuntumassa barrelilta vuonna 2024 ja Euroopan keskuspankki ennustaa joulukuussa julkaisemassaan ennusteessa hinnan laskevan tulevina vuosina 2025–2027 noin 70 dollariin barrelilta. Muiden kuin energiahyödykkeiden kuluttajahintaindeksin Euroopan keskuspankki ennustaa euroalueella nousevan keskimäärin 2025 noin 2,3 prosenttia vuodesta 2024. (Euroopan keskuspankki 2024)

Suomessa sähkön tuotanto on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Fingridin 2024 syyskuussa julkaisemassa ennusteessa Suomen sähköntuotannon on arvioitu olevan vuonna 2025 noin 90 terawattituntia, kun vuonna 2023 tuotanto oli 78 terawattituntia. Vuonna 2025 sähkön kulutuksen ennustetaan olevan Suomessa noin 88 terawattituntia. Fingrid ennustaa tuleville vuosille Suomesta tulevan vuosituotannon näkökulmasta sähkön nettoviejä. Sähkätehon suhteen Suomen ei kuitenkaan ennusteta olevan tulevaisuudessa täysin omavarainen, esimerkiksi vähätuulisissa huippukulutustilanteissa. (Fingrid 2024) Sähkön keskihinta Suomessa on laskenut energiakriisiä edeltävälle tasolle ja vuonna 2024 on noin 46 €/MWh, kun inflaatiokorjattu keskihinta vuonna 2023 oli 57 €/MWh ja vuonna 2022 166 €/MWh. (Energiateollisuus 2024)

Rahoitus

Euroalueen talouskasvua ovat vaimentaneet kiristyneet rahoitusolot inflaation hillitsemiseksi, hauras luottamus talouteen ja heikko vienti. Talouskasvun ennustetaan kuitenkin vahvistuvan vuonna 2025, kun inflaatio hidastuu, palkat nousevat, työllisyys pitää pintansa ja viennin kasvu piristyy. Myös kiristyneiden rahoitusolojen kasvua heikentävä vaikutus pienenee, kun korkoja lasketaan vuonna 2025. Euroopan keskuspankki ennustaa joulukuussa 2024 julkaisemassaan ennusteessa euroalueen talouskasvun vankistuvan vuonna 2025–2027. (Euroopan keskuspankki 2024)

Inflaativauhti on hidastunut vuoden 2024 aikana ja korot ovat kääntyneet laskuun. Euroopan keskuspankin joulukuun ennusteen mukaan euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin mukainen inflaatio jää vuosina 2025–2027 1,9–2,1 prosentin väliin saavuttaen Euroopan keskuspankin inflaatiotavoitteen 2 prosenttia. Kuluttajahintaindeksi nousi euroalueella 2024 keskimäärin 2,4 prosenttia. Koroista 3 kuukauden euriborkoron ennuste vuosille 2025–2027 on 2–2,2 prosenttia ja euroalueen keskimääräinen valtion obligaatioiden 10 vuoden korko vuosina 2025–2027 on 2,9–3,2 prosenttia. (Euroopan keskuspankki 2024) HSY:llä korkotason kehitys heijastuu lainarahoituksen myötä rahoitusmenoihin osin viiveellä.

Teollisuus ja investoinnit

Rakentaminen on jatkanut voimakasta hidastumistaan vuoden 2024 aikana. Valtiovarainministeriön syksyllä 2024 julkaisemassaan Rakentaminen 2024–2025 ennusteessa koko rakentamisen ennustetaan kääntyvän Suomessa kasvuun vuonna 2025. Asuntorakentamiselle on tulevana vuosina kysyntää maahanmuuton ja maan sisäisen muuton ansiosta erityisesti pääkaupunkiseudulla. Toimitilarakentamisessa aloitusmäärien ennustetaan kasvavan maltillisesti 2025. Myös ratainvestointien ja maantieinvestointien ennustetaan kasvavan 2025. (Valtiovarainministeriö 2024) Haastavista lyhyen aikavälin näkymistä huolimatta yrityksillä on suuria investointitarpeita lähivuosina, ja odotukset tuotannollisista investoinneista ovat positiiviset. Suomen pankin joulukuussa 2024 julkaisemassa ennusteessa yksityisten kiinteiden investointien ennustetaan lisääntyvän vuonna 2025 0,9 prosenttia edellisvuodesta ja julkisten kiinteiden investointien 13,3 prosenttia edellisvuodesta. (Suomen Pankki 2024)

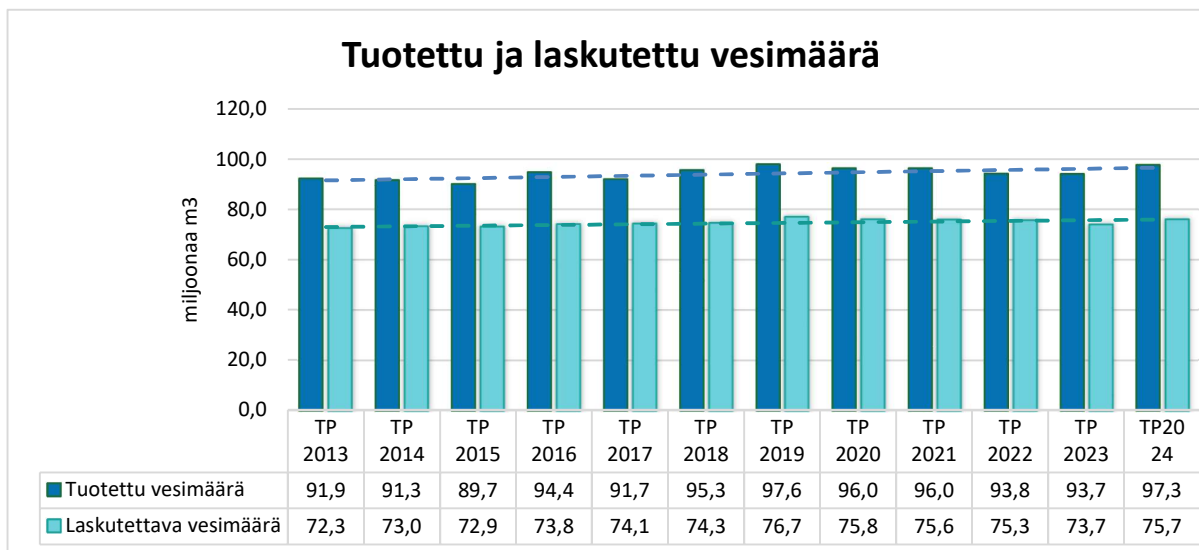
Säätelyn kehitys

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen 1.11.2022 voimaan tulleissa jätehuoltomääräyksissä määrätään kaikkia alueen asuinkiinteistöjä koskevasta biojätteen erilliskeräysvelvoitteesta, vapaa-ajan kiinteistöjä lukuun ottamatta. Erilliskeräysvelvoite tuli voimaan 1.7.2023 Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueilla. Vaiheittaiseksi määrätyn voimaantulon mukaisesti erilliskeräysvelvoite tuli Vantaalla voimaan 1.1.2024 sekä Helsingissä 1.7.2024.

1.1.4 Toiminta tilikaudella

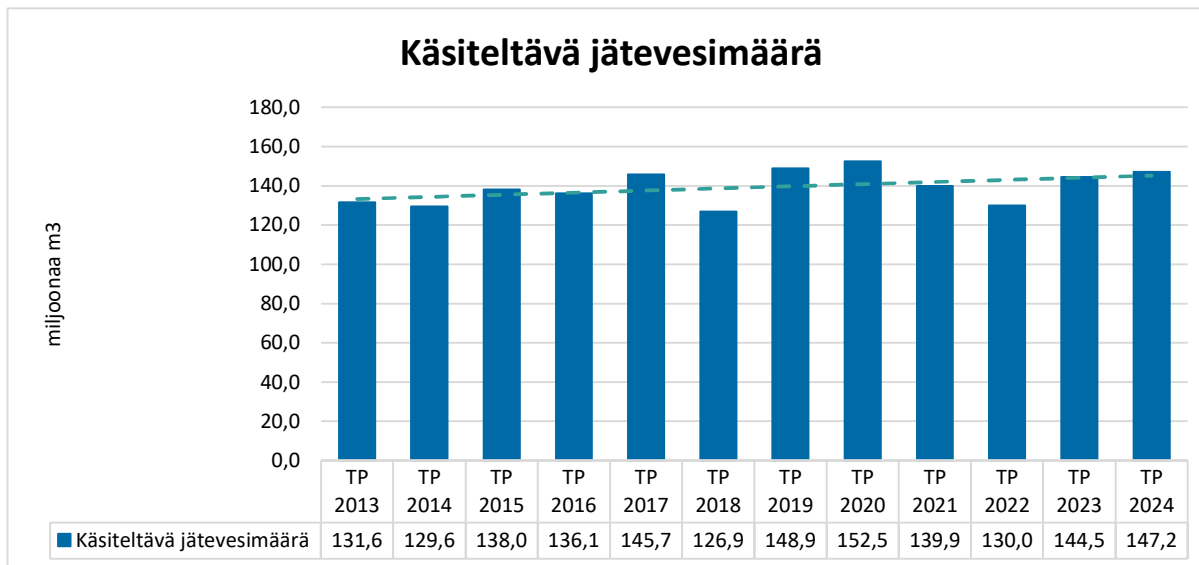
HSY tuotti vuonna 2024 vesihuoltopalveluja yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle ja yrityksille. Talousvettä tuotettiin ja jätevettä puhdistettiin myös toiminta-alueen ulkopuolisille vesihuoltolaitoksille. Jätehuollon palveluja tuotettiin jätelain 32 §:n mukaisesti ensisijaisesti asukkaille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteelle pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Seutu- ja ympäristötietoja tuotettiin pääkaupunkiseudulle ja osin laajemmalle, Helsingin seudun 14 kunnan alueelle tai Uudenmaan 18 kunnan alueelle.

VESIHUOLTO

Talousveden pumppaus verkostoon oli vuonna 2024 97,3 milj. m³ ja se kääntyi nousuun kolmen laskuvuoden jälkeen. Tuotettu vesi oli hyvälaatuista. Se täytti talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja -tavoitteet sekä HSY:n omat laatuvaatimukset. Vettä tuotettiin kahdella pintavesilaitoksella ja yhdellä pohjavesilaitoksella.

Veden laskutettu määrä oli 75,7 milj. m³. Useamman vuoden jälkeen, myös laskutettu vesivolyymi kääntyi nousuun, kasvaen noin 2,7 % edelliseen vuoteen nähden. Asukasmäärä pääkaupunkiseudulla kasvoi ennakkotiedon mukaan noin 2 %. Mahdollisesti vedenkulutusta hillinnyt energian säästön lientyminen, voi osaltaan selittää kulutuksen kasvua. Laskutuksen osuutta pumppauksesta ei tule tarkastella vuositasolla arviolaskutuksen vuoksi.

Vuonna 2024 käsiteltiin jätevettä kokonaisuudessaan 147,2 miljoonaa m³, joka oli noin 2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. HSY:n jätevedenpuhdistamot saavuttivat ympäristölupamääräysten mukaisen toimintatason kaikilta osin. HSY:n omat, ympäristölupamääräyksiä tiukemmat tonnipohjaiset tavoitteet saavutettiin typen osalta. Jätevedenpuhdistuksen kuormitus mereen vuonna 2024 fosforin osalta oli 26,5 tonnia (tavoite 26 tonnia) ja typen osalta 578 tonnia (tavoite 750 tonnia). Blominmäen jätevedenpuhdistamon toiminnan vakiintuminen näkyy erityisesti typen puhdistustehossa: toteutunut typen kokonaispäästö on n. 14 % pienempi kuin 2023 ja yli 40 % pienempi kuin ennen Blominmäen käyttöönottoa tyypillisesti saavutettu taso.

Vesihuoltoverkostoa laajennettiin, ylläpidettiin verkoston kuntoa ja investoitiin laitoksiin

Vesihuoltoverkosto (km)	Verkostoa yhteensä	Uutta verkostoa rakennettu v. 2024	Vanhaa verkostoa saneerattu v. 2024
Vesijohdot	3237	15	15
Jäte- ja sekavesiviemärit	2971	14	13
Hulevesiviemärit	2466	19	5
Yhteensä	8674	48	33

Vuonna 2024 korjattiin vesijohtojen vuotoja/putkirikkoja 274 kpl ja viemäritukoksia avattiin 82 kpl. Kulutuskeskeytysaika oli noin 21,7 minuuttia/asukas. Jätevesipumppaamoiden tukoksia oli 362 kpl, mikä oli noin 7 % enemmän kuin vuonna 2023. Verkostojen hallinnan osalta jatkettiin paikkatietojärjestelmien ja toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistä ja käynnistettiin paikkatietoratkaisun laaja-alainen päivityshanke.

Kaupunkilähtöiset investoinnit (korit 1, 2, 3 ja 10.2) toteutuivat vuonna 2024 noin 44 miljoonan euron suuruisina. Kaupunkilähtöisissä investoinneissa vuoden aikana käynnissä olleita kohteita olivat Espoossa muun muassa Keran 1. vaihe, Mårtensbro, Kulmakorpi ja Kutsumuksenkuja. Helsingissä vastaavia kohteita olivat muun muassa Jätkäsaari, Kruunuvuorenranta, Kuninkaantammi ja Kalasatama. Vantaalla kohteita olivat muun muassa Lehmustontie, Kilterinkuja, Puu-Kivistö, Tikkurilan osaamiskampuksen alue sekä Anfredin ja Rälssipuiston alue. Katuhankkeiden yhteydessä tehtiin myös runsaasti yhteiskohdesaneerauksia, muun muassa Vermonrinne, Rantatie, Gräsantulli, Suohaukantie, Mannerheimintie, Orapihlajatie ja Paatsamatien alue, Kaisaniemenpuisto, Tattariharjuntien alue, Vihertie ja Laurintie. Raidehankkeiden osalta Espoossa käynnistyi Espoon kaupunkiradan toteutus eri osuuksilla, joihin sisältyi paljon vesihuoltoon liittyviä töitä. Helsingissä Kalasatamasta Pasilaan -hanke valmistui ja Kruunusilltoihin liittyvät vesihuollon työt jatkuivat laajalla alueella. Helsingissä Länsiratikoiden allianssi ja Vantaan Ratikan allianssi aloittivat toimintansa loppuvuodesta, ja näissä hankkeissa HSY on ensi kertaa mukana alliansseissa tilaajaosapuolena.

Vesihuoltolähtöiset verkostohankkeet (korit 8,9 ja 10) toteutuivat vuonna 2024 85,9 miljoonan euron suuruisina. Vesihuoltolähtöisissä verkostoprojektien hankkeissa vuonna 2024 valmistuivat Kivistö-Koilis-Espoon Petikontie osuus, Läntinen Teatterikuja urakka, Lentokentän vedenjakelun varmuuden parantamisen, Mantaalitie-Tikkurilantie ja Niittytie-Juurakkotien urakka. Vesihuoltolähtöisissä verkostoprojektien hankkeissa valmistuivat myös Teollisuuskadun tunneliurakka, joka mahdollistaa sekaviemäriverkoston eriyttämistä sekä Uusi linja Juvanmalmin painepiirissä urakkaosuus Rastaala-Tammipääntie. Lisäksi valmistuivat myös Mänkimiehentien saneeraus, jossa pilotoitiin uutta kaivantovesiohjetta sekä Itäranta & Vainiontie urakka, jossa pilotoitiin tonttijohdosaneerausmallia. Lisäksi Itärannan hankkeessa otettiin käyttöön bioöljystä valmistetut muoviputkimateriaalit. Tunneleita (J19, YK139 ja J230) saneerattiin kolme kappaletta. Muita valmistuneita kohteita olivat Fazerin länsipuolen paineviemärin uusiminen ja Laajasalon kapasiteetin parantamisurakat. Kaivamatta toteutettiin sekä viemäreiden että vesijohtojen saneerausurakat. Kaivoksela Myyrmäen vesitornihankkeen 3-osuuden urakka alkoi niin ikään vuonna 2024. Järvenperän viemäreiden osalta valmistuivat Anfallintien osuus sekä Nuuniitty-Järvenperän pumppaamo osuus sekä Viiskorpi-Nepperi osuudelle valittiin urakoitsija.

Vedenhankinnan ja -puhdistuksen investoinnit toteutuivat vuonna 2024 13,7 miljoonan euron suuruisina. Valmistuneita hankkeita olivat muun muassa, Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen PK 1 saneerauksen 1. vaihe sekä uusi vartijarakennus porttijärjestelyineen. Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto ja perusparannus jatkuvat edelleen ja jäljempien urakoiden toteutussuunnittelu on käynnissä.

Muita laitoshankkeita vuonna 2024 olivat muun muassa valmistuneet Kalajärven uusi säätöpaineenkorotusasema, Myyrmäen vesitornin katon ja rakenteiden saneeraus, Metsäpirtin sähkökeskusten uusinta ja noin 4 kpl vesijohtoverkon uusia aluemittapisteitä. Käynnissä olivat hankkeina Myllymäen uusi jätevesipumppaamo, Viikinmäen toimisto-osan julkisivun ja aulatilojen saneeraus, Dämmanin lakkautukseen liittyviä ennallistamisia sekä käyttömenoilla tehtävä Suomenojan jätevedenpuhdistamon purkamisen. Näiden osalta työ jatkuu vuoden 2025 aikana.

Blominmäen toiminnan vakiinnuttaminen ja optimointi, takuutarkastukset ja urakan aikaisten virheiden ja puutteiden korjaukset jatkuivat vuoden 2024 aikana yhteistyössä urakoitsijoiden ja laitetoimittajien kanssa. Investointikustannuksia Blominmäen hankkeesta vuodelle 2024 kohdistui yhteensä 3,1 miljoonaa euroa.

Viestinnän ja neuvonnan teemoja olivat haitalliset aineet, hulevedet sekä raikas hanavesi. Asukkaiden tietoutta kasvatettiin näyttelyllä, joka kiersi Espoon ja Helsingin kirjastoissa. Osallistuttiin Tall Ships Races- tapahtumaan sekä Itämeripäivään ja hyvän medianäkyvyyden seudulla keränneeseen Mahanpuruja muovista –kampanjaan. Hanaveden erinomaisuudesta viestittiin hanavesibaarilla, joka kiersi kesän tapahtumissa, sekä markkinoitiin vesiposteja. Maailman vesipäivää juhlistettiin maaliskuussa. Ympäristöministeriön hankerahoituksella käynnistettiin hanke haitallisten aineiden viestintään ja neuvontaan liittyen. Viemärietiketin kampanjakonsepti uudistettiin HSY:n uuden brändikuvauksen pohjalta ja tuotettiin uusia aineistoja.

JÄTEHUOLTO

Kiinteistöjen jätehuollossa merkittävin muutos oli biojätteen erilliskeräyksen laajentamisen viimeisen vaiheen toteutus. Keräys laajeni 1.1.2024 Vantaalle ja 1.7.2024 Helsinkiin. Erilliskeräysvelvoite koskee nyt kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta vapaa-ajan kiinteistöjä. Veloitteen voi täyttää myös jätehuoltomääräysten mukaan toteutetulla kiinteistökohtaisella kompostoinnilla. Kiinteistökohtaisen kompostoinnin valitsi noin puolet 1–4 asunnon kiinteistöistä.

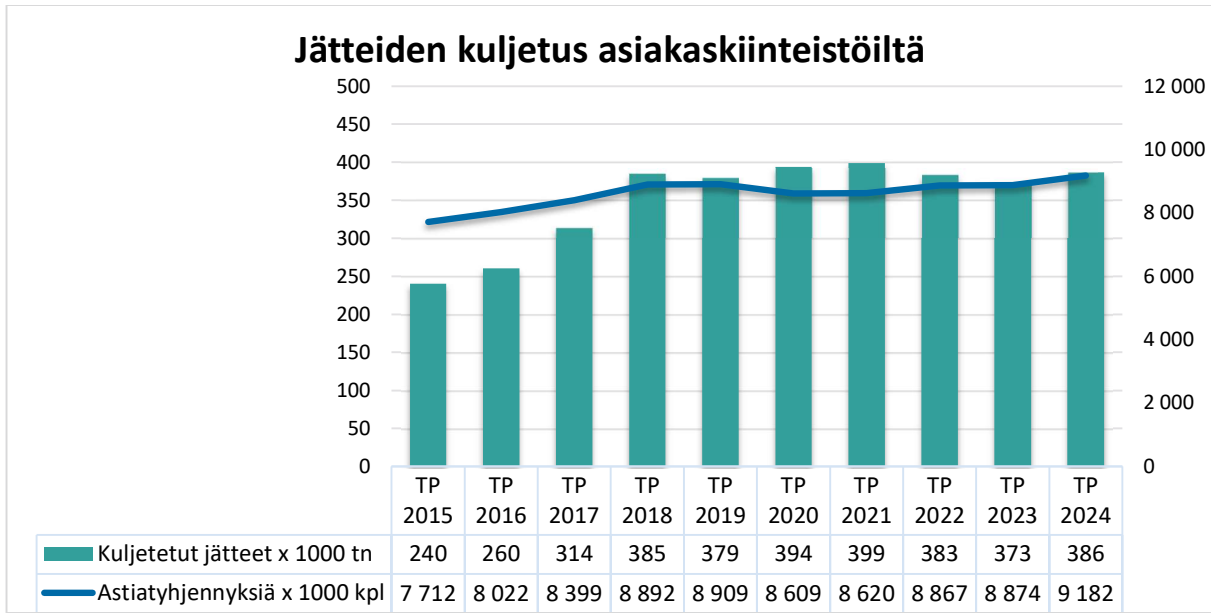
Vuoden 2024 aikana kiinteistöjen jätehuollossa tehtiin yhteensä noin 9,2 miljoonaa jäteastiatyhjennystä. Tyhjennysten kokonaismäärä oli noin 316 000 kpl (+ 3,6 %) suurempi kuin talousarviossa. Tyhjennysuoritteiden kokonaismäärä kasvoi 307 930 kpl verrattuna vuoteen 2023 (+ 3,4 %). Kaikkien hyötyjakeiden osalta kasvua vuoteen 2023 verrattuna oli 304 832 tyhjennystä (+ 8,4 %), josta suurin kasvu oli biojätteessä 239 775 kpl. Sekajätejäteastioiden tyhjennysmäärä oli vuonna 2024 talousarvioon nähden 58 184 kpl suurempi (+1,3 %) ja vastaavasti vuoteen 2023 verrattuna -28 211 kpl pienempi (-0,6 %).

Kerätyn jätteen määrä kiinteistöiltä vuonna 2024 oli 386 458 tonnia, joka on noin 13 100 tonnia suurempi kuin vuonna 2023. Talousarvioon verrattuna kokonaisjättemäärä oli noin 23 200 tonnia suurempi. Sekajätteen määrä kasvoi vuoteen 2023 verrattuna noin 5 000 tonnia (+ 3,1 %), biojätteen määrä kasvoi noin 5 100 tonnia (+ 12 %) muovipakkausten määrä kasvoi noin 700 tonnia (+ 9,8 %), kartonkipakkausten määrä nousi noin 600 tonnia (+3,8 %), lasipakkausten määrä kasvoi 110 tonnia (+ 2,5 %) ja pienmetallin määrä väheni 8 tn (- 0,3 %) vuoteen 2023 verrattuna. Lietteiden määrä kasvoi 1 390 tonnia (+ 1 %).

Kiinteistöiltä kerättyjen jätemäärien nousun arvioidaan johtuvan muun muassa pääkaupunkiseudun asukasmäärän ja yksityisen kulutuksen kasvusta. Jättemäärien kasvulle ei ole kuitenkaan mitään selkeää yksittäistä selitystä pois lukien biojäte, jonka kasvu oli ennustettavissa erilliskeräysvelvoitteen laajentuessa 1–4 huoneiston kiinteistöille.

Vuoden 2024 aikana kilpailutettiin 21 kuljetusurakkaa, jotka alkavat vuosien 2025 ja 2026 aikana.

Vuonna 2024 Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa vastaanotettiin noin 239 000 tonnia jätettä, joka on 12 % enemmän kuin vuonna 2023. Kokonaisjättemäärä oli noin 5 % suurempi kuin talousarviossa. Kasvu tuli pääasiassa kotitalousbiojätteistä.

Biojätettä vastaanotettiin vuonna 2024 yhteensä 50 742 tonnia, määrä nousi edellisvuoteen verrattuna noin 10 %. Määrän nousuun vaikutti kotitalousbiojätteen erilliskeräyksen laajennus uusille kiinteistöille.

Loppusijoitettavan tavanomaisen jätteen määrä oli 815 tonnia, joka oli noin 12 % vähemmän kuin vuonna 2023. Vaarallisen jätteen kaatopaikalle sijoitettiin jätevoimalan tuhkaa 4 550 tonnia. Tuhkamäärä oli noin 28 % suurempi kuin vuonna 2023.

Jätevoimalan pohjakuonaa otettiin vastaan 69 793 tonnia, mikä on 14 % edellisvuotta enemmän. Jätevoimalan tuhkan ja pohjakuonan kasvua selittää suurempi jätteenpolttomäärä; osa tästä kasvusta on tuontijätettä.

Hyödynnettävää rakennusjätettä vastaanotettiin 24 851 tonnia. Määrä nousi 2 401 tonnia vuodesta 2023. Nousu johtui ekoteollisuuskeskuksen omista rakennusurakoista vastaanotetusta asfaltista (4 252 tonnia). Ilman tätä omaa asfalttia hyödynnettävä rakennusjättemäärä on laskenut noin 8 %. Materiaalitorin sopimukset ovat päättyneet vuoden 2022 lopussa ja uusia sopimuksia on tehty vain vähäisiä määriä 2023–2024.

Hyödynnettävää maa-ainesta vastaanotettiin 28 806 tonnia. Määrä sisältää myös Sortin palamattoman mineraalisen jakeen. Varsinaisia puhtaita maa-aineksia vastaanotettiin 19 927 tonnia, josta 5 400 tonnia vastaanotettiin Ämmässuon omista rakennusurakoista. Urakoista tulleista massoista n. 3 400 tonnia oli louheita, jotka eivät sovellu vanhan kaatopaikan pintarakenteeseen. Ulkopuolelta vastaanotettuja hyödynnettäviä puhtaita maa-aineksia on vastaanotettu vain noin 14 500 tonnia. Pilaantuneita maita ei otettu enää vastaan vuonna 2024.

Kaasuvoimala (CHP1) käyttää polttoaineenaan kaatopaikkakaasua ja ajoittain lisäksi biokaasulaitoksessa tuotettua biokaasua. Kerätyn kaatopaikkakaasun energiasisältö (50 GWh) oli noin 20 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kaatopaikkakaasun muodostuminen on vähentynyt ennakoitua nopeammin, varsinkin vuoden 2024 aikana, epäedullisten prosessiolosuhteiden kuten kosteuden vuoksi. CHP1:llä tuotetun sähkön määrä (21,4 GWh) oli noin 20 % vähemmän kuin vuonna 2023.

Biojätteestä tuotettu biokaasun määrä (21,5 GWh) oli noin 4,5 % pienempi kuin vuonna 2023. Vaikka kaasun tuotanto oli pienempi kuin vuonna 2023, niin sähkön tuotanto oli biokaasuvoimalassa (CHP2) 6 606 MWh; 71 % suurempi kuin vuonna 2023. Tämä johtui CHP2-voimalan tulipalosta vuonna 2023; voimala saatiin käyttöön ensimmäisen kvartaalin jälkeen vuonna 2024. Vuoden 2024 aikana 12 % biokaasusta johdettiin hyödynnettäväksi kaasuvoimalaan (CHP1) ja kaasuvaramon huollon aikana 3,5 % soihtuun.

Tuotetusta sähköstä myytiin 13,5 GWh. Sähkön myynnistä saadut tulot olivat talousarviota pienemmät vähäisemmän kaasumäärän ja pohjoismaisten sähkömarkkinoiden arvioitua edullisemmän sähkön hinnan vuoksi. Lisäksi syöttötariffijärjestelmässä olevan CHP2 -voimalan tuotantotuesta jäi ns. lämpöpremio saamatta.

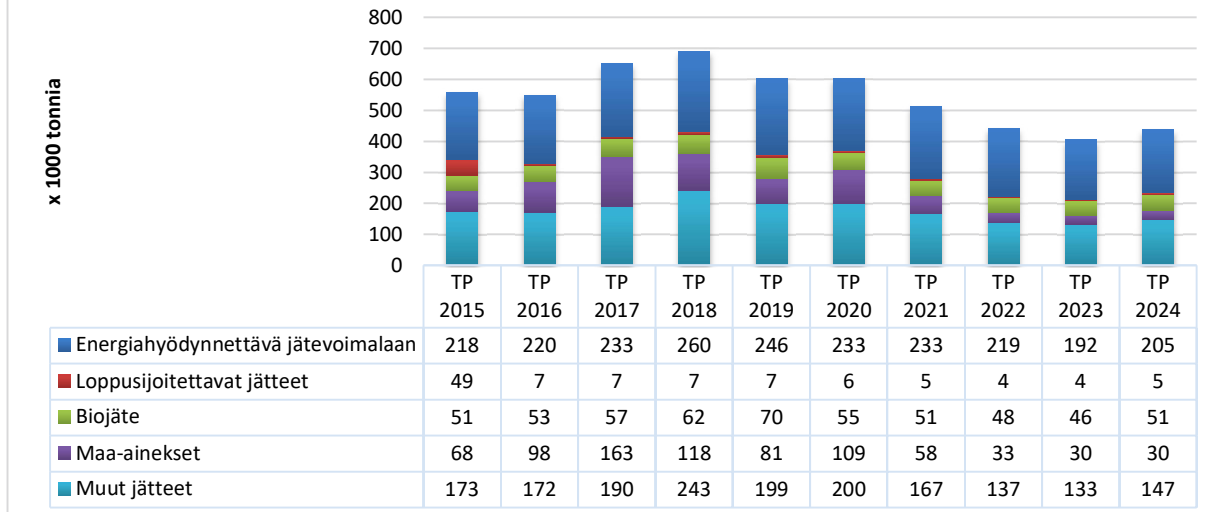
Jäteveden puhdistukseen pumpattu jätevesimäärä oli 545 000 m³; määrä nousi noin 4 % edellisvuoteen verrattuna.

Ekomo-toiminnan tavoitteena on kasvattaa HSY:n toimintojen ympärille erilaisiin kumppanuuksiin ja yritys yhteistyöhön nojaava kiertotaloutta tukevaa tuotantoa, palveluita ja jättemateriaalien jalostusta. Vuonna 2024 Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa toimi yhteensä 13 eri Ekomo-yhteistyökumppania.

Vuoden 2024 aikana jatkettiin kahta Ekomo-sopimusta, jotka kohdentuivat Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen alueelle. Uusia Ekomo-sopimuksia solmittiin viisi kappaletta. Neljän Ekomo-sopimuksen määräaikainen sopimuskausi päättyi vuonna 2024.

Osa Ekomo-yrityksistä on hakenut toiminnalleen oman ympäristöluvan ja osa toimiin HSY:n ympäristöluvan velvoitteiden mukaisesti. HSY:n ympäristöluvalla toimivat Ekomo-toimijat ottivat vastaan vuonna 2024 Ämmässuolla noin 70 742 tonnia erilaisia jätejakeita materiaali- ja energiahyödynnettäväksi, mikä oli noin 8 % vähemmän kuin vuonna 2023. Määrän laskuun vaikutti muun muassa määräaikaisten sopimusten päättyminen ja toimijoiden saamat omat ympäristöluvut.

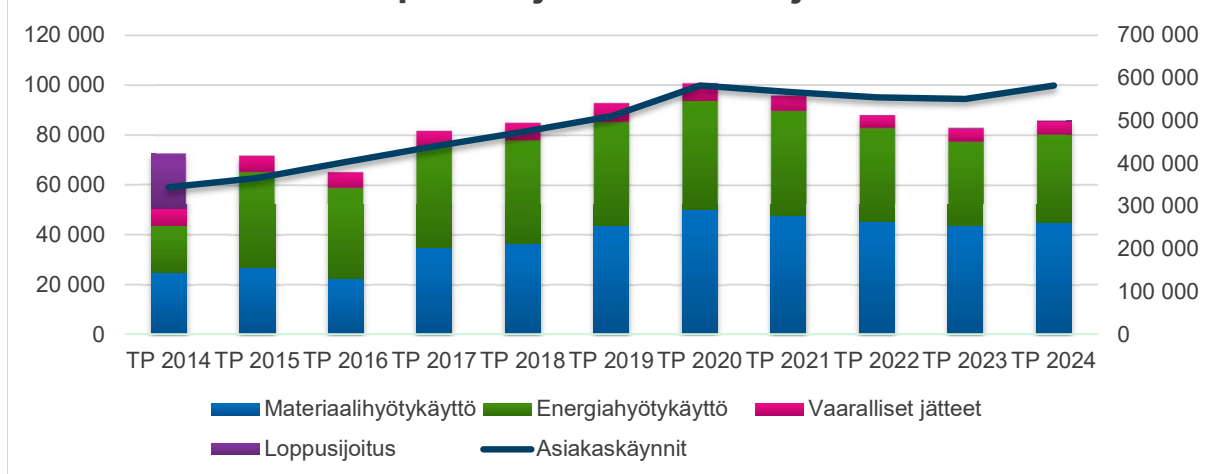
Jätteiden käsittely ja energiahyödyntäminen

Sortti-asetilla kävi vuonna 2024 yhteensä 581 532 asiakasta. Asiakasmäärä kasvoi noin 30 500 käynnillä edellisvuodesta. Sortti-asetilla vastaanotettiin 85 826 tonnia jätettä, josta kierrätettiin tai energiana hyödynnettiin muualla kuin jätevoimalassa 69 915 tonnia. Jättemäärät kokonaisuutena kasvoivat noin 2,6 % verrattuna vuoteen 2023. Eniten nousua oli puujätteessä ja sekajätteessä. Sortti-asetat sijaitsevat Kivikossa, Konalassa, Jorvaksessa, Ruskeasannassa ja Ämmäsuolla sekä Sortti-pienasema Koivukylässä.

Konalan Sortti-asema oli suljettuna elo-syyskuussa kaksi kuukautta remontin vuoksi. Konalan ja Ruskeasannan Sortti-asetat sekä Koivukylän Sortti-pienasema olivat avoinna viikonloppuisin.

Aluepalvelujen keräämät jätteet

Jätehuollon asukasviestinnän keskiössä jatkui biojätteen lajitteluun kannustaminen. Lajittelun kampanjakonsepti uudistettiin HSY:n uuden brändikuvauksen pohjalta ja tuotettiin uusia aineistoja. Loppuvuodesta kampanjoimme nuorten aikuisten kohderyhmälle monikanavaisesti, muun muassa

somessa ja elokuvateattereissa. Tapauksissa kohdattiin yhteensä 13 000 asukasta. Viestimme toimista luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi Ämmäsuolla. Sortti-asemien palveluja ja keräysautokierroksia markkinoitiin sekä asukkaita kannustettiin sähköiseen asiointiin. Yhdessä VAV:n ja Hekan kierrätyslähettäläiden avulla tavoitettiin 21 000 asukasta ja päästiin hyviin tuloksiin. Osallistuvilla kiinteistöillä biojätteen määrä kasvoi ja sekajätteen väheni.

Kivikon jätepalvelukeskuksessa valmistuivat Sortti-aseman uudistamisen laajat rakennustyöt, joilla varmistetaan sujuva ja turvallinen jätteiden vastaanottopalvelu. Uudistettu Sortti-asema avattiin asiakkaille 2.1.2024. Keväälle siirretyt pihojen asfaltointityöt valmistuivat 24.5.2024. Lisäksi aluepalveluiden rakennusinvestointeina toteutettiin Kivikon jätepalvelukeskuksen varikkorakennuksen ja Konalan Sortti-aseman saneeraustyöt.

Talousarviovuonna jatkettiin biojätteen sisältämän energian ja ravinteiden hyödyntämiseksi käynnistettyä mädäte maatalouteen -hanketta. Hankkeella lisätään uusiutuvan biokaasun tuotantoa ja ohjataan mädätteen sisältämät ravinteet ja orgaaninen aines hyödynnettäväksi maataloudessa. Ekoteollisuuskeskuksen ympäristövaikutusten hallintaan investoitiin lisäämällä strategian mukaisesti luonnon monimuotoisuutta toteuttamalla uutta niittyä vanhan kaatopaikan pintarakenteessa noin 3,2 ha. Ekoteollisuuskeskuksen toimintavarmuutta lisättiin toteuttamalla sähköverkon toiminnan varmentamiseksi kompostointilaitoksen yhteyteen johtoverkko-, muuntamo- ja pääkeskustyöt, joilla turvataan myös mädätyslaitoksen ja mädäte maatalouteen -hankekokonaisuuden sähkönsaanti häiriötilanteissa. Lisäksi toteutettiin toiminnan varmistamiseksi vähäisempiä biojätteen käsittelyn korjaus- ja saneeraustöitä sekä alueen infran kehittämiseen liittyviä rakennus- ja sähkötöitä.

Muina investointeina toteutettiin Seutulan alueelle jätteen kuljetuksen keräilyvälineiden huolto- ja varastohallin yhteyteen asfaltoitua varastokenttää sekä samassa yhteydessä jätteiden hyödyntämiseen tarkoitettua kenttäaluetta. Kenttärakenteissa hyödynnettiin jätevoimaan kuonaa noin 30 000 tonnia. Lisäksi toteutettiin jätteenkuljetuksen keräyskaluston ja tietotekniikan sekä jätteenkäsittelyn kalustohankintoja. Maanhankintoja ei ollut tarpeen toteuttaa.

SEUTU- JA YMPÄRISTÖTIETO

HSY seurasi pääkaupunkiseudun ilmanlaatua 11 mittausasemalla seitsemässä pysyvässä mittauspisteessä ja neljällä siirrettävällä asemalla. Lisäksi Uudenmaan ilmanlaatua seurattiin sekä pysyvällä että siirrettävällä asemalla. Mittauksilla selvitettiin liikenteen, puunpolton ja sataman vaikutusta ilmanlaatuun. Täydentävillä mittauksilla seurattiin katupölypitoisuuksia noin kymmenessä eri paikassa pääväylien ja pääkatujen varsilla. Liikenteen pakokaasujen vaikutusta ilmanlaatuun seurattiin noin 40 paikassa pääkaupunkiseudulla. Vuonna 2024 työmaapölyä mitattiin Espoossa ja katupölyä nastarengaskiellon kokeilukadulla Helsingissä. Ilmanlaatukarttaa päivitettiin uusilla ilmanlaatusuureilla. Selvitimme puunkäyttömääriä ja puun polttotapoja pientalojen tulisijoissa laajalla tutkimuskyselyllä. Tulosten perusteella arvioimme puunpolton päästömääriä ja päivitimme päästöinventaarin.

Seudullisessa perusrekisterissä (SePe) ylläpidettiin pääkaupunkiseudun yhtenäisiä rekisteri- ja paikkatietoja. Seudullisen perusrekisterin uudistustyö saatiin valmiiksi. Myös SeutuRuutu-

karttapalvelu uudistettiin. HSY kokosi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuskauden 2020–2023 seurantatiedot yhteistyössä Uudenmaan liiton, HSL:n, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Seudullisen maanpeiteaineiston hankinta toteutettiin yhteistyössä kuntien kanssa. Hulevesitieto ilmastokestävässä kaavoituksessa (HUIKKA) -hanke valmistui.

HSY julkaisi uusimmat tiedot pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöistä ja ilmastomuutoksen hillinnän indikaattoreista sekä seudun jätetilastoista ja kierrätysasteesta. HSY:n vastuullisuusraportointia tuettiin HSY:n materiaalitaseen ja ravinnetaseen tiedontuotannolla. Ilmastoinfon energianeuvonnan ja -viestinnän, koulutusten ja tapahtumien avulla ohjattiin taloyhtiöitä ja asukkaita kohti hiilineutraaliutta ja tuettiin pääkaupunkiseudun kaupunkien ilmastotavoitteiden saavuttamista. Raideinfran hyödyntämistä tavaralogistiikassa selvittänyt Raiderahti-hanke ja Isännöitsijät energiamurroksen vetureina (Energiaveturi) -hanke päättyivät. Uusina hankkeina alkoivat Taloyhtiöt muuttuvassa ilmastossa (TALVI) -hanke sekä kiertotaloutta julkisissa hankinnoissa edistävä Circular mindset for change (Circular Minds) -hanke ja ilmastomuutokseen sopeutumista parantava Improving EU regions' environmental and socioeconomic resilience to climate change (CLIMATE) -hanke. Lisäksi alkoi Kiertotalot-hanke, joka edistää pääkaupunkiseudun kestäviä ja kiertotalouden mukaisia ratkaisuja ja rakennuskannan tehokasta käyttöä.

1.1.5 Henkilöstö

Yksikkö	Palkat	Sivukulut	Yhteensä	Henkilöä	Henkilöä	Muutos
				31.12.2024	31.12.2023	2024-2023
Kuntayhtymän johto (sis Hallintopalvelut)	560 703	93 169	653 872	5	5	0
Vesihuolto	25 937 871	5 484 804	31 422 674	451	446	5
Jätehuolto	7 974 584	1 687 042	9 661 626	141	143	-2
Seutu- ja ympäristötieto	2 512 564	533 412	3 045 976	41	42	-1
Talous ja strateginen ohjaus	1 867 944	388 592	2 256 536	33	35	-2
Tukipalvelut	3 143 945	647 897	3 791 842	58	56	2
Asiakkuudet ja viestintä	3 908 545	822 747	4 731 292	69	73	-4
YHTEENSÄ	45 906 155	9 657 663	55 563 818	798	800	-2

HSY:n henkilöstömäärä vähentyi 31.12. tilanteessa 2 työntekijällä edellisestä vuodesta. Henkilöstön keskimääräinen määrä vuoden aikana oli henkilötyövuosina 800,8 htv:tä, joka oli 11 htv:tä pienempi kuin edellisenä vuonna ja 41,9 htv:tä pienempi kuin henkilöstösuunnitelman 2024 mukainen määrä 842,7 htv.

Olemme jatkaneet turvallisuuskäytäntöjen vankistamista ja erityisesti saatuamme suojelupoliisilta päätöksen turvallisuusselvitettävästä organisaatiosta ryhdyimme valmistautumaan ja määrittämään prosessia sekä rekrytoitavan että olemassa olevan henkilöstön henkilöturvallisuusselvitysten tekemistä niissä tehtävissä, joissa selvitys tulee tehdä.

Jokaisen HSY:läisen työhyvinvointia edistettiin strategiakorttitavoitteiden mukaisesti. Johtamisen kehittämistä edistimme valmentavan johtamisen valmennuksilla. Otimme käyttöön osaamisen hallinnan järjestelmän oman henkilöstön osalta ja siirsimme sinne aiemmin toisella alustalla olleet oppimisen polut ja materiaalit ja otimme käyttöön perehdytyksen kyseisessä oppimisympäristössä. Varhaisen välittämisen -toimintamalli uudistettiin TTT-toimintasuunnitelman mukaisesti. Riskien

arvioinnissa panostimme psykososiaalisten riskien päivittämiseen, jotka tuli strategiakortin mukaisesti tehdä vuoden aikana kaikissa työyhteisöissä.

Kaikille yhteisissä strategiakorttitavoitteissa jatkettiin työturvallisuuden edistämistä. Ryhdyimme raportoimaan työturvallisuuteen liittyviä mittareita johdolle kuukausittain ja valmistelimme raportoinnin toteuttamista PowerBI-ratkaisulla.

Työterveyshuollon kilpailutus toteutettiin vuoden aikana ja syksyllä hallituksen päätöksen jälkeen toteutettiin käyttöönottoprojekti valitun palveluntuottajan kanssa.

Työnantajakuvatyöhön panostimme osana brändiuudistusta ja tämän työn tulokset otettiin käyttöön rekrytointi-ilmoituksissa loppuvuodesta ja toteutimme myös aktiivista työnantajakuva-kampanjointia eri kanavissa muutoinkin kuin rekrytointien yhteydessä.

Tarkempia tietoja henkilöstöstä, työturvallisuus-, työkyky- ja työhyvinvointijohtamisesta sekä osaamisen kehittämisestä esitetään erillisessä HSY:n henkilöstökertomuksessa 2023.

1.1.6 Ympäristövastuu

HSY:n perustehtävänä on tuottaa jätehuollon ja vesihuollon palveluja. HSY:llä on siis koko toiminta-alueemme ympäristön kannalta hyvin merkittävä tehtävä. Lisäksi perustehtävänä on tuottaa seudullista tietoa. Toimimme toimintapolitiikkamme mukaisesti jatkuvan parantamisen periaatteella. Noudatamme toiminnassamme yhteiskunnan asettamia velvoitteita ja lakisääteisiä vaatimuksia sekä sidosryhmille annettuja lupauksia. Strategiamme mukaisesti toteutamme ympäristövastuuta neljässä eri päämäärässä; Hiilineutraali HSY, Kiertotalouden keskiössä, Puhdas Itämeri sekä Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien. Tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, edesauttaa ilmastonkestävän pääkaupunkiseudun syntymistä, vähentää jätevedenpuhdistuksen ravinnepäästöjä ja epäpuhtauksia, parantaa kotitalousjätteiden kierrätysastetta, vähentää sekajätteen määrää, sekä vahvistaa alueen kiertotalouden toteutumista, ja edistää lähiympäristön hyvää tilaa ja monimuotoisuutta.

HSY:ssä on usealla eri osa-alueella asetettu ympäristölupamääräyksiä tiukempia tavoitteita, joita seurataan ja joiden mukaisesti toimintaa kehitetään jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti. Jäteveden puhdistusprosessien jatkuvilla parannuksilla sekä pitkäjänteisillä investoinneilla voidaan pitää ympäristöpäästöt alhaisina ja varautua siihen, että toimintavarmuus on hyvä ja että kapasiteetti riittää tulevaisuudessakin. Sekaviemäröidyn alueen jätevesien ylivuotojen hillitsemiseksi on tehty investointeja ja kehitystyötä. Jätehuollossa kehitetään kotitalouksien lajittelumahdollisuuksia ja etsitään korkeamman jalostusasteen hyötykäyttöä kierrätysmateriaaleille. Kotitalouksien uudistetuilla lajittelumääräyksillä, aktiivisella viestintä- ja neuvontatyöllä sekä kierrätysmahdollisuuksien parantamisella vaikutetaan biojätteen, lasin, metallin, paperin, kuitupakkausten, pakkausmuovin ja muiden hyödynnettävien materiaalien määrän pienentymiseen kotitalouksien sekajätteessä ja kotitalousjätteen kierrätysasteen nousuun. Lisäksi tavoitteena on, että kotitalousjätteen kokonaismäärä vähenisi. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi HSY optimoi prosesseja, hyödyntää kaatopaikka- ja biokaasua, parantaa energiatehokkuutta, käyttää

uusiutuvia liikennepolttoaineita ja tutkii aktiivisesti keskeisiä päästöjen vähentämismahdollisuuksia, kuten jätevedenpuhdistuksen typpioksiduulipäästöjen pienentämistä.

Ympäristövastuuta toteutetaan kokonaisvaltaisesti HSY:n omassa ja ulkoistetuissa toiminnoissa. Ympäristöjärjestelmän ISO 14001 vaatimuksena on ympäristöohjelma, joka on osa toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Aktiivista sidosryhmätyötä tehdään ympäristövastuun ulottamiseksi laajemmalle yhteiskuntaan. HSY osallistuu Itämeri-haasteeseen, ja HSY:llä on Helsingin seudun ilmastokumppanit -sitoumus, Kestävän kehityksen toimenpidesitoumukset koskien ympäristövastuuta ja sosiaalista vastuuta, Kestävän kehityksen päästöttömien työmaiden sekä jätevedenpuhdistuksen Green deal –sitoumukset.

Energian kulutus ja tuotanto sekä ilmastovaikutukset ⁽¹⁾

HSY kulutti vuonna 2023 energiaa 209 gigawattituntia, josta sähkön osuus oli 59 prosenttia, lämmityksen 39 prosenttia ja muun polttoaineen käytön osuus 2 prosenttia. Suurin sähköntarve HSY:ssä on jätevedenpuhdistamoilla ja vedenpuhdistuslaitoksilla. Myös jätevesipumppaamot ja jätteenkäsittelykeskus käyttävät runsaasti sähköä. Vuoden 2024 osalta ennakoarvio kokonaisenergiankulutukselle on noin 203 GWh.

Vuonna 2023 uusiutuvaa energiaa tuotettiin yhteensä 154 GWh. Energiantuotanto pysyi samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna, mutta tuotantotavoissa merkittävä muutos liittyi Suomenojan toimintojen siirtymiseen Blominmäen jätevedenpuhdistamolle. Seurauksena biokaasua ei enää jatkossa päädy myyntiin, vaan molemmilla käytössä olevilla puhdistamoilla tuotettu biokaasu hyödynnetään omaan sähkön ja lämmöntuotantoon. Ennakoarvio HSY:n uusiutuvan energian kokonaistuotannosta vuonna 2024 on noin 158 GWh.

Oman uusiutuvan sähkön ja lämmön tuotannon lisäksi HSY:llä on merkittävä rooli pääkaupunkiseudun kaukolämmön tuotannossa. Vuonna 2023 Espoon Fortumin Suomenojan ja Helsingin Helenin Katri Valan lämpöpumppulaitokset hyödynsivät puhdistetun jäteveden hukkalämpöä yhteensä 673 gigawattitunnin edestä. Vantaan jätevoimalaan toimitetun sekajätteen energiasisältö oli 610 GWh.

HSY pyrkii vähentämään energiankulutustaan kuntien energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden mukaisesti 7,5 % vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 tasosta. Tämä kokonaismäärältään 14 900 MWh energiatehokkuustavoite HSY:ssä on kuitenkin jo saavutettu. Vuoden 2024 kevääseen mennessä toteutettujen energiansäästötoimenpiteiden yhteisvaikutus on jo yli 18 000 MWh. Energiatehokkuutta parantavia toimia edellisvuonna olivat mm. lietteen kuivauslingon uusiminen Viikinmäessä, Ämmässuon lämmitysjärjestelmään liittyvät järjestelmämuutokset ja ilmanvaihdon lämpötilaohjaukset, vedenjakelun paineenkorotusasemien ohjaustapamuutokset, jätevesipumppaamoiden aurinkosähköinvestoinnit, Kivikon jätepalvelukeskuksen tilojen ja taloteknisten järjestelmien uudistukset sekä valaistushankkeet Ämmässuon

---

¹ Esitetyt tarkat luvut ovat vuodelta 2023; vuoden 2024 luvut valmistuvat osittain vasta tilinpäätöksen laatimisen jälkeen. Tekstissä esitetty arviot vuoden 2024 luvuista.

ekoteollisuuskeskuksessa sekä Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla. Kokonaisuutena edellisvuoden energiansäästötoimien vaikutus on noin 1200 MWh vuodessa.

HSY:n oman toiminnan aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2023 olivat 105 000 tonnia hiilidioksidiekvivalenteiksi muutettuna, ja ulkoisten palveluiden aiheuttamat päästöt noin 4 000 tonnia, minkä myötä HSY:n toiminnan kokonaispäästökertymä oli n. 109 000 tCO₂e. Päästökertymä kasvoi 13 % edellisvuodesta, mikä oli seurasta Viikinmäen aktiivilieteprosessin häiriön myötä kohonneista typpioksiduulipäästöistä keväällä 2023. Esimerkiksi energiankäytöstä aiheutuvat khk-päästöt kuitenkin vähenivät, kuten kaukolämmön käytöstä (-12 %) sekä maakaasun ja öljyn käytöstä (-91 %) aiheutuvat päästöt. Myös kaatopaikan hajapäästöt (-27 %) ja ulkoisten toimintojen päästöt (-19 %) olivat laskusuunnassa.

Ennakoarvion perusteella HSY:n kokonaiskasvihuonekaasupäästöt vuonna 2024 ovat noin 85 000 tCO₂-e ja siten yli 20 % vuoden 2023 päästökertymää pienemmät.

HSY:n toimintaan liittyviä ilmastovaikutuksia pyritään pienentämään laaditun Hiilineutraaliusohjelman mukaisesti. Ohjelman kärkihankkeet etenivät vuonna 2024 suunnitellusti ja mm. jäte- ja vesihuollon kehittämishankkeet, energiatehokkuustoimet, uusiutuvan energian lisääntyminen ovat vaikuttaneet toivotusti muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin. Vuodelle 2024 arvioitu päästökertymä on selvästi edellisvuotta pienempi, ja kokonaispäästö määrä näyttäisi alittavan jopa vuodelle 2025 asetetun strategisen välitavoitteen. Toisaalta päästökertymät keskeisimmässä päästölähteessä eli jätevedenpuhdistusprosessissa voivat vaihdella voimakkaasti vuosittain. Ilmiö linkittyy talvikausien vaihtelevuuteen ja olosuhteiden muutokseen, sillä esimerkiksi toistuvat sulamisvaiheet ja niiden aikaansaama runsas ja viileän veden kertymä puhdistamoille lisää riskiä typpioksiduulipäästöpiikkejä aiheuttaville prosessihäiriöille. Vuoteen 2023 verrattuna jätevedenpuhdistamoiden prosessipäästöjen hallintamenettelyissä on kuitenkin kehitytty, minkä myötä typpioksiduulipäästöjen muodostumista kiihdyttäviltä prosessihäiriöiltä välttyttiin vuonna 2024. Tämä osa-alue tulee olemaan tärkeä tekijä myös tulevina vuosina kokonaispäästöjen kannalta.

Itämerihaaste

HSY on osallistunut Helsingin ja Turun kaupunkien Itämerihaasteeseen vuodesta 2012 alkaen. Itämerihaaste-ohjelma vuosille 2024–2028 koostuu vesistökuormitukseen vaikuttavista toimista jätevedenpuhdistuksessa ja viemäriverkossa sekä näihin liittyvistä viestintä- ja neuvontatoimista. Ohjelmakauden tavoitteet, joihin HSY osallistuu ovat:

- 1) Haitallisten aineiden vähentäminen
- 2) Roskaantumisen estäminen
- 3) Rehevöitymisen hillitseminen
- 4) Luonnon monimuotoisuuden lisääminen
- 5) Yhteistyön ja osallisuuden lisääminen

Vuoden 2024 toimenpiteistä merkittävimmät liittyivät puhdistamoiden toiminnan tehostamiseen, viemäriverkoston vuotohallintatyöhön suurine saneerausinvestointeineen sekä kalojen noususteiden poistamiseen Espoossa. Toimenpiteet ovat edenneet pääosin suunnitelmien mukaan.

Yhdyskuntajätevedenpuhdistuksen Green Deal

HSY on sitoutunut yhdyskuntajäteveden Green Dealiin. Se on ympäristöministeriön, Kuntaliiton ja Vesilaitosyhdistyksen yhdessä asettama haaste, johon vesihuoltolaitokset voivat sitoutua. Sitoumuksen tavoitevuosi on 2027. HSY on sitoutunut kahdeksaan toimenpiteeseen, joissa mm. vähennetään vesistökuormitusta, lisätään ja jaetaan haitallisiin aineisiin liittyvää tietämystä, kehitetään vuotovesien hallintaa ja yhteistyötä kaupunkien kanssa. Sitoumus on julkisesti nähtävillä sitoumus2050.fi -sivustolla.

Päästöttömät työmaat

HSY on mukana päästöttömien työmaiden Green deal -sopimuksessa. Vuonna 2024 jatkoimme 2022 voimaan tulleilla vaatimuksilla soveltuvilla työmailla. Green deal -kriteereitä ovat olleet mm. ajoneuvoille päästötön käyttövoima ja EURO VI sekä työkoneille Stage V ja sähkökäyttöisyys mahdollisuuksien mukaan. Olemme myös yhtenäistäneet Green deal -vaateiden seurantaa. Seuranta tapahtuu työmaakokouksissa. Tulevina vuosina mm. sähkökäyttöisyyden lisääminen korostuu tavoitteissa.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

GRI-standardin mukainen vastuullisuusraportointi kattaa ympäristövastuun lisäksi myös taloudellisen ja sosiaalisen vastuun näkökulmat. Toimintapolitiikkamme mukaisesti sitoudumme jatkuvan parantamisen periaatteisiin siten, että tuotamme turvalliset, toimintavarmat ja laadukkaat palvelut asiakkaille kustannustehokkaasti sekä huolehdimme Itämeren hyvinvoinnista, hillitsemme ilmastonmuutosta ja vahvistamme alueen kiertotalouden toteutumista.

HSY:lle on laadittu ohjeet, jotka määrittelevät eettisesti hyväksyttävän tavan toimia työtehtävissä, työyhteisössä ja suhteessa asiakkaisiin. Väärinkäytöstilanteiden hallintaan on luotu selkeä malli, jossa kuvataan eri toimijoiden roolit ja vastuut. HSY:ssä on käytössä ilmoittajansuojelulain mukainen sähköinen ilmoituskanava väärinkäytösten ilmoittamista varten.

HSY:n eettiset periaatteet velvoittavat jokaista HSY:läistä:

- Noudatamme lakeja ja asetuksia sekä hyvän johtamisen ja hallintotavan periaatteita
- Kunnioitamme ja edistämme ihmisoikeuksia ja tunnustamme jokaisen kanssaihmisemme oikeudet rehtiin kohteluun ja tasa-arvoiseen kanssakäymiseen
- Kunnioitamme ja suojelemme ympäristöä ja toimimme säästävaisesti

Uuteen strategiaan sisältyy yhtenä päämääränä työn murros. Työnmurroksen päämäärä sisältää sekä pito- ja vetovoimaiseen työnantajaan että osaavaan ja kehittyvään henkilöstöön sisältyvää toimintaa, joiden tavoitteena on vahvistaa hyvää työntekijäkokemusta sekä vahvistaa ja varmistaa henkilöstön osaamista strategisissa kyvykkyyksissä ammatillisen osaamisen lisäksi.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesihuolto

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) Kansallinen vesihuoltouudistus – hanke koostuu erilaisista vesihuollon tulevaisuuden toimintaa varmistavista osahankkeista. Vuonna 2024 hankkeen osaprojektina valmisteltu vesihuoltolainuudistus eteni lausuntovaiheeseen ja erityisesti lakiuudistuksen kirjaus vesihuollon yksityistämiseen ja kuntaomisteisuuteen liittyen nousi vahvasti julkisuuteen loppu vuodesta 2024. ELY-keskusten käynnistämä maakuntatasoinen vesihuollon yleissuunnitelmahanke eteni niin ikään lausuntovaiheeseen ja saatettiin loppuun juuri ennen vuoden vaihdetta. HSY on osallistunut aktiivisesti niin lainsäädännön kehittämisen kommentointiin VVY:n kautta, että Uudenmaan osalta yleissuunnitelman valmistelun työpajatoimintaan ja kommentointiin.

Yhdyskuntajätevesidirektiivin valmistelu eteni vuonna 2024 päätökseen ja direktiivi astui voimaan syksyllä 2024. Direktiivin sisällön seuranta ja substanssipohjainen tietopohjan informoiminen neuvotteluiden suuntaan tapahtui VVY:n sekä EUREAU:n kautta, joiden elimissä HSY:llä oli edustus. Toteutunut direktiivi tuo HSY:lle merkittäviä kustannuspaineita mm. haitallisten aineiden poiston investointitarpeiden ja käyttökustannusten kautta 2030-luvulle. Direktiivisissä päätetty lääketeollisuuden laajennettu tuottajavastuu voi olla osaltaan vähentämässä kustannuksia, mutta sen toteutustavasta ja laajuudesta ei ole vielä varmuutta.

Yhdyskuntajätevesidirektiiviä ennen valmistui EU:n juomavesidirektiivi ja sen toimeenpanemiseksi annetut kansalliset laki- ja asetusmuutokset tulivat voimaan vuoden 2023 alkupuolella. Direktiivin ja kansallisen lainsäädännön kautta säädellään talousveden riskienhallintaa, talousveden laadunvalvontaa, talousveden kanssa kosketuksissa olevien materiaalien laatua, vesihuollon tietojärjestelmiä ja asiakkaille tiedottamista sekä vuotojen hallintaa. HSY:n osalta talousvedenriskienhallintaan on otettu käyttöön kattava WSP-järjestelmä jo vuonna 2005 ja sen tasoa on kehitetty vuosien saatossa. WSP:n päivitystyö on käynnistynyt. HSY:n tuottaman talousveden laatu on asetetun laadun mukaista. Direktiiviohjaus on tuonut laadunvalvontaan mukaan uusia jatkuvassa seurannassa olevia aineryhmiä, joiden säännöllinen seuranta on käynnistynyt. Talousveden kanssa kosketuksissa olevien materiaalien osalta säädöstyö on edelleen käynnissä ja parhaillaan olemme lausuntojen jälkeisessä lainvalmistelun vaiheessa. Direktiivin kautta tuli tarkennuksia asiakkaille toimitettavien tietojen jakelussa ja laajuudessa, ja tältä osin viemme asiakasviestintää eteenpäin vuonna 2024 käyttöönotetulla OmaHSY – asiakkuuden hallinta-alustalla. Lisäksi talousveden yleiset laatutiedot ovat saatavilla nettisivujemme kautta. Vesijohtoverkoston osalta HSY:llä on käynnissä oma vuotovesien hallintahanke, jota toteutetaan HSY:n strategian talouden ohjelmien alla.

Turvallisuuden riskiprofiilia päivitettiin vuonna 2024 Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi. Strategia 2030:n alla toteutettava Turvattu juomavesi ohjelma toteutti

vuonna 2024 varautumisen osahankkeita. Vuonna 2024 HSY:n vesihuollon kehittämisen painopistealueita ovat olleet muun muassa panostukset tietotekniseen ja fyysiseen turvallisuuden kehittämiseen sekä turvallisuuskulttuurin rakentamiseen. Vuonna 2023 käynnistynyt HSY:n turvallisuusjohtamisen organisointihanke jatkui ja vakituinen turvallisuusjohtaja aloitti työnsä loppuvuodesta 2024. Turvallisuusjohtamisen ja -käytäntöjen kehittäminen jatkuu vuonna 2025.

Strategia 2030 ohjaamana vuonna 2024 vesihuollon kehityksen muita painopistealueita olivat mm. omaisuudenhallinnan kehittäminen, talouden tasapainon saavuttamiseen liittyvät hankkeet, kiertotalouden hankkeet (mm. RAVITA ja kierrätysmateriaalien hyödyntämishankkeet investoinneissa) sekä asiakkuuden hallinnan kehittämishankkeiden tukeminen. Uutena avauksena 2024 lähti liikkeelle vesihuollon investointityömaiden asukasvaikutusten vähentämiseen pyrkivä hanke. Talouteen vaikuttavia tekijöitä oli vuonna 2024 edelleen epävakaina jatkuvan toimintaympäristön myötä vaihteleva markkinatilanne, jossa tietyiltä osin on edelleen inflaation kehityksen luomaa epävarmuutta sekä hintapainetta. Toisaalta rakentamisen yleisen taloudellisen tilanne luo tietyiltä osin epävakautta yrityksiä toimintakykykkyteen ja toisaalta mahdollisuuksia kilpailun lisääntymiseen sekä sitä kautta urakkahintojen alenemiselle. Energiakustannuksien merkitys vesihuollon taloudessa on merkittävä, mutta vuoden 2024 aikana energiakustannukset eivät kuitenkaan toteutuneet budjettiskenaarion tasolla, ja tältä osin pystyttiin pitämään käyttökustannuksien kasvua kurissa.

HSY:n Vesihuollon historian suurimman investoinnin, Blominmäen jätevedenpuhdistamon käyttöönotto ja vastaanotto tapahtuivat vuoden 2023 aikana. Vuoden 2024 aikana puhdistamo on toiminut normaalisti. Urakan taloudellisia ja sopimuksellisia lopputöitä on viimeistelty. Blominmäen valmistumisen jälkeen jätevedenpuhdistukseen kohdistuvat seuraavat suuret investoinnit ajoittuvat 2030-luvulle. Vedenpuhdistuksen tärkein yksittäinen investointi kohdistui vuonna 2024 Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kehittämiseen, jonka urakka jakautuu useille vuosille. Vuonna 2024 hyväksytyn uuden 2025–2044 investointiohjelman mukaisesti panostukset investoinneissa ovat aikaisempaa enemmän kääntyneet vesihuollon verkostojen korjausvelan hallintaan. Nämäkään euromääräiset panokset eivät kuitenkaan riitä pysäyttämään korjausvelan kasvua pitkällä aikavälillä. Jäsenkaupunkien suuret infrahankkeet (Vantaan ratikka, Helsingin läntinen raitiotie ja Tunnin juna) lisäävät johtosiirtojen ja verkostosaneerausten kustannuksia jatkossakin. Uusia raidehankkeita on omistajakunnissa suunnitteilla myös tulevalle vuosikymmenelle.

Vesihuollon investointitasoa on mallinnettu Strategia 2030 -työn yhteydessä ja tasapainoisen talouden teeman tavoitteiden kautta on haettu vuotuinen investointitaso, jonka kautta voidaan strategiakauden loppupuolella saada pysäytettyä velkaantumisen ja käännettyä velan määrä laskuun. Tämä on edellyttänyt investointien sopeutuksen lisäksi taksojen vuotuista nostoa. Tasapainoisen talouden teeman mukaisesti työtä jatketaan vuonna 2025. Vuonna 2024 päätetty uusi 20-vuotinen investointiohjelma 2025–2044 lisää osaltaan talouden ennustettavuuden mahdollisuuksia. Vuonna 2024 aikana jatkettiin myös maksurakenteen uudistusohjelmaa, jonka tavoitteena on maksurakenteen asteittainen muutos sekä eri maksulajien nykyistä parempi kustannusvastaavuus. Maksurakenteen uudistusta edennetään vaiheittain.

Jätehuolto

Asumisessa syntyvän biojätteen erilliskeräys laajeni koko HSY:n toimialueelle vuoden 2024 aikana. Biojätteen erilliskeräyksen piirissä ovat siten kaikki alueen asuinkiinteistöt, lukuun ottamatta vapaa-ajan kiinteistöjä. Vaihtoehtona biojätteen erilliskeräykselle on biojätteen kompostointi kiinteistöllä, minkä valitsi kaikkiaan noin 50 % toimialueen 1–4 asunnon kiinteistöistä. Vuonna 2025 aloitetaan kiinteistökohtaisen kompostoinnin rekisteritietojen tarkastus ja jatketaan sekä kehitetään asukkaille suunnattua kompostineuvontaa- ja viestintää.

Monilokerokeräystä laajennetaan ja tarjotaan 1–4 huoneiston kiinteistöille. Kiinteistöjen käytössä on jo Rinki-aluekeräysverkosto, mutta monilokerokeräys tuo palvelun lähemmäksi sitä haluaville.

Jätelakiin vuoden 2025 alusta voimaan tullut muutos kaventaa kunnan järjestämisvelvollisuuden alaa. Jatkossa asumisessa syntyväksi jätteeksi, jolle kunta olisi velvollinen järjestämään jätehuollon, ei enää katsota sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavan yrityksen tai yhteisön toimipaikassa asumisessa syntyvää jätettä, eikä vankilassa, puolustusvoimien majoituskasarmissa, vastaanotokeskuksessa tai muussa vastaavassa laitosasumisessa syntyvää jätettä. Mainituissa toimipaikoissa asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestämisvelvollisuus siirtyy kunnalta jätteen tai kiinteistön haltijalle viimeistään vuoden 2026 alusta.

Hyvinvointialueen ja -yhtymän hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuolto siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja -yhtymälle viimeistään vuoden 2025 lopussa. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, joka vastaa julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä alueellaan myös jatkossa. Mainittujen palveluiden puitteissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisestä vastaa siten edelleen HSY.

Pakkausten tuottajayhteisöille ja kunnille on jätelaissa säädetty yhteistyövelvoite, jonka mukaisesti kunnat huolehtivat pakkausjätteiden erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta asuinkiinteistöiltä tuottajayhteisöjen järjestämään jätehuoltoon. HSY on liittynyt valtakunnalliseen yhteistyösopimukseen, jonka nojalla operatiivinen yhteistyö pakkausjätehuollossa alkoi vuonna 2023. Sopimuksen mukaan tuottajayhteisöt suorittavat kunnille korvausta pakkausjätteiden erilliskeräyksen ja kuljetuksen järjestämisestä asuinkiinteistöiltä. Vuonna 2024 kunnalliset jätelaitokset saivat ensimmäiset yhteistyösopimuksen mukaiset korvaukset.

Seutu- ja ympäristötieto

EU:n uusi ilmanlaatudirektiivi julkaistiin vuoden 2024 lopulla. Suomella on kaksi vuotta aikaa viedä se kansalliseen lainsäädäntöön. Uudella direktiivillä pyritään vähentämään ulkoilman ilmaansaasteita merkittävästi tiukentamalla ilmanlaatumormeja lähemmäksi Maailman terveysjärjestö WHO:n ohjearvoja. Nykyisten EU:n raja-arvojen ylityksiä ei ole Suomessa mitattu vuosiin, mutta tiukentuvat raja-arvot tuovat meillekin uusia haasteita. Nykytilanteessa PM₁₀-hiukkasten uuden vuorokausiraja-arvon ylityksiä mitataan useissa vilkasliikenteisissä ympäristöissä katupölyn takia. Typpidioksidin eli pakokaasun uusi raja-arvo on nykytilanteessa vaarassa ylittyä myös vilkasliikenteisissä ympäristöissä, mutta typpidioksidin pitoisuudet ovat olleet pitkään laskussa autokannan sähköistyessä. Lisäksi uusia haasteita voi tulla myös runsaasti polttopuuta käyttävillä pientaloalueilla. Myös uusia mittausvelvoitteita on luvassa ultrapienille hiukkasille ja niiden

ilmanlaatuvaikutuksille. Tavoitteiden saavuttamiseksi ilmansuojelu vaatii aktiivista yhteistyötä, toimenpiteitä ja resursseja.

Uusittu rakennusten energiatehokkuusdirektiivi tuli voimaan kesällä 2024, ja direktiivin kansalliseen toimeenpanoon on aikaa kaksi vuotta. Direktiivin tavoitteena on rakennusten kasvihuonekaasupäästöjen ja energiankulutuksen vähentäminen vuoteen 2030 mennessä sekä pitkän aikavälin tavoitteiden asettaminen rakennuksille, jotta edistetään EU:n hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Julkisten hankintojen ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmille hankintaryhmille valmistellaan ekologisia tavoitteita. Lisäksi on annettu asetus rakennuksen purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä, mikä edistää rakentamisen kiertotaloutta.

Ympäristöministeriö on valmistellut pitkään maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön kokonaisuudistusta. Uusi rakentamislaki on tullut voimaan 1.1.2025 ja alueidenkäytön lainsäädännön uudistaminen on meneillään. Rakennetun ympäristön digitalisaatiota koskeva RYTJ-laki astui voimaan 1.1.2024, ja se mahdollistaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönoton sekä toiminnan. Seuraamme lainsäädäntötyön etenemistä ja varmistamme Seudullisen perusrekisterin yhteensopivuuden valtakunnallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän kanssa.

Konserni

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty HSY:n tytäryhtiöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy, Uudenmaan Voima Oy ja HSY Holding Oy, sekä osakkuusyhtiöt Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä ja Oy Asemapäällikönhovi. Näiden yhtiöiden taloudellinen vaikutus HSY:n kokonaisuudessa on vähäinen, eikä näiden yhtiöiden osalta ole arvioitu tulevaisuuden kehityksen poikkeavan aiemmasta kehityksestä.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Operatiiviset riskit

HSY:n toiminnassa operatiiviset riskit muodostavat lukumääräisesti suurimman riskiluokan. Suurimpiin operatiivisiin riskeihin kuuluu merkittävä alueellinen vedenjakeluhäiriö. Vedenjakelun häiriö voi johtua esimerkiksi runkovesijohdon rikkoontumisesta, paineenkorotuksen tai korkeapainepumppaamon häiriöstä, ja myös tahallisuudesta toiminnasta, jolla pyritään vaikuttamaan vesihuollon toimituskykyyn tai -varmuuteen. Riskienhallintatoimiin sisältyy investointiohjelman mukainen toimintavarmuutta lisäävien laiteasemien ja rinnakkaisten vedenjakeluyhteyksien rakentaminen. Vesihuoltoverkoston teknisen elinkaarenhallinnan ja verkostoihin liittyvän varautumisen ja ennakoivan häiriötilannehallinnan kehittäminen ovat myös tärkeitä riskienhallintatoimia.

HSY on tunnistanut toimintaansa kohdistuvia riskejä, jotka liittyvät sekä fyysiseen että kybertoimintaympäristöön ja muun muassa toimitusketjuihin. HSY:n toimintaan kohdistuu muun muassa henkilö-, omaisuus-, tietoturva- ja tietosuojariskejä. HSY on varautunut ja varautuu erityyppisiin riskeihin hallintatoimenpiteillä, joiden tavoitteena on epäsuotuisten tapahtumien

ennaltaehkäiseminen tai vaikutusten minimointi. Hallintatoimenpiteitä ovat esimerkiksi henkilöstön ja kumppanien turvallisuustietoisuuden lisääminen sekä erilaiset tekniset ja toiminnalliset turvallisuutta parantavat ratkaisut ja toimintamallit.

Vahinkoriskit

HSY:n riskikartassa tunnistettuja suurimpia vahinkoriskejä ovat runkovesijohdon rikkoontumisen tai viemäröinnin aiheuttama merkittävä henkilö- tai omaisuusvahinko kolmannelle osapuolelle, vakava tulipalo vesi- tai jätehuollon tuotantolaitoksella sekä HSY:n työturvallisuusriskit.

Runkovesijohdon rikkoontumisen tai viemäröinnin aiheuttamien riskien pitäminen siedettävällä tasolla vaatii jatkuvia hallintatoimenpiteitä. Investointien tarveselvityksessä pyritään huomioimaan verkosto-osuudet, joista voi aiheutua henkilö- tai omaisuusvahinkoja. Varautumisen, ennakoinnin ja vahinkoprosessin hallinnan kehittäminen on tärkeää.

Vesi- ja jätehuollon tuotantolaitoksilla on kehitetty hallintatoimia tulipalojen ehkäisemiseksi. Toimenpiteet ovat kohdistuneet muun muassa varavoiman, paloilmoitinlaitteistojen ja sähkönsyötön uudistamiseen sekä sammutuslaitteistojen ja päälaitteiden automaatiojärjestelmien kehittämiseen. Ajantasaiset pelastussuunnitelmat ja niiden jatkuva ylläpito sekä paloharjoitukset ovat tärkeitä.

HSY:n toiminnoissa, erityisesti jäte- ja vesihuollon toimialoilla, on merkittäviä työturvallisuus- ja työsuojeluriskejä. Henkilövahinkojen osalta esimerkiksi kaivantotyöt ja tuotantolaitoksilla tehtävät operatiiviset työt ovat riskialtis alue. Riskien hallintatoimiin kuuluvat työturvallisuuden toimintasuunnitelmien toteuttaminen, työsuojelutilastojen seuranta, johdon työturvallisuuskävelyt, työmenetelmien ja käytäntöjen parantaminen muun muassa käymällä läpi työtapaturmat, läheltä piti -tilanteet ja turvallisuushavainnot yhdessä henkilöstön kanssa.

Vahinkovakuutukset ovat osa riskienhallintaa. Riskejä on yritettävä poistaa, välttää ja pienentää ottamalla omaa vastuuta ja vasta lopuksi siirtää niitä vakuutuksiin. HSY:lle on luotu vakuutuspolitiikka, joka on hyväksytty hallituksessa v. 2023.

Strategiset riskit

Vallitsevaan maailmantilanteeseen liittyy uusia ja kasvaneita riskejä. Toimialat ja tulosalueet ovat tunnistaneet toimintaympäristön muutokseen liittyviä riskejä, jotka liittyvät kansainvälisen turvallisuustilanteen heikentymiseen. Henkilöstöä on opastettu raportoimaan poikkeavista havainnoista keskitetysti. Tilannekuvaa seurataan jatkuvasti yhteistyössä viranomaisten kanssa. Fyysisen turvallisuuden tasoa on nostettu kriittisissä kohteissa.

HSY hallitsee osaltaan henkilöturvallisuuteen liittyviä riskejä muun muassa teettämällä sovitun prosessin mukaisesti turvallisuusselvityksiä Suojelupoliisissa. Selvityksiä teetetään sekä rekrytoitaville että nykyisille työntekijöille. Vesihuollon toiminta-alueen epätaloudellinen tai

epätarkoituksenmukainen laajentuminen on tunnistettu riskiksi. Toiminta-aluepäätöksissä tehdään aktiivista yhteistyötä omistajakaupunkien kanssa.

Taloudelliset riskit

Lainojen korkoriskit ovat maltillistuneet yleisen korkotason laskiessa. HSY:lle on luotu varainhankintapolitiikka. Vaihtuvat korot on suojattu osittain korkojohdannaisilla. Spekulatiivisia korkojohdannaisia ei käytetä. Säännöllinen korkoriskin seuranta ja suojausasteen seuranta on käytössä. Nämä ovat jatkuvia riskienhallinnan toimenpiteitä.

Taloudellisten väärinkäytösten mahdollisuus on tunnistettu riskiksi. Väärinkäytöksiä voivat olla kavallus, petos tai varkaus. Riskienhallintatoimiin kuuluvat järjestelmäkontrollit ja vaarallisten työyhdistelmien ehkäiseminen taloushallinnon järjestelmissä. Rekrytoitavien henkilöiden taustaselvityksiä lisätään ja monipuolistetaan.

Taloudellisesti merkittäviin rakennusurakkasopimukseen, ICT-järjestelmäsopimukseen, jätteenkuljetussopimukseen ja kemikaalien sekä raaka-aineiden ostosopimukseen sisältyy sopimusriskejä. Riskien hallintatoimenpiteinä hankintasopimusten juridista tarkastusta on lisätty ja tehostettu etenkin merkittävimpien sopimusten osalta sekä tunnistettu etukäteen erityyppisiin sopimuksiin ja erilaisiin ulkopuolisiin toimittajiin kohdistuvia riskejä.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla johto pyrkii varmistamaan toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida ja hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia.

HSY:n yhtymäkokous on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet HSY-yhtymäkonsernille 23.5.2014. HSY:n hallitus on hyväksynyt päivitetyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä koskevat ohjeet 20.12.2024. HSY:ssä voimassa olevien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja ohjeiden tavoitteena on vastata kuntalain vaatimukseen ja vahvistaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa HSY-konsernissa.

Kuntayhtymän toimintakertomuksessa tulee kuntalain mukaan esittää selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

HSY:n toimialat, tulosalueet ja yhteisten palvelujen osastot sekä konserniyhteisöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy ja Uudenmaan Woima Oy antoivat osana HSY-konsernin tilinpäätösprosessia selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kuntalain selontekoa koskevien vaatimusten mukaisesti. Selonteot tehtiin toimialojen ja tulosalueiden sekä konserniyhteisöjen dokumentoituina itsearviointeina COSO ERM viitekehyksen mukaista arviointikehikkoa käyttäen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Sisäinen valvonta voidaan jakaa viiteen osa-alueeseen: valvontaympäristö, riskienhallinta, valvontatoiminnot, informaatio ja kommunikaatio sekä seuranta.

Valvontaympäristö

Kuntayhtymän tehtävät ja hallinnon ja talouden järjestämisen keskeiset periaatteet on määritelty kuntayhtymän perussopimuksessa. Organisaatorakenne, päätösvalta ja vastuut on määritelty hallintosäännössä. Toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosessit on määritelty ja tavoitteiden asettaminen perustuu HSY:n strategiaan.

HSY:n ohjeissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi kuvataan valvontaympäristö sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt kohdealueittain. Valvontaympäristö on vakiintunut.

HSY:n toimialojen, tulosalueiden ja yhteisten palvelujen osastojen itsearvioinneissa valvontaympäristön kysymykset koskivat toiminnan vastaavuutta HSY:n strategiaan, arvoihin ja toimintaperiaatteisiin nähden, TTS-tavoitteiden linjausta strategian mukaisesti, toimintaprosessien ajantasaisuutta, henkilöstön tehtäväkuvauksia ja vastuualueiden määrittelyä sekä eettisten periaatteiden toteutumista ja henkilöstötutkimusten tulosten hyödyntämistä. Konserniyhteisöille suunnattiin lisäksi kysymykset konsernin etujen huomioon ottamisesta toiminnassa, yhteisöille asetettujen tavoitteiden seuraamisesta sekä hyvästä hallintotavasta.

Itsearvioinneissa on nostettu esiin muun muassa suuri vesihuollon velkamäärä, vaikka taloustilanne onkin parantunut. Velkamäärä on suuri ja korkokulut ovat merkittäviä myös tulevaisuudessa. Kuntayhtymässä jatketaan vuonna 2025 prosessikuvausten päivittämistä ja ylätason prosessikartan päivitys vaatii laajempaa prosessien tarkastelua. Lämpöeräkkäiden prosessien omistajuuksien määrittelyä sekä keskitettyjen ja hajautettujen toimintojen vastuiden rajapintoja on syytä edelleen tarkentaa. Työtyytyväisyyden taso vaihtelee yksiköittäin. Juurisyyanalyysin avulla tullaan tunnistamaan keskeisimpiä poikkeamien syitä.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata kuntayhtymän toiminta ja sen asiakkailleen tuottamat palvelut. Riskienhallinnan periaatteet on kuvattu HSY:n sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä koskevassa toimintaohjeessa.

Riskienhallinta sisältyy kuntayhtymän sekä toimialojen ja tulosalueiden normaaliin toimintaan johtamiseen vuosikellon mukaisesti. HSY:ssä hyödynnetään sähköistä Riski-ohjelmistoa kokonaisvaltaisessa riskienhallinnassa. Riskien todennäköisyydet ja vaikutukset arvioidaan toimiala-

, tulosalue- ja yhteisissä palveluissa osastokohtaisesti, ja arviointityön tuloksena muodostetaan kullekin omat riskikartat. Riskit kootaan yhteen HSY-tasoiseksi riskikartaksi. Riskikartan ja riskiposition muutosten seuranta tapahtuu Riski-ohjelmistotyökalua hyödyntäen osana toiminnan ja talouden seuranta osavuosisikatsausten yhteydessä.

Riskienhallinnan itsearvioinnissa kysymykset kohdistuivat riskien tunnistamiseen ja merkittävyyden arviointiin, riskienhallinnan toimenpiteiden suunnitteluun ja vastuuhenkilöiden nimeämiseen, riskienhallinnan tehtävien ja vastuualueiden määrittelyyn sekä riskejä koskevaan tiedonkulkuun.

Itsearvioinnin vastausten mukaan HSY:n kaikki toimialat, tulosalueet ja yhteisten palvelujen osastot ovat tunnistaneet keskeiset riskit ja arvioineet ne määrittämällä riskien todennäköisyyden ja vaikuttavuuden. Vastuuhenkilöt tunnistettujen riskien hallintaan on pääosin nimetty. Vuonna 2024 järjestettiin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työpajoja HSY:n ja toimialojen johtoryhmille. Laajojen HSY-tasoisien riskien päivittämisessä ja riskienhallinnan perehdyttämisessä kaikille organisaatiotasolle sekä toimintaympäristön muutoksiin reagoimisessa on edelleen kehitettävää. Vesihuollon varautumissuunnitelmaan liittyviä riskienhallinnan menettelyjä on kehitetty. Tietoturvariskien tunnistamista ja hallintakeinoja kehitetään systemaattisesti. Työturvallisuusriskien arviointia on kehitetty, ja positiivisia vaikutuksia on havaittavissa.

HSY:n tytäryhteisöjen Uudenmaan Voima Oy:ssä ja Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:ssä riskienhallinnasta vastaavat yhtiöiden toimitusjohtajat, jotka raportoivat riskeistä yhtiöiden hallituksille. Uudistetun konserniohjeen myötä vahvistetaan tytäryhteisöjen riskienhallinnan kytkentää kuntayhtymän riskienhallintaan.

Valvontatoiminnot

Valvontatoimet koostuvat ohjeista ja toimintatavoista, joiden tavoitteena on varmistaa, että organisaatio toimii johdon antamien ohjeiden mukaisesti. Valvontatoimiin kuuluvat mm. päätöksentekomenettelyt, erityyppiset toiminnan tarkastukset, hyväksymismenettelyt, todentamiset, täsmäytykset, omaisuuden turvaamistoimet ja työtehtävien eriyttämiset.

Kuntayhtymässä on käytössä koko HSY:n kattava sertifioitu toimintajärjestelmä, joka käsittää laatujärjestelmän, ympäristöjärjestelmän ja työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmän. Vesihuollon toimialalla vedenpuhdistusosaston käyttölaboratorion tärkeimmät kemialliset ja mikrobiologiset menetelmät on akkreditoitu.

Valvontatoimintojen itsearvioinnissa kysymykset kohdistuivat henkilöstön vastuisiin ja toimivaltaan, taloudellisten väärinkäytösten kannalta vaarallisiin työyhdistelmiin, sopimusten dokumentointiin, tietojärjestelmien vastuuhenkilöiden nimeämiseen, hankintavaltuuksiin ja menojen hyväksymisoikeuksiin sekä toimintaohjeiden noudattamisen valvontaan osana esimiestyötä.

Uusi hankintaohje ja kategoriahankintoihin siirtyminen parantavat hankintatoimen prosesseja. Kehitysmahdollisuuksia on edelleen toimintatapojen harmonisoinnissa, sopimuksen aikaisessa seurannassa ja hallinnassa sekä tavaran tai palvelun vastaanoton varmentamisen prosesseissa.

Toimialojen ja tukitoimintojen tehtävä- ja vastuurajat hankintaprosessissa eri vaiheissa vaativat vielä tarkennusta. Sopimustiedot tulisi olla nykyistä helpommin käytettävissä laskujen tarkistamista varten niin toimittaja- kuin asiakaslaskuissa. Naapurikuntasopimusten hallintaa tulee kehittää.

Informaatio ja kommunikaatio

HSY:ssä on toimivat johtoryhmäkäytännöt ja sisäinen sekä ulkoinen viestintä. Johto osallistuu sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tukevien toimintaohjeiden viemiseen käytäntöön. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yhteiset intranet-sivut edistävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuuden hahmottamista.

Informaatiota ja kommunikaatiota koskevat itsearviointin kysymykset kohdistuivat tiedonkulkuun johdolle ja muille asianmukaisille tahoille, säännöllisiin palaverikäytäntöihin, uusien henkilöiden perehdyttämiseen sekä suunnitelmalliseen tiedottamiseen internetissä, sisäisessä intranetissä ja muussa viestinnässä.

Informaatio ja kommunikaatio on hyvällä tasolla. Viestittävää on paljon ja sisäinen viestintä on jakaantunut monelle kanavalle eri muun muassa toimijoiden omissa organisaatioissa sovitujen käytäntöjen mukaisesti. Tiedon löytämistä auttamaan on tehty intranettiin sisäisen uutisoinnin seuraamisesta ohjeistus sekä työntekijöille että viestintää tekeville. Ohje selkeyttää uutisten seuraamista ja eri kanavien käyttötarkoituksia. Esihenkilöille on lisäksi tarjolla muun muassa sähköinen esihenkilökirje Esikko, esihenkilöiden Teams-kanava ja kuukausittaiset esihenkilöinfot. Lisäksi intranetissä on esihenkilötyön asioille oma laaja sivustonsa.

Seuranta

Seurannalla tarkoitetaan niitä toimia, joilla johto todentaa ja varmistaa, että sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmä toimii. Sisäinen tarkastus tukee HSY:n johtoa sisäisen valvonnan seurannassa suorittamalla erillistarkastuksia HSY:n toiminnan kannalta merkittäville riskialueilla.

Seurannan osalta itsearvioinnissa kysyttiin säännöllisten seuranta- ja raportointivelvoitteiden asettamisesta, seurantaraporttien käsittelystä ja havaittujen poikkeamien korjaamisesta ilman viiveitä, valvontatoimenpiteiden riittävyyden ja tehokkuuden seurannasta sekä valvontatoimenpiteiden sopeuttamisesta muuttuviin olosuhteisiin. Työsuojelua koski kysymys läheltä piti -tilanteiden sekä merkittävien vaarojen ja poikkeamien säännöllisestä raportoinnista johdolle ja työsuojelusta vastaaville tahoille. Toimintajärjestelmän sisäisten ja ulkoisten auditointien poikkeamien korjaamisesta sekä tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen suositusten toteuttamisesta oli myös kysymykset.

Saatujen vastausten perusteella seuranta toimii hyvin. Vesihuollossa on panostettu vuonna 2024 turvallisuushavaintojen ja läheltä piti -tilanteiden määrään ja raportointiin, mutta kehittäminen jatkuu esimerkiksi flash-raportoinnin osalta. Samoin vesihuollon organisaatiossa kehitetään työtapaturmien

juurisyiden analysointia ja katselmointia. Poikkeamien seuranta on kehitetty, ja säännöllistä katselmointia toteutetaan vesihuollossa, mutta kuntayhtymätasolla voidaan yhtenäisiä toimintatapoja vielä kehittää ja tarvittaessa toteuttaa koko kuntayhtymää koskevia systeemisiä parannustoimenpiteitä. Sisäisen tarkastuksen toimenpide-ehdotuksia tulee hyödyntää avoimemmin ja läpileikkaavammin toiminnan kehittämisessä. Lisäksi organisaatiomuutoksissa tulee varmistaa, että vastuutahot saavat tiedon tarkastuslöydöksistä, jotta toiminta voi kehittyä tehokkaasti ja turvallisesti.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus toimii toimitusjohtajan ohjauksessa ja toiminnassa noudatetaan sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta. Toimintaohjetta päivitettiin vuonna 2024 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä koskevaa ohjeen päivittämisen rinnalla. Tarkastustyö perustuu vuosittain laadittavaan hallituksen hyväksymään tarkastussuunnitelmaan. Sisäinen tarkastus vaihtaa informaatiota kuntayhtymän tilintarkastuksesta vastaavan tahon kanssa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden varmistamiseen liittyen.

HSY:n sisäinen tarkastus vastaa tarkastustyön suunnittelusta, toteutuksesta ja raportoinnista kuntayhtymässä. Tarkastuksista raportoidaan HSY:n johdolle, hallitukselle ja tarkastuslautakunnalle sekä erikseen tarkastuskohteen vastuuhenkilölle tarkastuksen päätyttyä. Tilikaudella 2024 tarkastukset on toteutettu pääosin ostopalveluna.

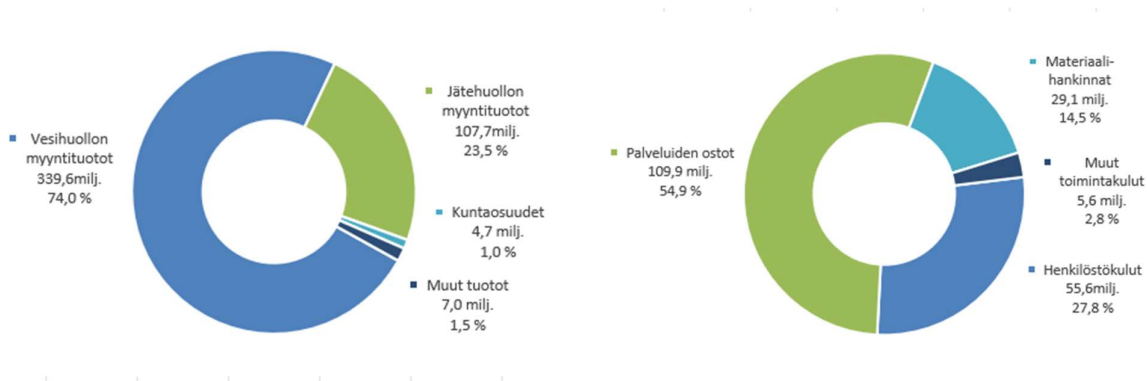
Tilikauden 2024 tarkastukset toteutettiin vuosisuunnitelman mukaisesti. Tarkastuksen kohteena olivat palkkahallinnon prosessit ja palkanlaskennan oikeellisuus, puitesopimukset, työturvallisuuden kehittämistoimien vaikuttavuus sekä asiakirjojen salassa pidon ja julkisuuden toteutuminen julkisuuslain mukaan. Tarkastuksiin liittyen ei tehty kriittisiä havaintoja. Tarkastusraportteja käsiteltiin johtoryhmässä ja havainnot huomioidaan toimintojen ja prosessien kehittämisessä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot yhteensä 458,9 miljoonaa

Toimintakulut yhteensä 200,2 miljoonaa

HSY:n toimintatuotot tilikaudella 2024 olivat 458,9 miljoonaa euroa, josta 339,6 miljoonaa oli vesihuollon ja 107,7 miljoonaa jätehuollon myyntituottoja. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen kulujen kattamiseksi jäsenkunnilta perityt kuntaosuudet olivat 4,7 miljoonaa euroa. Muita tuottoja kertyi 7,0 miljoonaa euroa.

Valmistus omaan käyttöön sisältää vesihuollon investointihankkeiden toteuttamiseen liittyvät, taseeseen aktivoituneet henkilöstökulut 2,7 miljoonaa euroa.

Toimintakulut olivat 200,2 miljoonaa euroa, josta henkilöstökulut 55,6 miljoonaa, palvelujen ostot 109,9 miljoonaa, materiaalihankinnat 29,1 miljoonaa ja muut toimintakulut 5,6 miljoonaa euroa.

Toimintakate oli 261,4 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 82,3 miljoonaa euroa, josta rahoitustuotot olivat 1,5 miljoonaa euroa, rahoituskulut 83,8 miljoonaa euroa.

Vuosikate oli 179,1 miljoonaa euroa.

Taseen pysyvistä vastaavista tehtävät poistot olivat 154,3 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 24,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Vuosina 2004, 2005 ja 2007 jätehuollon ylijäämäisestä tuloksesta osa on kirjattu vapaaehtoiseksi varaukseksi jätteenkäsittelyyn, aluekeräyksen ja kaatopaikkakaasun hyötykäyttöä edistäviin investointeihin. Investointivaraus purettiin kokonaisuudessaan tilikaudella 2014 ja siirrettiin

kuntaliiton ohjeistusta vastaavaksi poistoeroksi. Poistoeroa voidaan vähentää enintään kyseisten hyödykkeiden suunnitelman mukaisten poistojen verran. Tilikaudella 2024 varaukseen liittyvää poistoeroa vähennettiin poistojen suhteessa 0,1 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2024 osalta kertyi veroja maksettavaksi 0,95 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 23,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

1000
Euroa

1.1. - 31.12.2024

1.1. - 31.12.2023

Toimintatuotot

Myyntituotot	447 684,90		413 036,38	
Kuntaosuudet	4 689,13		4 485,73	
Maksutuotot	340,62		324,81	
Tuet ja avustukset	782,85		730,56	
Muut toimintatuotot	<u>5 440,76</u>	458 938,25	<u>3 080,36</u>	421 657,84

Valmistus omaan käyttöön

2 661,95 2 565,29

Toimintakulut

Palkat ja palkkiot	-45 906,16		-45 251,75	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-7 949,72		-7 681,30	
Muut henkilösivukulut	-1 707,94		-1 912,65	
Palvelujen ostot	-109 861,18		-108 786,87	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 125,29		-31 308,77	
Muut toimintakulut	<u>-5 649,61</u>	<u>-200 199,89</u>	<u>-10 058,46</u>	<u>-204 999,80</u>

TOIMINTAKATE

261 400,31 219 223,32

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot	806,57		128,98	
Muut rahoitustuotot	665,71		2 323,12	
Korkokulut	-78 640,65		-73 339,22	
Muut rahoituskulut	<u>-5 140,65</u>	<u>-82 309,01</u>	<u>-5 139,10</u>	<u>-76 026,22</u>

VUOSIKATE

179 091,29 143 197,10

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot -154 262,98 -155 942,04

Satunnaiset erät

0,00 0,00

TILIKAUDEN TULOS

24 828,32 -12 744,94

Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) 65,00 113,00

Varausten lisäys (-) tai vähennys (+) 0,00 0,00

Tuloverot -953,51 1 018,07

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ

23 939,81 -11 613,87

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot, %:a toimintakuluista	232,3 %	208,3 %
Vuosikate, %:a poistoista	116,1 %	91,8 %
Vuosikate, euroa/asukas	141,32	114,85
Asukasmäärä	1 267 272	1 246 839

1.3.2 Tuloksen muodostuminen toimialoittain

x 1 000 eur	HSY YHTEENSÄ	Vesihuolto	Jätehuolto	Seutu- ja ymp.tieto	Tukipalvelut	Muut
TOIMINTATUOTOT (+)	458 938	344 617	110 489	5 843	9 929	13 813
Myyntituotot	447 685	340 903	108 096	1 027	9 797	13 581
Vedenmyyntituotot	112 698	112 729	0	0	0	0
Jätevesituotot	134 335	135 623	0	0	0	0
Perusmaksut	59 032	59 042	0	0	0	0
Vesihuollon liittymismaksut	15 022	15 022	0	0	0	0
Jätteen kuljetusmaksut	93 167	0	93 197	0	0	0
Jätteen käsittelymaksut	8 229	0	8 587	0	0	0
Muut Myyntituotot	25 202	18 486	6 312	1 027	9 797	13 581
Kuntaosuudet	4 689	0	0	4 689	0	0
Maksutuotot	341	0	341	0	0	0
Tuet ja avustukset	783	286	297	127	57	17
Muut toimintatuotot	5 441	3 429	1 756	0	76	215
Vuokratuotot	2 353	815	1 497	0	76	0
Muut toimintatuotot	3 087	2 614	259	0	0	215
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	2 662	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT (-)	-200 200	-107 658	-90 790	-5 364	-9 299	-12 842
Henkilöstökulut	-55 564	-31 423	-9 662	-3 046	-3 792	-7 642
Palkat ja palkkiot	-45 906	-25 938	-7 975	-2 513	-3 144	-6 337
Henkilösivukulut	-9 658	-5 485	-1 687	-533	-648	-1 305
Palvelujen ostot	-109 861	-46 027	-78 348	-1 941	-4 794	-4 429
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	-39 972	-35	-39 937	0	0	-1
Muiden palvelujen ostot	-69 889	-45 992	-38 412	-1 941	-4 794	-4 428
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 125	-26 490	-2 257	-101	-269	-50
Ostot tilikauden aikana	-29 206	-26 571	-2 257	-101	-269	-50
Varastojen muutos	81	81	0	0	0	0
Pakollisten varausten muutos	8 949	8 290	660	0	0	0
Muut toimintakulut	-14 599	-12 008	-1 183	-276	-445	-721
Vuokrat	-9 460	-7 202	-951	-247	-430	-664
Jätevero	-18	0	-18	0	0	0
Muut toimintakulut	-5 121	-4 806	-214	-28	-15	-58
TOIMINTAKATE	261 400	239 621	19 699	479	630	971
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-82 309	-80 558	-1 839	0	0	87
VUOSIKATE	179 091	159 063	17 860	480	630	1 058
POISTOT	-154 263	-131 425	-20 938	-212	-630	-1 058
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	24 828	27 638	-3 078	268	0	0
Poistoeron muutos	65	0	65	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Tuloverot	-954	-954	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	23 940	26 684	-3 013	268	0	0

Toimialojen, tulosalueiden ja muiden yksiköiden osalta niiden väliset sisäiset myynnit ja ostot sisältyvät esitettyihin lukuihin. HSY yhteensä on esitetty ilman sisäisiä eriä.

1.3.3 Toiminnan rahoitus

1000 Euroa	31.12.2024		31.12.2023	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	179 091		143 197	
Satunnaiset erät	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-9 903	169 188	-5 218	137 979
Investoinnit				
Investointimenot	-171 971		-191 659	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 850		6 123	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-164 122	0	-185 536
Toiminnan ja investointien rahavirta		5 067		-47 557
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000		160 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 148		-81 415	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 000	17 852	-18 000	60 585
Oman pääoman muutokset	4 834	4 834		0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-72		381	
Saamisten muutos	-4 640		-7 359	
Korottomien velkojen muutos	9 821		-6 353	
Maksuvalmiuden korjauserät	0	5 110	0	-13 330
Rahoituksen rahavirta		27 796		47 256
Kassavarojen muutos		32 863		-302
Kassavarojen muutos				
Kassavarat 31.12.		43 120		10 257
Kassavarat 1.1.		10 257		10 559
		32 863		-302
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		-337 965,48		-460 186,07
Investointien tulorahoitus %		109,1 %		77,2 %
Lainanhoitokate		1,41		1,40
Laskennallinen lainanhoitokate		0,79		0,68
Kassan riittävyys, päiviä		28,5		6,8
Asukamäärä		1 267 272		1 246 839

HSY:n vuosikate oli 179,1 miljoonaa euroa, joka ei riitä kattamaan kuntayhtymän lainojen lyhennyksiä ja investointitasoa. Investoinnit olivat vuonna 2024 yhteensä 164,2 miljoonaa euroa, 109,1 % investoinneista voitiin tällöin rahoittaa tulorahoituksella.

Tilikauden aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 184 miljoonaa euroa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 104 miljoonalla eurolla. HSY:n lainakanta 31.12. oli 1983 miljoonaa euroa, josta jäsenkuntien perustamislainojen osuus oli 1086 miljoonaa euroa ja rahoituslaitoslainojen 897 miljoonaa euroa.

Omavaraisuusaste muuttui tilikauden alun 26,2 %:sta tilikauden lopun 26,8 %:iin.

1.3.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	x 1000 €	MENOT	x 1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	458 938	Toimintakulut	200 200
Korkotuotot	807	- valmistus omaan käyttöön	-2 662
Muut rahoitustuotot	666	Korkokulut	78 641
Satunnaiset tuotot	0	Muut rahoituskulut	5 141
Tulorahoituksen korjauserät	-9 903	Satunnaiset kulut	0
		Tulorahoituksen korjauserät	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	7 850	Investointimenot	171 971
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	104 148
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	62 000
Oman pääoman lisäykset	4 834	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	647 192	Kokonaismenot yhteensä	619 438

1.3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA	TP 2024	TP 2023	VASTATTAVAA	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 865 756	2 855 898	OMA PÄÄOMA	796 833	768 059
Aineettomat hyödykkeet	13 474	16 327	Peruspääoma	505 000	505 000
<i>Aineettomat oikeudet</i>	3 548	6 757	Muu oma pääoma	2 570	2 570
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	9 926	9 571	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	265 323	272 103
			Tilikauden yli-/alijäämä	23 940	-11 614
Aineelliset hyödykkeet	2 669 740	2 657 028	POISTOERO JA VARAUKSET	1 503	1 568
<i>Maa- ja vesialueet</i>	19 267	19 231	Poistoero	1 503	1 568
<i>Rakennukset</i>	269 397	263 873	PAKOLLISET VARAUKSET	32 616	41 565
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	2 340 982	2 342 295	Muut pakolliset varaukset	32 616	41 565
<i>Koneet ja kalusto</i>	8 165	8 220			
<i>Enn.maksut ja keskener. hank.</i>	31 928	23 409	VIERAS PÄÄOMA	2 148 834	2 121 160
Sijoitukset	182 542	182 542	Pitkäaikainen vieras pääoma	1 959 238	1 891 573
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	182 542	182 542	<i>Lainat rah.- ja vak.laitoksilta</i>	817 647	718 052
<i>Muut saamiset</i>	0	0	<i>Lainat jäsenkunnilta</i>	1 054 116	1 086 059
VAIHTUVAT VASTAAVAT	114 030	76 455	<i>Liittymismaksut ja muut velat</i>	87 474	87 462
Vaihto-omaisuus	2 297	2 225	Lyhytaikainen vieraspääoma	189 596	229 587
<i>Aineet ja tarvikkeet</i>	2 297	2 225	<i>Joukkovelkakirjalainat</i>	0	62 000
Saamiset	68 613	63 973	<i>Lainat rah.- ja vak.laitoksilta</i>	79 405	67 205
Lyhytaikaiset saamiset	68 613	63 973	<i>Lainat jäsenkunnilta</i>	31 943	31 943
<i>Myyntisaamiset</i>	27 738	25 110	<i>Ostovelat</i>	37 864	41 749
<i>Lainasaamiset</i>	622	631	<i>Muut velat</i>	16 841	8 012
<i>Muut saamiset</i>	11	9	<i>Siirtovelat</i>	23 544	18 679
<i>Siirtosaamiset</i>	40 242	38 224			
Rahat ja pankkisaamiset	43 120	10 257			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 979 786	2 932 353	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 979 786	2 932 353
Taseen tunnusluvut			TP 2024	TP 2023	
Omavaraisuusaste, %			26,8 %	26,2 %	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%			468,2 %	503,1 %	
Velat ja vastuut, %:ia käyttötuloista			485,7 %	520,7 %	
Kertynyt yli-/alijäämä, tuhatta euroa			289 263	260 489	
Kertynyt yli-/alijäämä, tuhatta euroa/asukas			0,23	0,21	
Lainakanta 31.12. tuhatta euroa			1 983 111	1 965 258	
Lainat tuhatta euroa/asukas			1,56	1,58	
Lainat ja vastuut, 31.12, tuhatta euroa			2 063 154	2 039 627	
Lainat ja vastuut, t€/asukas			1,63	1,64	
Lainasaamiset, tuhatta euroa			0	0	
Pääkaupunkiseudun asukasmäärä 31.12.			1 267 272	1 246 839	

HSY:llä on merkittäviä taseen ulkopuolisia vastuuta. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2024 vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä määrä oli 80,04 miljoonaa euroa. Leasing- ja vuokravastuista merkittävimmät ovat maa-alueiden vuokravastuut jäsenkaupungeille, Ilmalantori 1 toimitilat sekä

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa biokaasun sähkön- ja lämmöntuotantolaitoksen leasingsojimus.

1.4 Konzernin toiminta ja talous

1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty HSY:n tytäryhtiöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy (81,16 % osakepääomasta), Uudenmaan Voima Oy (80 %) ja HSY Holding Oy (100 %) sekä osakkuusyhtiöt Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy (25,7 %), Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä (32,97 %) ja Oy Asemapäällikönhovi (14,39 %).

1.4.2 Konsernia koskevat olennaiset tapahtumat

Uudenmaan Voima Oy on HSY:n ja Rosk'n Roll Oy Ab:n omistama yhtiö, jonka toimialana on Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan polttokapasiteetin ja jätteenkäsittelypalvelun myynti. Yhtiön myymä polttokapasiteetti vuonna 2024 oli 26 500 tonnia. Uudenmaan Voiman vastaanottama jätemäärä vuonna 2024 oli yhteensä 25 596 tonnia. Tästä määrästä 196 tonnia ohjattiin huoltoseisokkien aikana Ämmässuolle välivarastoon.

Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n päätehtävä raakaveden toimittaminen osakkaille oli normaalilla tasolla. Vuosi 2024 oli hydrologisilta olosuhteiltaan normaali ja veden laatu Päijänteessä oli hyvä erityisesti pääkaupunkiseudun vedenhankinnan kannalta keskeisellä eteläisellä alueella, huolimatta muun muassa valuma-alueen runsaista humuksen huuhtoutumista. Vettä johdettiin Päijännetunnelissa toimintavuoden aikana yhteensä 111,7 miljoonaa m³, siitä 107,9 miljoonaa m³ oli liittyjille toimitettua vesilaitosten raakavettä ja 3,8 miljoonaa m³ vesistöihin pumpattua lisävettä. Kalliomäen voimalan energiatuotanto oli normaalilla tasolla. Yhtiön tehtävät hoidetaan pääsääntöisesti HSY:n toimesta. Vuodelle 2025 ei odoteta toimintaan olennaisia muutoksia.

HSY Holding Oy on holding-yhtiö, joka omistaa 20 hehtaarin maa-alueen Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa. Yhtiöllä ei ole varsinaista toimintaa.

Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän (KUVES) jäsenkunnat/yhteisöt ovat Järvenpää, Kerava, Tuusula ja HSY/Vantaa. Jäsenyhteisönä olevan Helsingin seudun Ympäristöpalvelut –kuntayhtymän (HSY) viemäröntialueista KUVESin siirtoviemäriin on liitetty Vantaan kaupungin Korso-Rekolan, Kehätien ja Ylästö-Pakkalan alueet. Jätevedet johdetaan Keravalta alkavassa tilavassa kalliotunnelissa 20–50 metrin syvyydessä maan alla Pihlajamäen pääpumpppaamolle ja sieltä edelleen Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Viemärlaitostoiminnassa on sitovana tavoitteena, että jäteveden ylivuotoja vesistöön ei esiinny. KUVESin viemäröntialueella oli jäteveden ylivuotoja vuonna 2024 yhteensä 4491 m³. KUVESin osuus Viikinmäen saneerauksista oli noin 566 950 euroa.

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus on yleishyödyllinen yritys, jonka tavoitteena on vähentää luonnonvarojen kulutusta, kasvattaa ympäristötietoisuutta sekä lisätä osallistumisen ja työnteon

mahdollisuuksia. Kierrätyskeskuksella on pääkaupunkiseudulla neljätoista kierrätysmyymälää sekä valtakunnallisesti toimiva verkkokauppa sekä ympäristökasvatus- ja konsultointitoimintaa.

Yhtiön toimintastrategian tavoitteena on muun muassa toiminnalla aikaansaatavien ympäristöhyötyjen lisääminen, asiakkaille tuotetun lisäarvon kasvattaminen ja taloudellisen aseman vahvistaminen. Vantaan Tammistoon avattiin uusi toimipiste.

Kysynnän kasvun, toimipisteverkoston laajentamisen ja toimintaprosessien parantamisen myötä tilikauden tulos oli hyvä. Yhtiö ei jaa voittoa osakkailleen, vaan se käytetään toiminnan kehittämiseen. HSY on Helsingin kaupungin jälkeen yhtiö toiseksi suurin osakas.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Euroopassa käynnissä oleva sota ja maailmanlaajuiset geopoliittiset jännitteet aiheuttavat suurta epävarmuutta toimintaympäristöön. Tästä aiheutuu vaikeasti ennakoitavia uhkia ja mahdollisuuksia yhtiön toiminnalle.

1.4.3 Konsernin toiminnan ohjaus ja sisäinen valvonta

HSY:n hallintosäännön 6 §:n mukaan HSY:n yhtymäkokous päättää kuntayhtymän omistajaohjauksen ja yhtymäkonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet talousarviossa ja –suunnitelmassa. Yhtymäkokous tekee strategisesti merkittävät konsernia koskevat päätökset ja päättää konsernin hallinnon järjestämisen periaatteista sekä konserniohjeesta. Kuntayhtymän konsernijohdon muodostavat hallitus, toimitusjohtaja ja talousjohtaja tai muu hallituksen nimeämä viranhaltija. Toimitusjohtaja arvioi yhdessä talousjohtajan tai muun hallituksen nimeämän viranhaltijan kanssa tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä hallitukselle. Toimitusjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

HSY:n hallitus vastaa omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta yhtymäkokoukselle sekä omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan (HSY:n hallintosääntö 6 §).

Yhtymäkokouksen 20.12.2024 hyväksymä HSY:n konserniohje sisältää toimivallan ja toimintaperiaatteet, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan yhtymäkonsernia yhtymäkokouksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöt hyväksyvät konserniohjeen yhteisöä sitovaksi.

HSY:n hallitus päättää yhtymäkokouksen hyväksymän strategian mukaisesti omistajapolitiikan toteuttamisesta. HSY:n omistajapolitiikka on kuvattu konserniohjeessa. Yhteisökohtaisissa omistajastrategioissa määritellään yhteisön asema yhtymäkonsernissa ja voidaan antaa tytäryhteisöä koskevia konserniohjetta täsmentäviä määräyksiä. Yhtymäkokous on hyväksynyt 29.5.2015 asiakirjan ”HSY:n omistajapolitiikka – HSY-konsernin strateginen tarkastelu”, jossa on kuvattu konserniyhteisöt, niiden tehtävät ja toiminta sekä asema HSY-konsernissa.

Sisäinen valvonta on olennainen osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Valvonnan avulla varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, ohjeiden ja päätösten mukaista, voimavarat ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu sekä johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista. HSY:n yhtymäkokous on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet HSY-yhtymäkonsernille 23.5.2014. HSY:n hallitus on hyväksynyt päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä koskevat ohjeet 20.12.2024.

Yhteisön hallituksen ohella toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhteisön sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sen tuloksellisuuden varmistamisesta. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä tai HSY-yhtymäkonsernissa annettuja ohjeita rikkovia tai lainvastaisia tekoja.

HSY:n sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti jokainen kuntayhtymän toimiala ja tulosalue sekä konserniyhteisöt antavat vuosittain osana HSY-yhtymäkonsernin tilinpäätösprosessia selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, valvonnassa havaituista puutteista ja toimenpiteistä niiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun itsearviointiin. Nopeasti kehittyvistä ja toteutuneista riskeistä sekä niiden vaikutuksista raportoidaan HSY-yhtymäkonsernissa kulloinkin voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.

Näkyvä osa yhtiön ohjaus- ja valvontajärjestelmää on sisäisen tarkastuksen toiminto, jota yhteisön hallitus ja toimitusjohtaja voivat käyttää toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi sisäisen valvonnan järjestelmiä ja riskienhallintaa, toimintojen lain- ja päätöksenmukaisuutta, resurssien tehokasta ja taloudellista käyttöä sekä johtamisessa ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuutta.

HSY:n sisäisellä tarkastuksella on oikeus HSY:n toimitusjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa myös tytäryhteisöjen toimintaa. Tytäryhteisöillä on mahdollisuus käyttää HSY:n sisäistä tarkastusta oman sisäisen tarkastuksensa järjestämisessä, mikäli HSY:n toimitusjohtaja näin kussakin yksittäistapauksessa päättää.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä on esitetty kuntayhtymän sisästä valvontaa ja riskien hallintaa koskevassa luvussa 1.2.

1.4.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

x 1000 euroa	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toimintatuotot		464 228		427 872
Toimintakulut		-200 790		-205 163
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta		199		316
Toimintakate		263 637		223 025
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	832		147	
Muut rahoitustuotot	219		409	
Korkokulut	-78 712		-73 432	
Muut rahoituskulut	-5 141	-82 802	-5 140	-78 016
Vuosikate		180 835		145 009
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-157 605		-159 357	
Omistuksen eliminointierot	20		5	
Arvonalentumiset	0	-157 585	0	-159 353
Satunnaiset erät		0		0
Tilikauden tulos		23 250		-14 344
Tilinpäätössierrot		0		0
Tilikauden verot		-1 047		851
Laskennalliset verot				
Vähemmistöosuudet		282		40
Tilikauden yli-/alijäämä		22 486		-13 452
Tuloslaskelman tunnusluvut		1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023
Toimintatuotot %:a toimintakuluista		231,2 %		208,6 %
Vuosikate %:a poistoista		114,8 %		91,0 %
Vuosikate, tuhatta euroa/asukas		142,70		116,30
Asukasmäärä		1 267 272		1 246 839

Konsernin rahoituslaskelma

x1000 Euroa	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	180 835,26		145 008,87	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-1 046,56		851,49	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-9 148,50</u>	170 640,20	<u>-6 552,79</u>	139 307,57
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-172 267,48		-192 503,49	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 849,78		6 122,82	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00		0,00	
Investointien korjauserät	<u>0,00</u>	-164 417,70	<u>0,00</u>	-186 380,67
Toiminnan ja investointien rahavirta		6 222,50		-47 073,10
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000,00		160 657,80	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 632,05		-83 228,83	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-62 000,00</u>	17 367,95	-18 000,00	59 428,97
Oman pääoman muutokset		4 730,31		-587,03
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-71,65		381,47	
Saamisten muutos	-4 730,09		-6 699,59	
Korottomien velkojen muutos	<u>9 948,70</u>	5 146,96	<u>-6 745,67</u>	-13 063,79
Rahoituksen rahavirta		27 245,22		45 778,15
Rahavarojen muutos		33 467,72		-1 294,95
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		46 454,37		12 986,65
Rahavarat 1.1.		<u>12 986,65</u>		<u>14 281,60</u>
		33 467,72		-1 294,95
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä, t€		-329 782,83		-451 337,28
Investointien tulorahoitus %		110,0 %		77,8 %
Lainanhoitokate		1,42		1,39
Laskennallinen lainanhoitokate		0,79		0,68
Kassan riittävyys, päiviä		30,18		8,47

Konsernitase

x 1000e

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023	VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	505 000	505 000
Aineettomat oikeudet	3 548	6 757	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	9 929	9 579	Muut omat rahastot	2 570	2 570
Ennakkomaksut	0	0	Edellisten tilikausien yli- /alijäämä	129 716	138 327
	13 477	16 336	Tilikauden yli-/alijäämä	22 486	-13 452
				659 772	632 446
Aineelliset hyödykkeet			VÄHEMMISTÖOSUUDET	7 829	8 221
Maa- ja vesialueet	19 471	19 436			
Rakennukset	308 027	305 038	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 348 957	2 350 681	Muut pakolliset varaukset	32 616	41 565
Koneet ja kalusto	9 030	9 157			
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	VIERAS PÄÄOMA		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	32 131	23 609	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 873 101	1 805 897
	2 717 616	2 707 922	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	87 474	87 462
Sijoitukset			Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	111 799	161 632
Osakkuusyhteisöosuudet	2 072	1 873	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	78 492	68 556
Muut osakkeet ja osuudet	1	1		2 150 867	2 123 546
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0			
Muut lainasaamiset	0	0			
Muut saamiset	0	0			
	2 073	1 874			
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	2 297	2 225			
Saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset	69 165	64 435			
Rahoitusarvopaperit	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	46 454	12 987			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 851 083	2 805 778	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 851 083	2 805 778

Taseen tunnusluvut

	31.12.2024	31.12.2023
Omavaraisuusaste, %	23,4 %	22,8 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	463,3 %	496,3 %
Kertynyt yli-/alijäämä, t euroa	152 201,32	124 875
Kertynyt yli-/alijäämä, t euroa/asukas	0,12	0,10
Lainakanta 31.12. t euroa	1 984 900,04	1 967 528
Lainat t euroa/asukas	1,57	1,58
Lainat ja vastuut, 31.12 t €	2 064 943,39	2 041 896,87
Lainat ja vastuut, t €/asukas	1,63	1,64
Lainasaamiset, t euroa	0,00	0,00
Pääkaupunkiseudun asukasmäärä 31.12.	1 267 272	1 246 839

1.5 Tilikauden tuloksen käsittely

Hallitus esittää yhtymäkokoukselle, että tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- tuloutetaan jätehuollossa tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 64 999,92 euroa
- tilikauden ylijäämä 23 939 805,44 euroa kirjataan taseen edellisten vuosien yli-
/alijäämätilille

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Kuntayhtymän toteutumisvertailut

2.1.1 Strategiset tavoitteet

HSY:n strategia vuoteen 2030.

Visio: Yhdessä teemme maailman kestävimmän kaupunkiseudun

Strategiset painopisteet	Strategiset päämäärät	Tavoite 2030
Ympäristövastuu	Hiilineutraali pääkaupunkiseutu Kiertotalouden keskiössä Puhdas Itämeri	Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto. Ilmastonkestävä pääkaupunkiseutu. Kotitalouksien sekajätteen määrä vähenee. HSY vahvistaa alueen kiertotalouden toteutumista. Ravinnekuormitus vesistöihin pienentyy.
Työn murros	Pito- ja vetovoimainen työnantaja Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Henkilöstö on motivoitunut ja suosittelee HSY:tä työpaikkana. Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen. Mielekkäät ja kehittyvät tehtävät, muutoksenkyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana ja tukevat osaamistamme.
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa Tasapainoinen talous	Palvelut tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin. Lisävelkaantuminen on saatu loppumaan. Investoinnit kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.
Asukaskokemus	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut Turvattu juomavesi Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Palvelutoiminta on sujuvaa, monikanavaista ja saavutettavaa. Häiriövalmius ja toimintavarmuus ovat erinomaisella tasolla. Edistämme lähiympäristön hyvää tilaa ja monimuotoisuutta.

2.1.2 Strategiset päämäärät ja mittarit

Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoite 2024	Toteuma 31.12.2024
Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	1. HSY:n kokonaispäästöt, tn CO ₂ -ekv. /a (omat päästöt sekä keskeiset ulkoiset palvelut)	89 000 tn CO ₂ -ekv.	● Toteutui 85 000 tn CO ₂ -ekv
Kiertotalouden keskiössä	2. Kiinteistöltä kerätyn sekajätteen määrä kg/as/v	110 kg/as	● Ei toteutunut 122,5 kg/as
	3. Kotitalousjätteen kierrätysaste %	52 %	● Ei toteutunut 45 % *
Puhdas Itämeri	4. Typpikuormitus veteen tn/v	750 tn/v	● Toteutui 578 tn/v
	5. Fosforikuormitus veteen tn/v	26 tn/v	● Ei toteutunut 26,5 tn/v
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	6. Työnantajakokemus-mittari NPS	-4	● Toteutui 4
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	7. Osaamisen, muutoskyvykkyyden ja yhteistyön indeksi (1–5) Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittämiseen riittävästi. 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio. 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä. 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.	3,5	● Toteutui 4
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	8. Toimintamenot eur/as/v (2021 rahan arvo)	148 eur/as/v	● Toteutui 142 eur/as/v
Tasapainoinen talous	9. Lisävelka, eur/as/v	30 eur/as/v	● Toteutui -11 eur/as/v
	10. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä %	19 %	● Ei toteutunut 22 %
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	11. Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista %	64 %	● Ei toteutunut 61 %
	12. Asiakasryhmä- ja toiminto-kohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain	4,2	● Toteutui 4,2
Turvattu juomavesi	13. Toimintavarmuusindeksi (1–5)	4,4	● Ei toteutunut 3,4
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	14. Lähiympäristöindeksi (1–5)	4,4	● Toteutui 5

* Esitetyt luvut ovat ennuste; vuoden 2024 luvut valmistuvat osittain vasta tilinpäätöksen laatimisen jälkeen

Strategisten päämäärien ohjelmien toteutuminen vuonna 2024

Hiilineutraalipääkaupunkiseutu -ohjelma

HSY:n hiilineutraaliusohjelman toimenpiteet ja vuoden aikana valitut kärkihankkeet ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti. Ohjelman kärkihankkeina toimivat Mädate maatalouteen -hanke, jätevedenpuhdistuksen prosessipäästöjen vähentäminen sekä energiatehokkuusyhteistyö, ilmastoviestintä ja neuvonta. Ohjelmatyön mittarin (toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt) valossa vuoden 2024 tavoite saavutettiin selvästi. Ennakkoarvion mukaan HSY:n khk-päästöt vuonna 2024 olivat n. 85 000 tCO₂-ekv. ja siten noin 20 % edellisvuotta pienemmät. Vähentyneiden khk-päästöjen taustalla oli mm. onnistunut typpioksiduulipäästöjen hallinta jätevedenpuhdistamoilla, sekä kaatopaikkatoiminnasta ja energiankäytöstä aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen pienentyminen.

Kiertotalouden keskiössä -ohjelma

Ohjelman kärkihankkeista kierrätysasteen nostamiseen ja sekajätteen vähentämiseen tähtäävä Biojätteen erilliskeräyksen laajentaminen saatettiin loppuun kesällä 2024. Laajenemisesta on viestitty tiedottein, asukaskirjein, sosiaalisessa mediassa, kirjastotapahtumissa, infotilaisuudessa ja kompostointikursseilla. Toinen kärkihanke, Viestinnän ja neuvonnan vaikuttavuuden kehittäminen ja lajittelun lisäämiseen tähtäävän asukasaktiivimallin laajentaminen, eteni suunnitellusti. Lisäksi ravinteiden kiertoa edistävä RAHI2-hanke, tuhkien ja kuonien korkea-arvoisen hyödyntämisen edistäminen, biojätteen käsittelyprosessin investointi ja hankintojen kiertotalouskriteerien lisääminen ovat edenneet aikataulussa. Kierrätysmateriaalien käytön pilotti Espoon Itärannan saneerausprojektissa saatettiin päätökseen. Kiertotalouden periaatteiden toteutumista julkisissa hankinnoissa sekä seudullisessa yhteistyössä edistävä Circular Minds- hanke käynnistyi.

Biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen näyttää lisäävän kotitalouksista kerätyn biojätteen määrää. Kierrätysasteen laskenta vuodelta 2024 valmistuu vasta syksyllä 2025. Kotitalousjätteen kierrätysasteen ennustetaan laskevan 45 prosenttiin. Sekajättemäärän ennustetaan hieman kasvavan. Ohjelman toimenpiteet vievät strategisten mittarien toteumaa osittain oikeaan suuntaan, mutta kierrätysasteen ja sekajättemäärän tavoitetasoa ei ole saavutettu aktiivisesta työstä huolimatta.

Puhdas Itämeri -ohjelma

Vuonna 2024 keskityttiin Blominmäessä puhdistuksen tehostamiseen entisestään sekä kemikaalien käytön ja energiataseen optimointiin. Blominmäessä typen poistoteho oli 95 % ja fosforin 98 %.

Viemäriverkon vuotohallintatyön puitteissa suoritettiin alueellisia vuototutkimuksia viidellä mittausalueella ja avainhenkilöitä koulutettiin vuotojen etsintään. Vuotojenetsinnän ja korjaamisen toimintamallia vakiinnutettiin. Investointien ja saneerausten vaikuttavuuden arviointimenetelmää kehitettiin. Vesistöjen lähellä olevat riskikohteet tutkittiin ja havaitut ongelmat korjattiin.

Viestimme typpikuormasta (proteiinin liikasyönti) ja hulevesistä somessa ja kirjastojen infopisteellä. Osallistuimme Lapsimessuille viemärietiketti- ja lajitteluaiheisella osastolla. Lääkejättekampanja

näkyi YLE:n tietoisuudessa ja alueen apteekeissa. Järjestimme kaksi asukastilaisuutta puhdistamoilla, osallistuimme tapahtumiin ja Mahanpuruja muovista -hulevesikampanjaan. Kiinteistöneuvonnassa, painopisteinä vastuut hulevedestä ja tonttijohdoista, osallistuimme alan tapahtumiin ja koulutimme isännöitsijöitä.

Vuodelle 2025 valittiin kärkihankkeiksi Blominmäen toiminnan vakiinnuttaminen fosforinpoiston osalta sekä Viemäri-investointien laadun varmistaminen vuotavuuden näkökulmasta.

Pito- ja vetovoimainen työnantaja -ohjelma

Henkilöstökyselyn syksyn ja Vastuullinen työpaikka -kyselyn tulokset osoittivat työntekijäkokemuksen parantuneen. Suositteluindeksi NPS on noussut 9 yksikköä vuodessa ja on ensimmäistä kertaa positiivinen (2024 +5, 2023 NPS -5). Ohjelman kärkihankkeeksi valittiin HSY:n brändiviestintä tukemaan HSY:n strategista työnantajakuvaustyötä toteutettiin ja olemme siirtyneet sen osalta toteutukseen ja vakiinnuttamiseen. Anonyymien rekrytoinnin toimintamallin kokeilua jatkettiin. Tehtävän vaatavuuden arviointijärjestelmä TVA on otettu käyttöön ja vuoden 2024 toimenpiteet kohdentuvat ensisijaisesti viestimään palkkausjärjestelmän ymmärrettävyyteen ja selkeyteen. Myös työ epäasiallisen käytöksen ja kohtelun ehkäisemiseksi jatkui, samoin valmentavan johtamisen. Valmentavan johtamisen valmennukset jatkuivat. Henkilöstötiedossa aloitimme raportoimaan TTT-tiedot kuukausittain osana johdon raportointia.

Osaava ja kehittyvä henkilöstö -ohjelma

Esihenkilöiden johtamisosaamisen kehittämiseksi käynnistimme yhteistyön Ava-akatemia kanssa Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon osalta. Lisäksi toteutimme esihenkilöille suunnatun mentorointiohjelman sekä jatkoimme valmentavan johtamisen valmennuksia neljälle ryhmälle.

Määritimme osaamisen johtamisen mallin. Osaamisen kartoitus osana osaamisen johtamisen mallia on pilotoitu SYT:ssä ja Asiakkuudet ja viestintä -osastolla. Pilotointien perusteella todettiin, että laajempi käyttöönotto HSY:ssä edellyttää uudelleen määrittelyä. Määrittelimme strategiset kyvykkyydet yhdessä johtoryhmän kanssa ja ne on siirretty Välkkyyn. Osaamisprofiilien täydentäminen Välkkyyn on aloitettu osana osaamisen kartoituksen pilotteja. Uusi osaamisen hallinnan järjestelmä on otettu käyttöön koko henkilöstöllä ja fokus oppimissisällöissä on siirretty urakoitsijoiden sisällöistä koko henkilöstöä koskevien oppimispolkujen ja osaamisen kartoittamisen pilotointiin. Mm. HSY:n yleinen perehdytysohjelma on kokonaisuudessaan siirretty sähköiseen oppimisympäristöömme.

Tehokasta ja taloudellista toimintaa -ohjelma

Tuottavuuden kehitys on ollut strategian tavoitetason mukaista. Ohjelman kärkihankkeita vuonna 2024 olivat Hankintojen strateginen kehittäminen HAKA, Prosessijohtamisen kehittäminen sekä Kustannustietoisuudella johtaminen. Hankintojen strateginen kehittäminen -hankkeen (HAKA) tavoitteena on tehdä hankintoja mahdollisimman tehokkaasti synergiaetuja hyödyntäen ja hankintaprosessia selkiyttämällä. Vuonna 2024 hankkeessa muodostettiin toimintamalli kategoriapohjaiselle hankinnalle ja ensimmäiset kategoriat on valmisteltu käyttöönottovaiheeseen.

Tätä ennen kartoitettiin hankintojen säästöpotentiaali ja tunnistettiin mahdollisia tehostamistoimenpiteitä. Prosessijohtamisen kehittämisen projektissa määriteltiin HSY:n pääprosessit, prosessikuvauksia sekä prosessijohtamisen periaatteet. Tuottavuusohjelman uutena aihealueena aloitti digitalisaatio, jota tullaan tarkastelemaan erityisesti tekoälyn hyödyntämisen näkökulmasta.

Tasapainoinen talous -ohjelma

Tasapainoinen talous -ohjelman tavoitteena on taittaa HSY:n velkaantuminen. HSY:n uusia kassavirtamalleja hyödynnettiin HSY:n investointiohjelman 2025–2044 valmistelussa. Samalla investointiohjelman tarkastelujakso laajennettiin 20 vuodeksi, mikä tukee omaisuudenhallinnan tavoitteiden toteutumista. Maksujen kustannusvastaavuuden parantamista jatkettiin Vesihuollon maksurakennemuutostuotteen -projektissa, jossa laadittiin selvitys liittymismaksu- ja perusmaksutulojen ennusteen kehittämisestä. HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmä -hankkeessa (OMAR) on määritelty HSY:n omaisuudenhallinnan periaatteet sekä strategisen tason tavoitteet. Lisäksi käynnistettiin projekti HSY:n omaisuustiedon nykytilan ja tavoitetilan määrittelemiseksi. Talusvesiverkoston laskuttamattoman veden vähentämiseen tähtäävää ohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut -ohjelma

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut -ohjelman tavoitteena on, että palvelutoimintamme HSY:llä on sujuvaa ja saavutettavaa. Ohjelman kärkihankkeina vuonna 2024 olivat sähköisen asiointiportaali OmaHSY:n kehittäminen ja Sähköisen asiointin laajentaminen. Asiakkaiden sähköisen oma-asiointin mahdollistavasta OmaHSY-portaalista julkaistiin ensimmäinen versio yksityisasiakkaiden käyttöön lokakuun 2024 lopussa. Asiointiportaalin kehitystä jatketaan ja tavoitteena on laajentaa julkaisua yrityksille, asunto-osakeyhtiöille ja isännöitsijöille. OmaHSY-asiointiportaalien käyttöönotto tukee sähköisen asiointin strategisen mittarin tavoitteen saavuttamista ja mahdollistaa asiakkaille itsenäisen asiointin vuorokauden ympäri. Sähköisen asiointin laajentamista edistettiin viestimällä asiakkaille sähköisistä asiointitavoista ja kannustamalla heitä ottamaan niitä käyttöön. Lisäksi edistimme asiakaskokemuksen strategista johtamista perustamalla yhteistyöfoorumien asiakaskokemuksen yhtenäiseen tavoitteiden määrittelyyn ja seurantaan. Sortti-asemien aukioloaikoja muokattiin myös vastaamaan kysyntää ja vaarallisen jätteen itsepalvelukonttia pilotointiin. Sortti-asemilla selvitettiin myös itseasiointiasemien etävalvontaa, jotta asiakkaille mahdollistetaan laajemmat asiointipalvelut.

Turvattu juomavesi -ohjelma

Turvattu juomavesi -ohjelman strategisena tavoitteena on, että häiriövalmius ja toimintavarmuus on erinomaisella tasolla. Ohjelman kärkihankkeiksi valittiin Turvallisuusjohtamisen kokonaisuus, Kyberturvallisuus-kokonaisuuden kehittäminen, Verkostojen runkoyhteyksien kahdentaminen aikataulun mukaisesti sekä Pitkälän saneeraus ja kapasiteetin nosto. Turvallisuusjohtaminen sekä kyberturvallisuuden kehittäminen ovat olleet vahvasti esillä vuoden 2024 aikana. Turvallisuusjohtamisen keskeinen tavoite saavutettiin, kun henkilöturvallisuusselvitys-asiakkuus saatiin kesäkuussa. Loppuvuodesta HSY:n uusi turvallisuusjohtaja aloitti tehtävässään.

Kyberturvallisuuden kehittämisen yhteishanke VESKY käynnistyi helmikuussa ja hankkeen avulla on pystytty kasvattamaan kyberturvallisuuden kypsyysastetta vuodelle 2024 asetetulle tavoitetasolle. Hanke jatkuu elokuuhun 2025 asti. Kaikki toimintavarmuutta parantavat investointihankkeet eivät ole käynnistyneet alun perin investointiohjelmassa suunnitellun mukaisesti. Vesihuollon varautumisen koulutuksien toisen vaiheen koulutus käynnistettiin syksyllä. Lisäksi kehitettiin mm. häiriötilanteiden viestintää. Myös jätehuollon varautumissuunnitelma on valmis. Varautumissuunnitelmien kehittämistä jatketaan edelleen vuonna 2025.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien -ohjelma

Ohjelman tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä. Ohjelman kärkihankkeina vuonna 2024 olivat luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja ylläpitäminen HSY:n omistamilla maa-alueilla sekä ylivuotoja vähentävät investointihankkeet. Luonnon monimuotoisuutta lisättiin kärkihankkeessa esimerkiksi uusilla niityillä Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa, Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla ja Seutulassa jätehuollon astiahallin lisäkenttien reuna-alueilla. Ämmässuolla selvitettiin seurantojen avulla niitytyksen vaikutuksia pölyttäjiin, perhosiin ja kasvillisuuteen. Seurannasta saatiin hyviä tuloksia. Lisäksi Blominmäkeen asennettiin räystäspääskyille tekopesiä. HSY:n toimipisteiden niitytyspotentiaali selvitettiin opinnäytetyössä. Ylivuotoja vähentävät investoinnit –kärkihankkeeseen kuuluvia hankkeita edistettiin suunnitelmien mukaisesti. Kärkihankkeeseen kuuluu mm. kaksi suurta investointihanketta: Järvenperän pääviemärit 2023-2025 ja Blominmäen itäisen valuma-alueen viemärointi, toteutus 2022–2026. Järvenperä-Nuuniitty viemärin sujutus valmistui, mikä vähentää ylivuotoja alueella.

Ohjelman toteutumista mitattiin lähiympäristöindeksillä, jonka tulos oli 5,00 ja tavoite 4,4. Indeksien tavoitetta nostettiin 4,05:stä aiempien vuosien hyvän toteuman takia. Muutos kiristi niitytyksen, jäteveden ylivuotojen ja ympäristöpalautteiden mittareiden tavoitteita. Indeksi koostuu viidestä erillisestä mittarista, joista jokaisessa tavoite saavutettiin: niitytys (kumulatiivinen 8,2 ha, tavoite 6,5 ha), kalaistutukset (407 978 kpl, tavoite 265 000 kpl), ylivuodot (viiden vuoden keskiarvo 5 328 m³/a, tavoite alle 6 200 m³/a), ilmanlaadun mittausten jatkuvuus (99,1 %, tavoite yli 98 %) ja ympäristöpalautteet (93 palautepäivää, tavoite alle 107 palautepäivää).

2.1.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024 muutosten jälkeen	Ero TP-TA muutosten jälkeen	Tot-% TP/TA	TP 2023	Talousarvio- muutokset	Alkuperäinen talousarvio
TOIMINTATUOTOT (+)	458 938	446 331	12 608	102,8 %	421 658	0	446 331
Myyntituotot	447 685	437 164	10 521	102,4 %	413 036	0	437 164
Vedenmyyntituotot	112 698	110 920	1 778	101,6 %	102 687	0	110 920
Jätevesituotot	134 335	131 184	3 151	102,4 %	121 763	0	131 184
Perusmaksut	59 032	58 039	993	101,7 %	50 098	0	58 039
Vesihuollon liittymismaksut	15 022	13 500	1 522	111,3 %	16 220	0	13 500
Jätteen kuljetusmaksut	93 167	91 245	1 922	102,1 %	89 936	0	91 245
Jätteen käsittelymaksut	8 229	8 410	-181	97,8 %	7 849	0	8 410
Muut Myyntituotot	25 202	23 866	1 336	105,6 %	24 484	0	23 866
Kuntaosuudet	4 689	4 689	0	100,0 %	4 486	0	4 689
Maksutuotot	341	301	40	113,2 %	325	0	301
Tuet ja avustukset	783	767	16	102,1 %	731	0	767
Muut toimintatuotot	5 441	3 410	2 031	159,5 %	3 080	0	3 410
Vuokratuotot	2 353	2 320	33	101,4 %	2 143	0	2 320
Muut toimintatuotot	3 087	1 090	1 997	283,3 %	937	0	1 090
						0	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	1 953	709	136,3 %	2 565	0	1 953
						0	0
TOIMINTAKULUT (-)	-200 200	-218 274	18 075	91,7 %	-205 000	-5 580	-212 694
Henkilöstökulut	-55 564	-54 655	-909	101,7 %	-54 846	0	-54 655
Palkat ja palkkiot	-45 906	-44 825	-1 082	102,4 %	-45 252	0	-44 825
Henkilösivukulut	-9 658	-9 830	173	98,2 %	-9 594	0	-9 830
Palvelujen ostot	-109 861	-121 074	11 213	90,7 %	-108 787	-5 580	-115 494
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	-39 972	-40 936	964	97,6 %	-37 706	-2 800	-38 136
Muiden palvelujen ostot	-69 889	-80 138	10 249	87,2 %	-71 081	-2 780	-77 358
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 125	-33 714	4 589	86,4 %	-31 309	0	-33 714
Ostot tilikauden aikana	-29 206	-33 714	4 508	86,6 %	-31 424	0	-33 714
Varastojen muutos	81	0	81	-	115	0	0
Pakollisten varausten muutos	8 949	8 153	796	109,8 %	6 237	0	8 153
Muut toimintakulut	-14 599	-16 984	2 386	86,0 %	-16 295	0	-16 984
Vuokrat	-9 460	-10 032	573	94,3 %	-8 939	0	-10 032
Jätevero	-18	-10	-8	177,6 %	-22	0	-10
Muut toimintakulut	-5 121	-6 942	1 821	73,8 %	-7 334	0	-6 942
						0	0
TOIMINTAKATE	261 400	230 009	31 391	113,6 %	219 223	-5 580	235 589
						0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-82 309	-84 691	2 382	97,2 %	-76 026	0	-84 691
Korkotuotot	807	0	807	-	129	0	0
Muut rahoitustuotot	666	365	301	182,4 %	2 323	0	365
Korkokulut	-78 641	-79 866	1 225	98,5 %	-73 339	0	-79 866
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	<i>-59 830</i>	<i>-58 831</i>	<i>-999</i>	<i>101,7 %</i>	<i>-59 811</i>	<i>0</i>	<i>-58 831</i>
<i>Muut korkokulut</i>	<i>-18 811</i>	<i>-21 035</i>	<i>2 224</i>	<i>89,4 %</i>	<i>-13 529</i>	<i>0</i>	<i>-21 035</i>
Korvaus peruspääomasta	-5 050	-5 050	0	100,0 %	0	0	-5 050
Muut rahoituskulut	-91	-140	49	64,7 %	-89	0	-140
						0	0
VUOSIKATE	179 091	145 318	33 773	123,2 %	143 197	-5 580	150 898
						0	0
POISTOT	-154 263	-150 145	-4 118	102,7 %	-155 942	0	-150 145
						0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	-	0	0	0

						0	0
TILIKAUDEN TULOS	24 828	-4 827	29 655	-514,4 %	-12 745	-5 580	753
						0	0
Poistoeron muutos	65	65	0	100,0 %	113	0	65
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0	0	0
Tuloverot	-954	0	-954	-	1 018	0	0
						0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	23 940	-4 762	28 702	-502,7 %	-11 614	-5 580	818

Toimintatuottoja kertyi 458,9 miljoonaa euroa, 12,6 miljoonaa euroa talousarviota enemmän.

Vesihuollon toimintatuotot 2024 olivat yhteensä 344,6 miljoonaa euroa, ylittäen talousarvion 9,1 miljoonalla eurolla. Merkittävin aiheuttaja oli volyymikasvu, mikä näkyi talousarvioon 4,6 miljoonan euron erona veden- ja jäteveden käyttömaksuissa sekä perusmaksuissa 1,0 miljoonaa euroa. Liittymismaksuissa uudisrakentamisen hiipuminen on laskenut liittymismaksutuottoja kolmatta vuotta. Talousarvioon verrattuna oli kuitenkin kasvua 1,5 miljoonaa euroa, missä yksittäisenä suurena kohteena Pasilan Veturitallin tuleva alue. Vahingonkorvaustuottoja lisäsi Blominmäen suunnitteluvirheestä saatu 1,7 miljoonan euron vakuutuskorvaus. Urakoitsija laskutti jälkiselkeytsaltaiden korjaustoista tätä vastaavat vahingonkorvauskulut.

Jätehuollon toimintatuottoja kertyi vuonna 2024 yhteensä 110,5 miljoonaa euroa, joka on 3,0 miljoonaa euroa talousarviota enemmän. Kiinteistöjen jätteenkuljetuspalveluiden tulot olivat 93,6 miljoonaa euroa ollen noin 2 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa. Syynä tähän on ollut talousarviota suuremmat suoritemäärät kaikissa jätejakeissa. Kuljetuspalveluiden tuotoista on vähennetty pakkausjätekeräyksestä maksettavaa (vuonna 2025) korvausta 3,6 miljoonaa euroa kirjanpidollisella jaksotuksella, joka on kohdistettu vuodelle 2024 tulosvaikutteisesti. Tästä 1,2 miljoonaa euroa on vuoden 2023 tapahtumista. Aluepalveluiden toimintatuotot olivat 9,7 miljoonaa euroa, mikä oli 0,4 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa. Ylitys koostui pääasiassa muista liiketoiminnan myyntituloista, kuten metallin myynnistä. Käsittelypalveluiden toimintatuotot olivat 7 miljoonaa euroa, mikä oli 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa. Ylitys koostui pääasiassa muista liiketoimintatuotoista, kun voimalaseisokin aiheuttamat paalausculut veloitettiin Vantaan Energialta.

Seutu- ja ympäristötiedon toimintatuottoja kertyi 0,03 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän.

Toimintakulut olivat 200,2 miljoonaa euroa, 18,1 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän.

Vesihuollon toimintakulut olivat yhteensä 107,7 miljoonaa euroa, mikä alitti talousarvion 16,7 miljoonalla eurolla. Suurin yksittäinen muutos koski talousarviossa ollutta Suomenojan jätevedenpuhdistuslaitoksen purkua ja siihen liittyvää tilinpäätösvarausta. Alkuperäinen varaus tehtiin vuonna 2022 sen hetkisen kustannusarvion mukaan. Laitoksen purkua koskeva lopullinen urakkakustannus, sekä Espoon osallistuminen kustannuksiin, vähentää merkittävästi kokonaiskustannusta. Tämän perusteella tilinpäätösvarausta purettiin kertaluonteisesti 8,0 miljoonaa euroa. Suomenojan laitoksen purku ja alueen ennallistaminen tulee valmistumaan vuoden 2025–2026 aikana. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä oli merkittäviä säästöjä. Energiakustannukset ovat pysyneet talousarviota maltillisemmalla tasolla. Myös PSV:n raakaveden

kustannus laski alhaisen energiahinnan ja liittymän vuosimaksun myötä. Kemikaalit toteutuivat talousarvion mukaan. Jätevedenpuhdistuksen omasta sähköntuotannosta saatiin verottajan oikaisupäätös ja vuosilta 2022–2023 valmisteveronpalautusta 1,6 miljoonaa euroa. Vahingonkorvauskuluna maksettiin 1,7 miljoonaa euroa Blominmäen suunniteluvirheen korjausurakkaa, mistä vastaava vakuutuskorvaus tuotoissa. Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 1,8 miljoonaa euroa talousarvioita suotuisimmat. Poistoissa alaskirjattiin pieniä, vanhoja kertaeriä 4,0 miljoonaa euroa.

Jätehuollon sitovaa määrärahaa korotettiin 5,6 miljoonalla eurolla 92,7 miljoonaan euroon, johtuen pääasiassa kuljetuspalveluiden kasvaneista suoritteista (yhtymäkokous 29.11.2024 § 11). Jätehuollon toimintakulut olivat vuonna 2024 yhteensä 90,8 miljoonaa euroa, joka on 1,9 miljoonaa euroa talousarviota vähemmän. Kuljetuspalveluiden kuluista on vähennetty pakkausjätetuottajilta saatua korvausta kirjanpidollisella jaksotuksella 3,6 miljoonaa euroa, joka on kohdistettu vuodelle 2024 tulosvaikutteisesti. Tästä 1,2 miljoonaa euroa on vuoden 2023 tapahtumista. Kuljetuspalvelujen kokonaiskulut olivat 51,5 miljoonaa euroa, joka on 0,3 miljoonaa euroa alle talousarvion. Käsittelypalveluissa toimintakulut olivat 14,9 miljoonaa euroa, joka on 0,8 miljoonaa euroa alle talousarvion. Kuluja käsittelypalveluissa pienensi 0,5 miljoonaa euron polttoaineen valmisteveron palautus vuosilta 2022–2023. Aluepalveluiden toimintakulut 13,8 miljoonaa euroa olivat talousarvion mukaiset. Jätehuollon rakennuttamisen toimintakulut alittivat talousarvion 0,5 miljoonaa euroa, johtuen asiantuntijapalveluista saadusta säästöstä. Poistoissa alaskirjattiin pieniä, vanhoja kertaeriä 0,9 miljoonaa euroa.

Seutu- ja ympäristötiedon toimintakulut olivat 5,4 miljoonaa euroa, mikä oli 0,4 miljoonaa euroa alle talousarvion. Palveluiden ostoissa säästyi 0,4 miljoonaa euroa, mikä johtui suurimmaksi osaksi ennakoitua pienemmistä palveluhankinnoista kumppanuushankkeissa sekä ennakoitua pienemmistä asiantuntija- ja konsulttipalveluiden ostoista.

Rahoitustuotot ja -kulut 82,3 miljoonaa euroa, 2,4 miljoonaa euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Yhteensä rahoitustuotot ja -kulut olivat 82,3 miljoonaa euroa, josta rahoitustuottoja oli 1,5 miljoonaa ja rahoituskuluja 83,8 miljoonaa euroa. Rahoitustuottoihin sisältyy 0,4 miljoonan euron osinkotulot HSY:n tytäryhtiö Uudenmaan Woima Oy:ltä. Rahoituskuluista suurin osa, 59,8 miljoonaa euroa oli jäsenkunnille perustamislainoista maksettuja korkoja. Lisäksi peruspääoman korkoa maksettiin jäsenkunnille vuonna 2024 yhteensä 5,0 miljoonaa euroa.

Poistot olivat 154,3 miljoonaa euroa ja ylittivät talousarvion 4,1 miljoonalla eurolla.

Pysyvistä vastaavista alaskirjattiin pieniä, vanhoja kertaeriä. Jätehuollon Kuitu – hanke on keskeytetty ja todettu ettei hankkeella ole tuotto-odotuksia. Hanke on ollut aktivoituna taseeseen ja jäljellä oleva hankintameno 2,1 miljoonaa euroa on alaskirjattu kertaluonteisena poistona.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 24,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos oli 29,7 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Vuoden 2024 osalta Vesihuollossa kertyi yhteisöveroja

maksettavaksi 1,0 miljoonaa euroa, huomioiden aikaisempien tilikausien tappioiden vähennykset. Tilinpäätössiirtojen ja yhteisöveron jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 23,9 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä oli 28,7 miljoonaa euroa talousarviota vahvempi.

2.1.4 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024 Muutosten jälkeen	Ero TP-TA muutosten jälkeen	TP/TA muutosten jälkeen %	TP 2023	TA 2024 muutokset	Alkuperäinen TA 2024
Vesihuolto	141 111	184 000	-42 889	76,7 %	161 721	0	184 000
Jätehuolto	21 884	22 375	-491	97,8 %	22 665	500	21 875
Seutu- ja ympäristötieto	425	470	-45	90,4 %	225	0	470
Tukipalvelut	700	2 075	-1 375	33,7 %	207	0	2 075
Asiakaspalvelu	0	0	0	-	8	0	0
Johto, ohjaus ja kehittäminen	2	260	-258	0,8 %	709	0	260
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	164 122	209 180	-45 058	78,5 %	185 536	500	208 680

Vesihuollon investoinnit alittivat talousarvion 43 miljoonalla eurolla

Vuonna 2024 HSY:n vesihuollon investointien kustannukset toteutuivat merkittävästi alle budjetin. Lopullinen vesihuollon investointien toteuma oli 43 miljoonaa euroa alle vuoden 184 miljoonan euron talousarvion. Suurimmat alitukset budjettiin nähden olivat kaupunkilähtöisissä investoinneissa sekä kiinteistöinvestoinneissa. Muuten investoinnit toteutuivat suunnitelman mukaisesti ja varsinkin verkostosaneerausten osalta oltiin kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla. Korin 10 verkostosaneeraukset osalta toteuma oli yhteensä 51 miljoonaa euroa.

Blominmäen jätevedenpuhdistamon investointi kirjattiin valmistuneeksi vuoden 2024 aikana. Laitosten vuosisaneerausten investoinnit tapahtuivat kokonaisuudessaan suunnitelman mukaan. Pitkäkosken vedenpuhdistamon saneeraus ja kapasiteetin nosto hanke jatkui ja oli merkittävä osa vedenpuhdistuksen investointeja.

Investointien kokonaisbudjetin merkittävä alittuminen varsinkin kaupunkilähtöisissä investoinneissa on käynnistänyt eri toimenpiteitä investointien prosessin ketteröittämiseen. Nykyisellä prosessilla reagoiminen muuttuvaan kaupunkilähtöiseen muutokseen on liian hidasta. Viimeisen kahden vuoden aikana alitus kokonaisbudjettiin nähden on ollut noin 60 miljoonaa euroa.

Jätehuollon investoinnit alittivat hyväksytyin talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla.

Jätehuollon investoinnit olivat yhteensä 21,9 miljoonaa euroa, alittaen hyväksytyin toiminta- ja talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla. Jätehuollon investointimäärärahaa päätettiin (yhtymäkokous 29.11.2024 § 11) korottaa 0,5 miljoonalla eurolla 22,4 miljoonaan euroon, kun ennakoitiin biokaasulaitoksen mädätteen hyödyntäminen maataloudessa hankkeen rakennusteknisten töiden toteutuvan arvioitua nopeammin ja kustannusten siten painottuvan vuoden 2025 sijaan enemmän

vuodelle 2024. Jätehuollon investoinnit toteutuivat lopulta lähes alkuperäisen toiminta- ja talousarvion puitteissa.

Aluepalvelulähtöiset investoinnit alittivat toiminta- ja talousarvion investointivarauksen noin 0,4 miljoonalla eurolla. Konalan Sortti-aseman ja Kivikon jätepalvelukeskuksen varikkorakennuksen saneeraustyöt etenivät jokseenkin suunnitelman mukaisesti. Kalustohankintoja ei ollut tarpeen tehdä aiemmin suunnitellussa laajuudessa.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit alittivat toiminta- ja talousarvion investointivarauksen noin 0,4 miljoonalla eurolla. Kaatopaikkakaasun keräyksen ja hyödyntämisen sekä kaatopaikan viimeistelyrakenteiden investoinnit toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Näistä kaasun keräykseen liittyvät investoinnit alittivat investointivarauksen noin 0,6 miljoonalla eurolla talousarviovuodelle aikataulutetun kaasukellon kaavoitukseen, turvallisuuteen ja rakennuslupaan liittyvien lupien viivästyttäessä haketta. Sen sijaan viimeistelyrakenteiden investoinnit osoittautuvat noin 0,3 miljoonaa euroa arvioitua kalliimmiksi. Biojätteen käsittelyn investointien korikokonaisuus toteutui arvioitua noin 2,2 miljoonaa euroa suurempana. Ylitys johtuu lähinnä biokaasulaitoksen mädätteen hyödyntäminen maataloudessa hankkeen rakennusurakoiden tarjoushinnoista, jotka ylittivät hankkeen ennakoitua kustannusarvion. Tähän ylitykseen reagoitiin alkuvuodesta muun muassa supistamalla Ämmässuon laajennusalueen kenttärakenteiden investointeja noin 1,7 miljoonalla eurolla sekä vesien keräyksen ja johtamisen investointeja noin 0,5 miljoonalla eurolla. Nämä investoinnit on mahdollista toteuttaa myöhemmin. Investointitukea biokaasulaitoksen mädätteen hyödyntäminen maataloudessa hankkeelle saatiin talousarviovuoden aikana 2,76 miljoonaa euroa.

Muut investoinnit ylittivät toiminta- ja talousarvion investointivarauksen noin 0,7 miljoonalla eurolla. Muina investointeina toteutettiin jätteenkuljetuksen keräyskaluston ja tietotekniikan hankintoja, joiden investoinnit toteutuivat jokseenkin toiminta- ja talousarvion mukaisesti. Muissa investoinneissa toteutettiin lisäksi Seutulan jätteenkuljetuksen keräyskaluston astioiden huoltohallin piha-alueen ja jätteiden hyödyntämisen kenttäalueen rakennustyöt; näiden investointien aloittaminen oli viivästynyt vuodelta 2023 vuodelle 2024 rakennusluvan käsittelyn vietyä arvioitua pidemmän ajan. Investointi ajoittui siten kokonaan vuodelle 2024, joten siitä aiheutui talousarviovuodelle aiemmin arvioitua suurempi investointimeno. Seutulan osalta investoinnit ylittivät siten noin 1,0 miljoonalla eurolla.

2.1.5 Rahoitusosan toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	Alkuperäinen TA 2024	TA 2024	Ero TP- TA	TP 2023
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	179 091	150 898	145 318	33 773	143 197
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-9 903	-8 153	-8 153	-1 750	-5 218
Investointien rahavirta				0	
Investointimenot	-171 971	-211 830	-212 330	40 359	-191 659
Rahoitusosuudet investointeihin	7 850	3 150	3 150	4 700	6 123
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 067	-65 935	-72 015	77 082	-47 557
Rahoitus					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000	184 000	184 000	0	160 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 148	-104 698	-104 698	550	-81 415
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-62 000	-12 500	-12 500	-49 500	-18 000
Oman pääoman muutokset	4 834	0	0	4 834	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 110	0	0	5 110	-13 330
Rahoituksen rahavirta	27 796	66 802	66 802	-39 006	47 256
				0	
Vaikutus maksuvalmiuteen	32 863	868	-5 212	38 075	-302
Kassavarojen muutos					
Kassavarat 31.12.	43 120	12 102	6 022		10 257
Kassavarat 1.1.	10 257	11 234	11 234		10 559

Vuonna 2024 vuosikate oli 179,1 miljoonaa euroa, joka ei riittänyt kattamaan kuntayhtymän lainojen lyhennyksiä ja investointitasoa. Tilikauden aikana nostettiin uutta pitkäaikaista lainaa 184 miljoonaa euroa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 104 miljoonalla eurolla. Lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja (kuntatodistusohjelma) nostettiin tarpeen mukaan. Tilikauden päättyessä lyhytaikaisia maksuvalmiusluottoja ei ollut käytössä.

2.1.6 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Yhtymäkokous hyväksyi 17.11.2023 HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2026 sekä talousarviovuotta 2024 koskevat sitovat määrärahat. Yhtymäkokous hyväksyi 29.11.2024 Jätehuollon osalta sitovien toimintameno- ja investointimeno määrärahojen muutoksen. Taulukossa on esitetty luvut yhtymäkokouksen hyväksymä muutos huomioiden. Vuoden 2024 sitovat määrärahat eivät ylittyneet.

x 1 000 euroa	TP 2024	TA2024 muutosten jälkeen	Ero TP-TA muutosten jälkeen	TP/mTA %	Alkuperäinen TA	TA-muutokset
Vesihuolto						
Toimintamenot	107 658	124 385	-16 727	86,6 %	124 385	0
Investointimenot (netto)	141 111	184 000	-42 889	76,7 %	184 000	0
Jätehuolto						
Toimintamenot	90 790	92 688	-1 898	98,0 %	87 108	5 580
Investointimenot (netto)	21 884	22 375	-491	97,8 %	21 875	500

*) Sitovat investointimenot ovat investointeja, joista on vähennetty poistojen perustana käytettävää hankintamenoa pienentävät ulkopuoliset rahoitusosuudet.

2.2 Vesihuollon toteutumisvertailut ja erillislaskelmat

2.2.1 Tuloslaskelman toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	Tot-% TP/TA	TP 2023
TOIMINTATUOTOT (+)	344 617	335 509	9 108	102,7 %	311 581
Myyntituotot	340 903	333 243	7 660	102,3 %	310 177
Vedenmyyntituotot	112 729	110 947	1 782	101,6 %	102 713
Jätevesituotot	135 623	132 819	2 804	102,1 %	122 738
Perusmaksut	59 042	58 039	1 003	101,7 %	50 107
Vesihuollon liittymismaksut	15 022	13 500	1 522	111,3 %	16 220
Jätteen kuljetusmaksut	0	0	0	-	0
Jätteen käsittelymaksut	0	0	0	-	0
Muut Myyntituotot	18 486	17 938	548	103,1 %	18 400
Kuntaosuudet	0	0	0	-	0
Maksutuotot	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	286	300	-14	95,2 %	71
Muut toimintatuotot	3 429	1 966	1 463	174,4 %	1 333
Vuokratuotot	815	1 140	-325	71,5 %	865
Muut toimintatuotot	2 614	826	1 788	316,5 %	468
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 662	1 953	709	136,3 %	2 565
TOIMINTAKULUT (-)	-107 658	-124 385	16 727	86,6 %	-115 101
Henkilöstökulut	-31 423	-30 743	-680	102,2 %	-30 958
Palkat ja palkkiot	-25 938	-25 211	-726	102,9 %	-25 527
Henkilösivukulut	-5 485	-5 531	47	99,2 %	-5 431
Palvelujen ostot	-46 027	-56 909	10 882	80,9 %	-49 057
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	-35	-60	25	58,4 %	8
Muiden palvelujen ostot	-45 992	-56 849	10 857	80,9 %	-49 065
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 490	-30 925	4 435	85,7 %	-27 662
Ostot tilikauden aikana	-26 571	-30 925	4 354	85,9 %	-27 778
Varastojen muutos	81	0	81	-	115
Pakollisten varausten muutos	8 290	7 500	790	110,5 %	5 618
Muut toimintakulut	-12 008	-13 308	1 300	90,2 %	-13 042
Vuokrat	-7 202	-7 497	295	96,1 %	-6 896
Jätevero	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-4 806	-5 811	1 005	82,7 %	-6 147
TOIMINTAKATE	239 621	213 077	26 544	112,5 %	199 046
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-80 558	-82 342	1 784	97,8 %	-76 669
Korkotuotot	804	0	804	-	129
Muut rahoitustuotot	106	0	106	-	1
Korkokulut	-76 662	-77 542	880	98,9 %	-71 993
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	<i>-59 830</i>	<i>-58 831</i>	<i>-999</i>	<i>101,7 %</i>	<i>-59 811</i>
<i>Muut korkokulut</i>	<i>-16 832</i>	<i>-18 711</i>	<i>1 879</i>	<i>90,0 %</i>	<i>-12 182</i>
Korvaus peruspääomasta	-4 800	-4 800	0	100,0 %	-4 800
Muut rahoituskulut	-5	0	-5	-	-6
VUOSIKATE	159 063	130 735	28 328	121,7 %	122 377
POISTOT	-131 425	-129 960	-1 465	101,1 %	-135 970
TILIKAUDEN TULOS	27 638	775	26 863	3566,6 %	-13 593
Poistoeron muutos	0	0	0	-	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0

Tuloverot	-954	0	-954	-	1 018
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	26 684	775	25 909	3443,6 %	-12 575

2.2.2 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	TP/TA %	TP 2023
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT	32 673	57 600	-24 927	56,7 %	50 539
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	32 673	57 600	-24 927	56,7 %	50 539
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	20 896	35 800	-14 904	58,4 %	25 731
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	28	1 800	-1 772	1,6 %	609
3 Johtosiirrot	11 748	20 000	-8 252	58,7 %	24 198
VESIHUOLTOLÄHTÖISET INVESTOINNIT	113 513	127 150	-13 637	89,3 %	117 092
Veden hankinta ja puhdistus	13 669	9 500	4 169	143,9 %	11 811
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	-	0
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	572	1 800	-1 228	31,8 %	454
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	0	0	0	-	0
<i>Vanhankaupungin vedenpuhdistuslaitos</i>	0	0	0	-	0
<i>Pitkähäskosken vedenpuhdistuslaitos</i>	0	0	0	-	0
<i>Muut uudisinvestoinnit</i>	0	0	0	-	0
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	13 097	7 700	5 397	170,1 %	11 357
Veden jakelu ja viemäröinti	90 255	94 700	-4 445	95,3 %	79 171
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	17 876	12 900	4 976	138,6 %	17 458
9 Viemäröinnin uudisinvestoinnit	17 179	17 600	-421	97,6 %	19 915
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	50 811	57 500	-6 689	88,4 %	36 953
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	3 634	3 800	-166	95,6 %	3 458
12 Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	754	2 900	-2 146	26,0 %	1 386
Jäteveden puhdistus	7 260	9 000	-1 740	80,7 %	19 614
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	3 149	1 100	2 049	286,2 %	16 396
<i>Viikinmäen jätevedenpuhdistus</i>	0	1 100	-1 100	0,0 %	31
<i>Blominmäen jätevedenpuhdistus</i>	3 149	0	3 149	-	16 365
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	4 111	6 900	-2 789	59,6 %	3 218
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	1 000	-1 000	0,0 %	0
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	-	0
Muut investoinnit (irtaimisto, kiinteistöt ym.)	2 329	13 950	-11 621	16,7 %	6 497
Muut investoinnit (irtaimisto, kiinteistöt ym.)	2 329				6 497
Valmistuneille, ei-aktiivisille investointikohteille kirjatut tapahtumat	0				0
Kohdistumattomat	0				0
Rahoitusosuudet investointeihin	-5 075	-750	-4 325	676,7 %	-5 910
VESIHUOLLON INVESTOINNIT YHTEENSÄ	141 111	184 000	-42 889	76,7 %	161 721

2.2.3 Rahoituslaskelma

x 1000 euroa	TP 2024		TP 2023	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	159 063		122 377	
Satunnaiset erät	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-9 243</u>	149 820	<u>-4 600</u>	117 777
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-146 186		-167 631	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 075		5 910	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	-141 111	<u>0</u>	-161 721
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>8 709</u>		<u>-43 945</u>
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	172 300		146 300	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-97 588		-74 001	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-62 000</u>	12 712	<u>-18 000</u>	54 299
Oman pääoman muutokset	4 834	4 834		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-72		381	
Saamisten muutos	-4 118		-851	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	<u>-1 892</u>	-6 082	<u>-7 725</u>	-8 195
Rahoituksen rahavirta		<u>11 464</u>		<u>46 105</u>
Kassavarojen muutos				
		20 174		2 160
		0		0
Kassavarojen muutos				
Kassavarat 31.12.		10 703		-9 471
Kassavarat 1.1.		<u>-9 471</u>		<u>-11 631</u>
		20 174		2 160
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
		TP 2024		TP 2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 eur		-346 848		-478 581
Investointien tulorahoitus %		112,7 %		75,7 %
Lainanhoitokate		1,4		1,3
Kassan riittävyys, pv		9,2		-8,1

2.2.4 Tase

x 1000e

VASTAAVAA	TP 2024	TP 2023	VASTATTAVAA	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 634 857	2 625 172	OMA PÄÄOMA	647 169	615 650
Aineettomat hyödykkeet	10 083	9 634	Peruspääoma	480 000	480 000
<i>Aineettomat oikeudet</i>	343	421	Muu oma pääoma	0	0
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	9 740	9 213	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	140 484	148 225
<i>Ennakkomaksut</i>	0	0	Tilikauden ali-/ylijäämä	26 684	-12 575
Aineelliset hyödykkeet	2 443 391	2 434 154	POISTOERO JA VARAUKSET	0	0
<i>Maa- ja vesialueet</i>	3 785	3 750	Poistoero	0	0
<i>Rakennukset</i>	208 376	204 814	Investointivaraukset	0	0
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	2 202 061	2 200 506	 		
<i>Koneet ja kalusto</i>	3 439	3 550	PAKOLLISET VARAUKSET	7 569	15 859
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	0	0	Pakolliset varaukset	7 569	15 859
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</i>	25 729	21 534	 		
 			VIERAS PÄÄOMA	2 042 381	2 031 561
Sijoitukset	181 383	181 383	Pitkäaikainen vieras pääoma	1 892 827	1 829 528
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	181 383	181 383	Lyhytaikainen vieraspääoma	149 554	202 033
<i>Muut saamiset</i>	0	0			
<i>Muut lainasaamiset</i>	0	0			
<i>Muut saamiset</i>	0	0			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	62 262	37 898			
<i>Vaihto-omaisuus</i>	2 310	2 238			
Saamiset	49 249	45 131			
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	0	0			
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	49 249	45 131			
<i>Rahoitusarvopaperit</i>	0	0			
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	10 703	-9 471			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 697 119	2 663 070	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 697 119	2 663 070
Taseen tunnusluvut	TP 2024	TP 2023			
Omavaraisuusaste, %	24,0 %	23,1 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	592,7 %	652,0 %			
Kertynyt yli-/alijäämä, t euroa	167 168,54	135 650,36			
Kertynyt yli-/alijäämä, t euroa /asukas	0,1	0,1			
Lainakanta 31.12.t euroa	1 909 756	1 897 043			
Lainat, t euroa/asukas	1,5	1,5			
Lainasaamiset	0	0			
Pääkaupunkiseudun asukasmäärä	1 267 272	1 246 839			

2.3 Jätehuollon toteutusvertailut ja erillislaskelmat

2.3.1 Tuloslaskelman toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024 muutosten jälkeen	Ero TP-TA muutosten jälkeen	Tot-% TP/TA	TP 2023	Talousarvio- muutokset	Alkuperäinen talousarvio
TOIMINTATUOTOT (+)	110 489	107 506	2 984	102,8 %	105 714	0	107 506
Myyntituotot	108 096	105 603	2 493	102,4 %	103 875	0	105 603
Vedenmyyntituotot	0	0	0	-	0	0	0
Jätevesituotot	0	0	0	-	0	0	0
Perusmaksut	0	0	0	-	0	0	0
Vesihuollon liittymismaksut	0	0	0	-	0	0	0
Jätteen kuljetusmaksut	93 197	91 245	1 952	102,1 %	90 032	0	91 245
Jätteen käsittelymaksut	8 587	8 773	-186	97,9 %	8 144	0	8 773
Muut Myyntituotot	6 312	5 585	727	113,0 %	5 699	0	5 585
Kuntaosuudet	0	0	0	-	0	0	0
Maksutuotot	341	301	40	113,2 %	325	0	301
Tuet ja avustukset	297	293	4	101,3 %	-25	0	293
Muut toimintatuotot	1 756	1 309	447	134,1 %	1 539	0	1 309
Vuokratuotot	1 497	1 195	302	125,3 %	1 298	0	1 195
Muut toimintatuotot	259	114	145	227,0 %	242	0	114
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	-	0	0	0
TOIMINTAKULUT (-)	-90 790	-92 688	1 898	98,0 %	-86 614	-5 580	-87 108
Henkilöstökulut	-9 662	-9 355	-306	103,3 %	-9 429	0	-9 355
Palkat ja palkkiot	-7 975	-7 672	-303	103,9 %	-7 760	0	-7 672
Henkilösivukulut	-1 687	-1 683	-4	100,2 %	-1 668	0	-1 683
Palvelujen ostot	-78 348	-79 340	991	98,8 %	-72 720	-5 580	-73 760
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	-39 937	-40 876	939	97,7 %	-37 714	-2 800	-38 076
Muiden palvelujen ostot	-38 412	-38 464	52	99,9 %	-35 005	-2 780	-35 684
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 257	-2 409	152	93,7 %	-3 200	0	-2 409
Ostot tilikauden aikana	-2 257	-2 409	152	93,7 %	-3 200	0	-2 409
Varastojen muutos	0	0	0	-	0	0	0
Pakollisten varausten muutos	660	653	7	101,0 %	618	0	653
Muut toimintakulut	-1 183	-2 237	1 054	52,9 %	-1 884	0	-2 237
Vuokrat	-951	-1 239	288	76,8 %	-775	0	-1 239
Jätevero	-18	-10	-8	177,6 %	-22	0	-10
Muut toimintakulut	-214	-989	775	21,6 %	-1 087	0	-989
TOIMINTAKATE	19 699	14 818	4 881	132,9 %	19 100	-5 580	20 398
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 839	-2 269	430	81,1 %	266	0	-2 269
Korkotuotot	0	0	0	-	0	0	0
Muut rahoitustuotot	450	305	145	147,4 %	1 918	0	305
Korkokulut	-1 956	-2 324	368	84,2 %	-1 377	0	-2 324
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	0	0	0	-	0	0	0
<i>Muut korkokulut</i>	-1 956	-2 324	368	84,2 %	-1 377	0	-2 324
Korvaus peruspääomasta	-250	-250	0	100,0 %	-250	0	-250
Muut rahoituskulut	-83	0	-83	-	-25	0	0
VUOSIKATE	17 860	12 549	5 311	142,3 %	19 366	-5 580	18 129
POISTOT	-20 938	-18 005	-2 933	116,3 %	-18 419	0	-18 005
TILIKAUDEN TULOS	-3 078	-5 456	2 379	56,4 %	947	-5 580	124
Poistoeron muutos	65	65	0	100,0 %	113	0	65

Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0	0	0
Tuloverot	0	0	0	-	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 013	-5 391	2 379	55,9 %	1 060	-5 580	189

2.3.2 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024 Muutosten jälkeen	Ero TP- TA muutosten jälkeen	TP/TA muutosten jälkeen %	TP 2023	TA 2024 muutokset	Alkuperäinen TA 2024
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	3 697	4 100	-403	90,2 %	5 634	0	4 100
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	0	0	0	-	0	0	0
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 992	3 170	-178	94,4 %	4 905	0	3 170
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	705	930	-225	75,8 %	729	0	930
						0	0
	16				14		
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	234	16 650	-416	97,5 %	085	500	16 150
Ympäristövaikutusten hallinta	1 658	2 500	-842	66,3 %	2 460	0	2 500
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	554	1 150	-596		721	0	1 150
5 Vesien keräys ja johtaminen	25	550	-525	4,6 %	799	0	550
6 Viimeistelyrakenteet	1 078	800	278	134,8 %	941	0	800
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	14	14 150	427	103,0 %	11	500	13 650
7 Biojätteen käsittely	038	8 800	2 238	125,4 %	2 390	500	8 300
8 Ämmäsuon laajennusalue	87	1 800	-1 713	4,8 %	4 831	0	1 800
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	2 794	3 100	-306	90,1 %	3 368	0	3 100
10 Käsittelypalvelujen koneet, laitteet ja rakennukset	523	250	273	209,2 %	146	0	250
11 Energia- ja materiaaalitehokkuusinvestoinnit	135	200	-65	67,6 %	889	0	200
						0	0
MUUT INVESTOINNIT	4 727	4 025	702	117,4 %	2 946	0	4 025
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	1 448	1 600	-152	90,5 %	1 486	0	1 600
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	1 448	1 600	-152		1 486	0	1 600
Muut toimintaa tukevat investoinnit	3 279	2 425	854	135,2 %	1 460	0	2 425
13 Maanhankinta	0	200	-200	0,0 %	0	0	200
14 Muut investoinnit	3 279	2 225	1 054	147,4 %	1 460	0	2 225
						0	0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-2 775	-2 400	-375	115,6 %	0	0	-2 400
						0	0
	21				22		
JÄTEHUOLLON INVESTOINNIT YHTEENSÄ	884	22 375	-491	97,8 %	665	500	21 875

2.3.3 Rahoituslaskelma

x 1000 euroa	TP 2024		TP 2023	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	17 860		19 366	
Satunnaiset erät	0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-660</u>	17 201	<u>-618</u>	18 748
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-24 659		-22 878	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 775		213	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	-21 884	<u>0</u>	-22 665
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>-4 683</u>		<u>-3 917</u>
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 700		13 700	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 560		-7 414	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0</u>	5 140	<u>0</u>	6 286
Oman pääoman muutokset		0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	-491		-4 866	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	<u>3 114</u>	2 623	<u>-752</u>	-5 618
Rahoituksen rahavirta		<u>7 763</u>		<u>668</u>
Kassavarojen muutos		3 080		-3 249
		0		0
Kassavarojen muutos				
Kassavarat 31.12.		-44 445		-47 524
Kassavarat 1.1.		<u>-47 524</u>		<u>-44 275</u>
		3 080		-3 249
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
		TP 2024		TP 2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 eur		2 687		12 881
Investointien tulorahoitus %		81,6 %		85,4 %
Lainanhoitokate		2,3		2,4
Kassan riittävyys, pv		-133,5		-146,6

2.3.4 Tase

x1000e

VASTAAVAA	TP 2024	TP 2023	VASTATTAVAA	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	227 477	226 530	OMA PÄÄOMA	85 374	88 386
Aineettomat hyödykkeet	655	3 463	Peruspääoma	25 000	25 000
Aineettomat oikeudet	655	3 463	Muu oma pääoma	2 570	2 570
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	60 816	59 755
Ennakkomaksut	0	0	Tilikauden ali-/ylijäämä	-3 013	1 060
Aineelliset hyödykkeet	226 326	222 572	POISTOERO JA VARAUKSET	1 503	1 568
Maa- ja vesialueet	15 481	15 481	Poistoero	1 503	1 568
Rakennukset	60 420	58 443	Investointivaraukset	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	138 515	141 315	 		
Koneet ja kalusto	4 464	4 448	PAKOLLISET VARAUKSET	25 047	25 706
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0	Pakolliset varaukset	25 047	25 706
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 446	2 885	 		
 			VIERAS PÄÄOMA	88 164	79 910
Sijoitukset	495	495	Pitkäaikainen vieras pääoma	66 405	62 045
Osakkeet ja osuudet	495	495	Lyhytaikainen vieraspääoma	21 759	17 865
Muut saamiset	0	0			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	-27 389	-30 960			
Vaihto-omaisuus	0	0			
Saamiset	17 055	16 564			
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	17 055	16 564			
Rahoitusarvopaperit	0	0			
Rahat ja pankkisaamiset	-44 445	-47 524			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	200 087	195 570	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	200 087	195 570
Taseen tunnusluvut	TP 2024	TP 2023			
Omavaraisuusaste, %	43,4 %	46,0 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	79,8 %	75,6 %			
Kertynyt yli-/alijäämä, t euroa	57 803,05	60 815,58			
Kertynyt yli-/alijäämä, t euroa /asukas	0,0	0,0			
Lainakanta 31.12. t euroa	73 355	68 215			
Lainat, t euroa/asukas	0,1	0,1			
Lainasaamiset	0	0			
Pääkaupunkiseudun asukasmäärä	1 267 272	1 246 839			

2.4 Seutu- ja ympäristötiedon toteutumisvertailut

2.4.1 Tuloslaskelman toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	Tot-% TP/TA	TP 2023
TOIMINTATUOTOT (+)	5 843	5 868	-25	99,6 %	6 100
Myyntituotot	1 027	1 030	-3	99,7 %	978
Kuntaosuudet	4 689	4 689	0	100,0 %	4 486
Maksutuotot	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	127	149	-22	85,2 %	636
Muut toimintatuotot	0	0	0	-	1
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	-	0
TOIMINTAKULUT (-)	-5 364	-5 743	379	93,4 %	-5 971
Henkilöstökulut	-3 046	-3 029	-17	100,6 %	-3 169
Palkat ja palkkiot	-2 513	-2 484	-29	101,2 %	-2 607
Henkilösivukulut	-533	-545	12	97,9 %	-563
Palvelujen ostot	-1 941	-2 297	356	84,5 %	-2 369
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-101	-137	36	74,1 %	-158
Pakollisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-276	-280	4	98,5 %	-275
Vuokrat	-247	-265	18	93,4 %	-256
Muut toimintakulut	-28	-15	-13	188,6 %	-19
TOIMINTAKATE	479	125	354	382,5 %	129
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	-	0
VUOSIKATE	480	125	355	382,9 %	128
POISTOT	-212	-271	59	78,1 %	-233
TILIKAUDEN TULOS	268	-146	414	-184,1 %	-105
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	268	-146	414	-184,1 %	-105

2.4.2 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	TP/TA %	TP 2023
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	425	470	-45	90,4 %	225

2.5 Tukipalvelut toteutumisvertailut

2.5.1 Tuloslaskelman toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	Tot-% TP/TA	TP 2023
TOIMINTATUOTOT (+)	9 929	9 752	177	101,8 %	9 545
Myyntituotot	9 797	9 752	45	100,5 %	9 541
Muut Myyntituotot	9 797	9 752	45	100,5 %	9 541
Kuntaosuudet	0	0	0	-	0
Maksutuotot	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	57	0	57	-	0
Muut toimintatuotot	76	0	76	-	4
Vuokratuotot	76	0	76	-	3
Muut toimintatuotot	0	0	0	-	2
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	-	0
TOIMINTAKULUT (-)	-9 299	-8 846	-453	105,1 %	-9 139
Henkilöstökulut	-3 792	-3 920	129	96,7 %	-3 688
Palkat ja palkkiot	-3 144	-3 215	71	97,8 %	-3 056
Henkilösivukulut	-648	-705	57	91,9 %	-632
Palvelujen ostot	-4 794	-4 272	-522	112,2 %	-4 798
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	0	0	0	-	0
Muiden palvelujen ostot	-4 794	-4 272	-522	112,2 %	-4 798
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-269	-168	-101	159,9 %	-237
Ostot tilikauden aikana	-269	-168	-101	159,9 %	-237
Varastojen muutos	0	0	0	-	0
Pakollisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-445	-486	41	91,6 %	-416
Vuokrat	-430	-434	4	99,0 %	-400
Jätevero	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-15	-52	37	29,7 %	-16
TOIMINTAKATE	630	905	-275	69,6 %	407
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	-	-2
Korkotuotot	0	0	0	-	0
Muut rahoitustuotot	1	0	1	-	0
Korkokulut	0	0	0	-	0
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	0	0	0	-	0
<i>Muut korkokulut</i>	0	0	0	-	0
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	-	-2
VUOSIKATE	630	905	-275	69,6 %	405
POISTOT	-630	-905	275	69,6 %	-405
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	7	0
Poistoeron muutos	0	0	0	-	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Tuloverot	0	0	0	-	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	7	0

2.5.2 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	TP/TA %	TP 2023
Tukipalvelujen investoinnit	700	2 075	-1 375	33,7 %	207

2.6 Asiakkuudet ja viestintä toteutumisvertailut

2.6.1 Tuloslaskelman toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	Tot-% TP/TA	TP 2023
TOIMINTATUOTOT (+)	7 812	8 009	-197	97,5 %	7 986
Myyntituotot	7 795	7 984	-189	97,6 %	7 938
Muut Myyntituotot	7 795	7 984	-189	97,6 %	7 938
Kuntaosuudet	0	0	0	-	0
Maksutuotot	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	17	25	-8	67,1 %	48
Muut toimintatuotot	0	0	0	-	0
Vuokratuotot	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	-	0
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	-	0
TOIMINTAKULUT (-)	-7 572	-7 718	146	98,1 %	-7 727
Henkilöstökulut	-4 731	-4 563	-168	103,7 %	-4 708
Palkat ja palkkiot	-3 909	-3 746	-163	104,3 %	-3 876
Henkilösivukulut	-823	-818	-5	100,6 %	-832
Palvelujen ostot	-2 553	-2 846	293	89,7 %	-2 724
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	-1	0	-1	-	0
Muiden palvelujen ostot	-2 552	-2 846	294	89,7 %	-2 724
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33	-70	37	47,0 %	-60
Ostot tilikauden aikana	-33	-70	37	47,0 %	-60
Varastojen muutos	0	0	0	-	0
Pakollisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-255	-238	-16	106,9 %	-235
Vuokrat	-229	-194	-35	117,8 %	-214
Jätevero	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-26	-44	18	58,7 %	-21
TOIMINTAKATE	240	291	-50	82,7 %	259
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1	0	1	-	-1
Korkotuotot	0	0	0	-	0
Muut rahoitustuotot	2	0	2	-	0
Korkokulut	0	0	0	-	0
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	0	0	0	-	0
<i>Muut korkokulut</i>	0	0	0	-	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	-	-1
VUOSIKATE	242	291	-49	83,1 %	258
POISTOT	-242	-291	49	83,1 %	-253
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	369,7 %	5
Poistoeron muutos	0	0	0	-	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Tuloverot	0	0	0	-	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	369,7 %	5

2.6.2 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	TP/TA %	TP 2023
Asiakkuudet ja viestintä	0	0	0	-	8

2.7 Johto, talous ja strateginen ohjaus toteutumisvertailut

2.7.1 Tuloslaskelman toteutuminen

x 1 000 eur	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	Tot-% TP/TA	TP 2023
TOIMINTATUOTOT (+)	6 001	6 089	-88	98,6 %	5 524
Myyntituotot	5 786	5 939	-153	97,4 %	5 299
Vedenmyyntituotot	0	0	0	-	0
Jätevesituotot	0	0	0	-	0
Perusmaksut	0	0	0	-	0
Vesihuollon liittymismaksut	0	0	0	-	0
Jätteen kuljetusmaksut	0	0	0	-	0
Jätteen käsittelymaksut	0	0	0	-	0
Muut Myyntituotot	5 786	5 939	-153	97,4 %	5 299
Kuntaosuudet	0	0	0	-	0
Maksutuotot	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	215	150	65	143,1 %	225
Vuokratuotot	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	215	150	65	143,1 %	225
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	-	0
TOIMINTAKULUT (-)	-5 270	-5 296	25	99,5 %	-5 240
Henkilöstökulut	-2 910	-3 044	134	95,6 %	-2 894
Palkat ja palkkiot	-2 429	-2 497	68	97,3 %	-2 426
Henkilösivukulut	-482	-548	66	88,0 %	-467
Palvelujen ostot	-1 876	-1 770	-106	106,0 %	-1 856
Jätteen kuljetuspalvelujen ostot	0	0	0	-	0
Muiden palvelujen ostot	-1 876	-1 770	-106	106,0 %	-1 856
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17	-32	15	53,4 %	-27
Ostot tilikauden aikana	-17	-32	15	53,4 %	-27
Varastojen muutos	0	0	0	-	0
Pakollisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-467	-450	-17	103,7 %	-464
Vuokrat	-435	-419	-16	103,9 %	-420
Jätevero	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	-32	-31	0	100,8 %	-44
TOIMINTAKATE	730	793	-63	92,1 %	284
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	86	-80	166	-107,5 %	380
Korkotuotot	3	0	3	-	0
Muut rahoitustuotot	107	60	47	177,6 %	404
Korkokulut	-22	0	-22	-	30
<i>Perustamislainojen korot jäsenkunnille</i>	0	0	0	-	0
<i>Muut korkokulut</i>	-22	0	-22	-	30
Muut rahoituskulut	-1	-140	139	0,9 %	-54
VUOSIKATE	816	713	103	114,5 %	663

POISTOT	-816	-713	-103	114,5 %	-663
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	-600,0 %	0
Poistoeron muutos	0	0	0	-	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	0	0	-	0
Tuloverot	0	0	0	-	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-600,0 %	0

2.7.2 Investointien toteutuminen

x 1 000 euroa	TP 2024	TA 2024	Ero TP-TA	TP/TA %	TP 2023
Johdon, ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	2	260	-258	0,8 %	709

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Kuntayhtymän tilinpäätöslaskelmat

3.1.1 Tuloslaskelma

Euroa	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	447 684 899,24		413 036 382,00	
Kuntaosuudet	4 689 129,00		4 485 726,00	
Maksutuotot	340 616,69		324 814,54	
Tuet ja avustukset	782 850,73		730 558,52	
Muut toimintatuotot	<u>5 440 756,43</u>	458 938 252,09	<u>3 080 357,07</u>	421 657 838,13
Valmistus omaan käyttöön		2 661 950,68		2 565 285,39
Toimintakulut				
Palkat ja palkkiot	-45 906 155,45		-45 251 752,56	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-7 949 723,18		-7 681 298,51	
Muut henkilösivukulut	-1 707 939,56		-1 912 652,55	
Palvelujen ostot	-109 861 176,42		-108 786 873,02	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 125 286,49		-31 308 769,87	
Muut toimintakulut	<u>-5 649 612,20</u>	-200 199 893,30	<u>-10 058 455,49</u>	-204 999 802,00
TOIMINTAKATE		261 400 309,47		219 223 321,52
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	806 574,94		128 982,13	
Muut rahoitustuotot	665 707,58		2 323 115,60	
Korkokulut	-78 640 649,21		-73 339 222,67	
Muut rahoituskulut	<u>-5 140 648,19</u>	-82 309 014,88	<u>-5 139 095,47</u>	-76 026 220,41
VUOSIKATE		179 091 294,59		143 197 101,11
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-154 262 978,60		-155 942 042,33
TILIKAUDEN TULOS		<u>24 828 315,99</u>		<u>-12 744 941,22</u>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		64 999,92		112 999,96
Tuloverot		-953 510,47		1 018 067,36
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		<u>23 939 805,44</u>		<u>-11 613 873,90</u>

3.1.2 Rahoituslaskelma

Euroa	31.12.2024		31.12.2023	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	179 091 294,59		143 197 101,11	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-9 902 805,68</u>	169 188 488,91	<u>-5 218 487,27</u>	137 978 613,84
Investoinnit				
Investointimenot	- 171 971 330,47		-191 658 797,49	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 849 776,80	-164 121 553,67	6 122 817,58	-185 535 979,91
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>5 066 935,24</u>		<u>-47 557 366,07</u>
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000 000,00		160 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 147 606,96		-81 414 523,42	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-62 000 000,00</u>	17 852 393,04	<u>-18 000 000,00</u>	60 585 476,58
Oman pääoman muutokset	4 834 000,54	4 834 000,54		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-71 651,92		381 465,76	
Saamisten muutos	-4 639 738,91		-7 358 588,29	
Korottomien velkojen muutos	9 821 406,72	5 110 015,89	-6 352 660,47	-13 329 783,00
Rahoituksen rahavirta		<u>27 796 409,47</u>		<u>47 255 693,58</u>
Kassavarojen muutos		32 863 344,71		-301 672,49
Kassavarojen muutos				
Kassavarat 31.12.		43 120 228,22		10 256 883,51
Kassavarat 1.1.		<u>10 256 883,51</u>		<u>10 558 556,00</u>
		32 863 344,71		-301 672,49

3.1.3 Tase

VASTAAVAA

Euroa 31.12.2024 31.12.2023

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	3 548 296,32		6 756 723,92	
Muut pitkävaikutteiset menot	9 925 544,95	13 473 841,27	9 570 682,63	16 327 406,55

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	19 266 808,66		19 231 458,66	
Rakennukset	269 397 000,90		263 872 934,42	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 340 982 490,40		2 342 295 123,60	
Kuljetusvälineet	1 995 344,06		2 227 789,51	
Muut koneet ja kalusto	6 169 816,57		5 991 716,40	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>31 928 357,10</u>	2 669 739 817,69	<u>23 408 654,75</u>	2 657 027 677,34

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet		182 542 486,04		182 542 486,04
Muut saamiset		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>

Pysyvät vastaavat yhteensä

2 865 756 145,00

2 855 897 569,93

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet		2 296 505,82		2 224 853,90
----------------------	--	--------------	--	--------------

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	27 738 012,39		25 109 783,73	
Lainasaamiset	621 879,05		630 583,62	
Muut saamiset	10 934,38		8 884,61	
Siirtosaamiset	<u>40 242 173,41</u>	68 612 999,23	<u>38 224 008,36</u>	63 973 260,32

Rahat ja pankkisaamiset

	43 120 228,22			10 256 883,51
--	---------------	--	--	---------------

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

114 029 733,27

76 454 997,73

VASTAAVAA YHTEENSÄ

2 979 785 878,27

2 932 352 567,66

VASTATTAVAA

Euroa

31.12.2024

31.12.2023

Oma pääoma

Peruspääoma	505 000 000,00		505 000 000,00	
Muu oma pääoma	2 570 498,00		2 570 498,00	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	265 322 839,62		272 102 712,98	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>23 939 805,44</u>	<u>796 833 143,06</u>	<u>-11 613 873,90</u>	<u>768 059 337,08</u>

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero	1 502 985,24	1 502 985,24	1 567 985,16	1 567 985,16
-----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Pakolliset varaukset

Muut pakolliset varaukset		<u>32 615 784,27</u>		<u>41 565 079,48</u>
---------------------------	--	----------------------	--	----------------------

Vieras pääoma

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	817 646 891,96		718 051 580,38	
Lainat jäsenkunnilta	1 054 116 311,90		1 086 059 230,44	
Liittymismaksut ja muut velat	<u>87 474 392,09</u>	<u>1 959 237 595,95</u>	<u>87 462 107,21</u>	<u>1 891 572 918,03</u>

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0,00		62 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	79 404 688,42		67 204 688,42	
Lainat jäsenkunnilta	31 942 918,54		31 942 918,54	
Ostovelat	37 864 123,87		41 748 673,09	
Muut velat	16 841 012,79		8 011 565,26	
Siirtyvät korot	3 543 123,58		2 997 209,53	
Muut siirtovelat	<u>20 000 502,55</u>	<u>189 596 369,75</u>	<u>15 682 193,07</u>	<u>229 587 247,91</u>

Vieras pääoma yhteensä2 148 833 965,702 121 160 165,94**VASTATTAVAA YHTEENSÄ**2 979 785 878,272 932 352 567,66

3.2 Konsernin tilinpäätöslaskelmat

3.2.1 Konsernituloslaskelma

Euroa	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toimintatuotot		464 228 396,71		427 871 509,96
Toimintakulut		-200 790 284,47		-205 163 193,38
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta		199 205,22		316 235,97
Toimintakate		263 637 317,47		223 024 552,54
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	831 674,69		146 705,48	
Muut rahoitustuotot	219 383,31		409 267,89	
Korkokulut	-78 712 433,49		-73 431 853,33	
Muut rahoituskulut	-5 140 685,48	-82 802 060,98	-5 139 807,06	-78 015 687,02
Vuosikate		180 835 256,49		145 008 865,52
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-157 605 126,38		-159 357 424,78	
Omistuksen eliminointierot	19 776,02	-157 585 350,36	4 894,15	-159 352 530,62
Tilikauden tulos		23 249 906,12		-14 343 665,10
Tilinpäätössiirrot		0,00		0,00
Tilikauden verot		-1 046 558,20		851 494,54
Laskennalliset verot				
Vähemmistöosuudet		282 310,82		40 370,73
Tilikauden yli-/alijäämä		22 485 658,75		-13 451 799,83

3.2.2 Konsernin rahoituslaskelma

Euroa	1.1. - 31.12.2024		1.1. - 31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	180 835 256,49		145 008 865,52	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-1 046 558,20		851 494,54	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-9 148 500,43</u>	170 640 197,86	<u>-6 552 790,60</u>	139 307 569,46
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-172 267 476,91		-192 503 486,71	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 849 776,80		6 122 817,58	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00		0,00	
Investointien korjauserät	<u>0,00</u>	-164 417 700,11	<u>0,00</u>	-186 380 669,13
Toiminnan ja investointien rahavirta		6 222 497,74		-47 073 099,66
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	184 000 000,00		160 657 800,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-104 632 053,50		-83 228 828,99	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-62 000 000,00</u>	17 367 946,50	<u>-18 000 000,00</u>	59 428 971,01
Oman pääoman muutokset		4 730 312,81		-587 025,09
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-71 651,92		381 465,76	
Saamisten muutos	-4 730 091,56		-6 699 585,13	
Korottomien velkojen muutos	<u>9 948 703,24</u>	5 146 959,76	<u>-6 745 673,86</u>	-13 063 793,23
Rahoituksen rahavirta		27 245 219,06		45 778 152,69
Rahavarojen muutos		33 467 716,81		-1 294 946,98
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		46 454 371,40		12 986 654,60
Rahavarat 1.1.		<u>12 986 654,60</u>		<u>14 281 601,58</u>
		33 467 716,80		-1 294 946,98

3.2.3 Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2024		31.12.2023	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	3 548 296,32		6 756 723,92	
Muut pitkävaikutteiset menot	9 928 963,73		9 578 911,25	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	13 477 260,05	<u>0,00</u>	16 335 635,17
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	19 471 490,55		19 436 112,91	
Rakennukset	308 026 528,46		305 038 186,79	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 348 957 353,48		2 350 681 386,18	
Koneet ja kalusto	9 029 756,64		9 157 467,66	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00		0,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>32 131 360,08</u>	2 717 616 489,22	<u>23 608 840,86</u>	2 707 921 994,40
Sijoitukset				
Osakkuusyhteisöosuudet	2 072 113,49		1 872 911,16	
Muut osakkeet ja osuudet	720,00		720,00	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00		0,00	
Muut lainasaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	<u>0,00</u>	2 072 833,49	<u>0,00</u>	1 873 631,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet		2 296 505,82		2 224 853,90
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	28 654 863,50		25 867 076,96	
Lainasaamiset	621 879,05		630 583,62	
Laskennalliset verosaamiset	0,00		0,00	
Muut saamiset	48 620,84		164 397,48	
Siirtosaamiset	<u>39 840 003,20</u>	69 165 366,59	<u>37 773 216,98</u>	64 435 275,03
Rahoitusarvopaperit				
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		0,00		0,00
Rahat ja pankkisaamiset		46 454 371,40		12 986 654,60
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>2 851 082 826,57</u>		<u>2 805 778 044,27</u>

VASTATTAVAA	31.12.2024		31.12.2023	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	505 000 000,00		505 000 000,00	
Arvonkorotusrahassto	0,00		0,00	
Muut omat rahastot	2 570 498,01		2 570 498,01	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	129 715 662,54		138 327 152,45	
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>22 485 658,74</u>	659 771 819,29	<u>-13 451 799,83</u>	632 445 850,63
VÄHEMMISTÖOSUUDET		7 828 558,47		8 220 869,29
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset		32 615 784,27		41 565 079,48
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	818 984 649,49		719 837 500,16	
Lainat julkisyhteisöiltä	1 054 116 311,90		1 086 059 230,44	
Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	0,00		0,00	
Liittymismaksut ja muut velat	87 474 392,09		87 462 107,21	
Siirtovelat	0,00		0,00	
Laskennalliset verovelat	<u>0,00</u>	1 960 575 353,48	<u>0,00</u>	1 893 358 837,81
Lyhytaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	0,00		62 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	79 856 164,96		67 688 679,33	
Lainat julkisyhteisöiltä	31 942 918,54		31 942 918,54	
Lainat muilta luotonantajilta	0,00		0,00	
Saadut ennakot	55 576,49		9 342,84	
Ostovelat	37 986 663,05		41 872 150,30	
Liittymismaksut ja muut velat	16 870 384,99		8 055 324,30	
Siirtovelat	23 579 603,03		18 618 991,75	
Laskennalliset verovelat	<u>0,00</u>	190 291 311,06	<u>0,00</u>	230 187 407,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>2 851 082 826,57</u>		<u>2 805 778 044,27</u>

4 Liitetiedot

4.1 Kuntayhtymän ja konsernin liitetiedot

4.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Hyödykkeiden arvoon ei ole sisällytetty kiinteitä menoja.

Poistonalaisten hyödykkeiden määrittämiseen on käytetty HSY:n yhtymäkokouksen 28.5.2010 hyväksymää poistosuunnitelmaa, jonka mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa luvussa 4.1.2.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen liukuvan keskihinnan periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintameno tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuuden arvostamisessa saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia, korkoputkia ja valuutanvaihtosopimuksia. Kaikki johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Koronvaihtosopimuksilla on vaihdettu lainan vaihtuva korko kiinteäksi. Korkoputkella on varmistettu korkokustannusten ala- ja yläraja. Valuutanvaihtosopimuksilla on vaihdettu valuuttamääräinen laina euromääräiseksi. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkokuluiksi / -tuotoiksi. Suojaamistarkoituksessa tehtyjen koronvaihtosopimusten markkina-arvot on esitetty taseen ulkopuolisissa erissä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty HSY:n tytäryhtiöt Pääkaupunkiseudun Vesi Oy, Uudenmaan Voima Oy ja HSY Holding Oy, kuntayhtymänä Keski-Uudenmaan Vesiensuojelun

liikelaitoskuntayhtymä sekä osakkuusyhtiöt Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy ja Oy Asemapäällikönhovi.

Konserniyhteisöjen sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen 2021 mukaisesti sovelletulla hankintamenomenettelyllä. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Osakkuusyhteisöt ja liikelaitoskuntayhtymä on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset sekä poistoero on merkitty konsernitilinpäätöksessä vapaaseen omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on käytetty kaikkien tytär- ja osakkuusyhtiöiden sekä KUVES:n osalta tilintarkastamattomia tilinpäätöstietoja, koska aikataulullisten syiden vuoksi tilintarkastettuja tietoja ei ollut käytettävissä.

4.1.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain eriteltynä

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Vesihuolto	343 285 002,00	310 569 752,38	344 272 904,35	311 889 263,40
Jätehuolto	110 065 725,10	105 299 380,90	111 706 016,69	107 628 256,30
Seutu- ja ympäristötieto	5 155 490,30	5 465 144,02	5 155 490,30	5 465 144,02
Muut	432 034,69	323 560,83	432 034,69	323 560,83
Toimintatuotot yhteensä	458 938 252,09	421 657 838,13	461 566 446,03	425 306 224,55

Konserniyhteisöistä vesihuollon tehtäväalueeseen sisältyvät Pääkaupunkiseudun Vesi Oy ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä. Jätehuollon tehtäväalueeseen sisältyy HSY Holding Oy ja Uudenmaan Voima Oy.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistomenetelmällä aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja taloudellinen käyttöaika alle 3 vuotta, on kirjattu vuosikuluksi.

HSY:n yhtymäkokouksen 28.5.2010 hyväksymä poistosuunnitelma:

	Kaupungeilta siirtynyt omaisuus	YTV:ltä siirtynyt omaisuus	HSY:n omaisuus 1.1.2010 alkaen
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	3 v	5 v	5 v
Aineettomat oikeudet	20 v	-	20 v
Muut pitkävaikuttiset menot			
Atk-ohjelmistot	3 v	3 v	3 v
Laajat atk-järjestelmät	3 v	5 v	5 v
Muut pitkävaikuttiset menot	3 v	5 v	5 v
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 v	30 v	30 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v	20 v	30 v
Talousrakennukset	10 v	15 v	15 v
Asuinrakennukset	20 v	-	30 v
Ilmanlaadun mittausasemat	10 v	10 v	10 v
Tilapäiset rakennukset	3 v	5 v	5 v
Muut rakennukset ja rakennelmat	-	15 v	15 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Sillat, laiturit ja uimalat	20 v	5 v, 20 v	30 v
Muut maa- ja vesirakenteet	20 v	5 v, 10 v	30 v
Kaatopaikat	40 v	40 v (käytön muk.)	40 v
Tekniset tunnelit ja luolat	30 v	-	50 v
Tekoallas ja säännöstelyrakenteet	30 v	-	50 v
Vedenjakeluverkko	30 v	-	40 v
Viemäriverkko	30 v	10 v	40 v
Sadevesiviemäriverkko	30 v	-	40 v
Johtoverkostot ja -laitteet	10 v	-	10 v
Vedenhankintajärjestelmän rakenteet ja laitteet	15 v	-	20 v
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovaalaistuslaitteet	10 v	5 v, 15 v	15 v
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 v	7 v	10 v
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	10 v	10 v	15 v
Puhelinvaihteet ja -laitteet	7 v	7 v	7 v
Muut rakennusten koneet ja laitteet	10 v	10 v	10 v
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v	-	10 v
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	5 v	5 v	5 v
Muut liikkuvat työkoneet	7 v	7 v	7 v
Traktorit ja trukit	7 v	-	7 v
Muut raskaat koneet	10 v	10 v	10 v
Muut kevyet koneet	7 v	5 v	5 v
Vesimittarit	5 v	-	10 v
Ilmanlaadun mittauslaitteet	7 v	7 v	7 v
Laboratoriolaitteet	3 v	-	5 v
Atk-laitteet	3 v	3 v	3 v
Jätteenkeräys- ja kuljetuskalusto	3 v	3 v	3 v
Muut laitteet ja kalusto	3 v	-	3 v
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön muk.	käytön muk.	-
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa

Pakollisten varausten muutokset

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen jälkihoitovaraus				
Varaus 1.1.	23 279 482,58	23 762 482,58	23 279 482,58	23 762 482,58
Varauksen lisäykset	205 089,96	205 000,00	205 089,96	205 000,00
Varauksen vähennykset	-729 280,00	-688 000,00	-729 280,00	-688 000,00
Varaus 31.12.	22 755 292,54	23 279 482,58	22 755 292,54	23 279 482,58
Suljetun Seutulan kaatopaikan jälkihoitovaraus				
Varaus 1.1.	2 427 000,00	2 562 341,51	2 427 000,00	2 562 341,51
Varauksen lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Varauksen vähennykset	-135 341,51	-135 341,51	-135 341,51	-135 341,51
Varaus 31.12.	2 291 658,49	2 427 000,00	2 291 658,49	2 427 000,00
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus yhteensä 31.12.	25 046 951,03	25 706 482,58	25 046 951,03	25 706 482,58
Varaus Tikkurilan vesitornin purkamiseen				
Varaus 1.1.	0,00	4 191 653,84	0,00	4 191 653,84
Varauksen lisäykset		0,00	0,00	0,00
Varauksen vähennykset		-4 191 653,84	0,00	-4 191 653,84
Varaus 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaus Suomenojan maankaatopaikan sulkemiseen				
Varaus 1.1.	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00
Varauksen lisäykset		0,00	0,00	0,00
Varauksen vähennykset		0,00	0,00	0,00
Varaus 31.12.	600 000,00	600 000,00	600 000,00	600 000,00
Varaus Suomenojan jätevedenpuhdistuslaitoksen purkamiseen				
Varaus 1.1.	15 258 596,90	16 685 156,18	15 258 596,90	16 685 156,18
Varauksen lisäykset		0,00	0,00	0,00
Varauksen vähennykset	-8 289 763,66	-1 426 559,28	-8 289 763,66	-1 426 559,28
Varaus 31.12.	6 968 833,24	15 258 596,90	6 968 833,24	15 258 596,90
Vesihuollon ympäristövastuuvaraus yhteensä 31.12.	7 568 833,24	15 858 596,90	7 568 833,24	15 858 596,90

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2024 HSY:llä tai sen konsernitilinpäätökseen yhdisteltävillä yhteisöillä ei ollut satunnaisia eriä.

Osinkotuottojen erittely

Muihin rahoitustuottoihin sisältyy alla olevan erittelyn mukaiset tuotot, jotka on saatu osakkuuksista saman konsernin yhteisöissä.

euroa (€)	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	446 312,27	1 912 974,91
Osinkotuotot muista yhteisöistä	0,00	0,00
Yhteensä	446 312,27	1 912 974,91

4.1.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

euroa (€)	Poistamaton hankintameno 1.1.2024	Lisäykset tilikaudella	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Siirrot erien välillä	Poistot tilikaudella	Poistamaton hankintameno 31.12.2024
Aineettomat hyödykkeet	16 327 406,55	2 676 276,46	-7 375,16	0,00	253 990,52	-5 776 457,10	13 473 841,27
Aineettomat oikeudet	6 756 723,92	1 643 312,55	-7 375,16	0,00	253 990,52	-5 098 355,51	3 548 296,32
Muut pitkävaikutteiset menot	9 570 682,63	1 032 963,91	0,00	0,00	0,00	-678 101,59	9 925 544,95
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	2 657 027 677,34	169 295 054,01	-7 842 401,64	0,00	-253 990,52	-148 486 521,50	2 669 739 817,69
Maa- ja vesialueet	19 231 458,66	35 350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19 266 808,66
Rakennukset	263 872 934,42	14 222 575,63	-1 113 019,35	0,00	8 690 515,48	-16 276 005,28	269 397 000,90
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 342 295 123,60	128 517 510,88	-4 546 600,38	0,00	3 345 305,95	-128 628 849,65	2 340 982 490,40
Koneet ja kalusto	8 219 505,91	3 507 441,78	-137,02	0,00	20 016,53	-3 581 666,57	8 165 160,63
Keskeneräiset hankinnat	23 408 654,75	23 012 175,72	-2 182 644,89	0,00	-12 309 828,48	0,00	31 928 357,10
Yhteensä	2 673 355 083,89	171 971 330,47	-7 849 776,80	0,00	0,00	-154 262 978,60	2 683 213 658,96

Pysyvien vastaavien sijoitukset

euroa (€)	Hankintameno 1.1.2024	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Hankintameno 31.12.2023	Arvon muutokset	Kirjanpitoarvo 31.12.2024
Osakkeet ja osuudet							
Osakkeet, konserniyhtiöt	163 314 998,95	0,00	0,00	0,00	163 314 998,95	0,00	163 314 998,95
Osakkeet, omistusyht.yhteisöt	676 062,09	0,00	0,00	0,00	676 062,09	0,00	676 062,09
Kuntayhtymäosuudet	18 550 705,00	0,00	0,00	0,00	18 550 705,00	0,00	18 550 705,00
Muut osakkeet ja osuudet	720,00	0,00	0,00	0,00	720,00	0,00	720,00
Yhteensä	182 542 486,04	0,00	0,00	0,00	182 542 486,04	0,00	182 542 486,04
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset							
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset, konserniyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset, kuntayhtymät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset, muut yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

euroa (€)	Kotipaikka	Y-tunnus	HSY:n omistus osuus	Konsernin omistus osuus	Konsernin osuus		
					Omasta pääomasta (€)	Vieraasta pääomasta (€)	Tilikauden voitosta/tappiosta (€)
Tytäryhteisöt							
HSY Holding Oy (entinen Oy Skogberg Ab)	Helsinki	0574067-3	100,00 %	100,00 %	60 225,62 32 230	0,00	-123,94
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	Helsinki	0113062-4	81,16 %	81,16 %	519,13	523 093,01	-1 536 823,21
Uudenmaan Voima Oy	Helsinki	2657337-6	80,00 %	80,00 %	1 387 029,32	122 285,69	297 752,73
Kuntayhtymät							
Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä (KUVES)	Tuusula	0202691-7	32,97 %	32,97 %	8 227 569,47	1 749 998,45	77 378,69
Osakkuusyhteisöt							
Oy Asemapäällikönhoivi	Helsinki	0117395-8	14,39 %	14,39 %	538 966,20	112 781,07	7,12
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	Helsinki	0809814-5	25,70 %	25,70 %	1 533 147,30	786 890,23	199 198,10

Saamiset tytär- ja osakkuusyhteisöiltä

euroa (€)	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
	2024	2024	2023	2023
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	48 112,56	0,00	165 247,46
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	151 020,10	0,00	178 411,11
Yhteensä	0,00	199 132,66	0,00	343 658,57
Saamiset kuntayhtymiltä (joissa HSY jäsenenä)				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	569,27
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	841 298,15	0,00	828 466,14
Yhteensä	0,00	841 298,15	0,00	829 035,41
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	660,56	0,00	850,66
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	660,56	0,00	850,66
Saamiset yhteensä	0,00	1 041 091,37	0,00	1 173 544,64

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	491 566,10	584 410,50	491 566,10	584 512,74
Muut saamiset	39 750 607,31	37 639 597,86	39 348 437,10	37 188 704,24
<i>Laskutuksen jaksotukset</i>	37 687 490,58	36 750 075,03	37 367 616,18	36 374 092,62
<i>Jaksotetut tuet ja avustukset</i>	277 818,40	369 484,56	277 818,40	369 484,56
<i>Investointien jaksotukset</i>	399 521,24	297 262,86	290 999,54	222 351,65
<i>Muut jaksotukset</i>	1 385 777,09	222 775,41	1 412 002,98	222 775,41
Yhteensä	40 242 173,41	38 224 008,36	39 840 003,20	37 773 216,98

Oman pääoman muutokset

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Peruspääoma 1.1.	505 000 000,00	505 000 000,00	505 000 000,00	505 000 000,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	505 000 000,00	505 000 000,00	505 000 000,00	505 000 000,00
Muu oma pääoma 1.1.	2 570 498,00	2 570 498,00	2 570 498,00	2 570 498,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu oma pääoma 31.12.	2 570 498,00	2 570 498,00	2 570 498,00	2 570 498,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	260 488 839,08	272 102 712,98	124 875 352,62	138 419 305,73
Edellisen tilikauden oikaisu	4 834 000,54		4 840 309,92	-92 153,28
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	265 322 839,62	272 102 712,98	129 715 662,54	138 327 152,45
Tilikauden yli-/alijäämä	23 939 805,44	-11 613 873,90	22 485 658,74	-13 451 799,83
Oma pääoma yhteensä 31.12.	796 833 143,06	768 059 337,08	659 771 819,29	632 445 850,63

HSY:n taseessa vesihuollon peruspääoma 480.000.000,00 euroa jakaantuu jäsenkunnille seuraavasti: Helsinki 58,0 %, Espoo 22,3 %, Vantaa 19,4 % ja Kauniainen 0,3 %. Muu peruspääoma 25.000.000,00 euroa jakaantuu jäsenkuntien virallisen asukasluvun mukaisesti siten, että yhden kunnan osuus ei ole enempää kuin 50 % ja että se on vähintään 1 %. Jäsenkuntien osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääomien suhteessa.

Vuoden 2024 oman pääoman edellisen tilikauden oikaisu liittyy Verohallinnolle tehtyihin oikaisuvaatimuksiin. Verohallinto hyväksyi kesäkuussa 2024 Verovuosien 2020 ja 2021 oikaisuvaatimukset. Verohallinto maksoi vuodelta 2020 tuloveron palautusta 1 836 736 euroa ja korkoa 41 737 euroa sekä vuodelta 2021 tulovero palautusta 2 997 264 euroa ja korkoa 53 370 euroa. Nämä aikaisempien vuosien oikaisuvaatimusten mukaiset verot on huomioitu vuoden 2024 tilinpäätöksessä oman pääoman kirjauksena ja korot tulosvaikutteisesti. Tarkemmin tästä on kerrottu liitetietojen kohdassa "Oikaisuvaatimus ja verottajan päätöksen käsittely tilikaudella 2024".

Kunta	Vesihuollon peruspääoma		Muu peruspääoma		Peruspääoma yhteensä	
	Osuus-%	Euroa	Osuus-%	Euroa	Osuus-%	Euroa
Helsinki	58,00 %	278 400 000,00	50,00 %	12 500 000,00	57,60 %	290 900 000,00
Espoo	22,30 %	107 040 000,00	27,48 %	6 869 990,27	22,56 %	113 909 990,27
Vantaa	19,40 %	93 120 000,00	21,52 %	5 380 009,73	19,50 %	98 500 009,73
Kauniainen	0,30 %	1 440 000,00	1,00 %	250 000,00	0,33 %	1 690 000,00
Yhteensä	100,00 %	480 000 000,00	100,00 %	25 000 000,00	100,00 %	505 000 000,00

Pitkäaikaiset velat

euroa (€)	2024		2023	
	Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 1 2030 tai sen jälkeen erääntyvät	Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 1 2029 tai sen jälkeen erääntyvät
Lainat jäsenkunnilta (perustamislainat)				
Lainat Helsingin kaupungilta	609 221 748,62	535 376 688,14	627 683 013,74	553 837 953,26
Lainat Espoon kaupungilta	232 394 512,93	204 225 481,09	239 436 770,89	211 267 739,05
Lainat Vantaan kaupungilta	208 563 056,07	183 282 685,67	214 883 148,67	189 602 778,27
Lainat Kauniaisten kaupungilta	3 936 994,28	3 459 782,84	4 056 297,14	3 579 085,70
Lainat jäsenkunnilta yhteensä	1 054 116 311,90	926 344 637,74	1 086 059 230,44	958 287 556,28
Lainat ulkopuolisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Lainat kuntarahoitukselta	443 000 000,00	230 000 000,00	383 000 000,00	206 000 000,00
Lainat muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	70 833 333,26	40 166 666,54	78 499 999,94	47 833 333,22
Shekkitaliliimi, Nordea Bank Oyj	-	-	-	-
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	303 813 558,70	236 861 471,74	256 551 580,44	202 399 493,48
Lainat ulkopuolisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta yhteensä	817 646 891,96	507 028 138,28	718 051 580,38	456 232 826,70
Liittymismaksut, vakuusmaksut, muut velat pitkäaikaiset	87 474 652,09	87 462 107,21	87 462 107,21	87 462 107,21
Yhteensä	1 959 237 855,95	1 520 834 883,23	1 891 572 918,03	1 501 982 490,19

Joukkovelkakirjalainat

euroa (€)	Sopimustyyppi	Sopimuksen viite	Eräpäivä	Pääoman määrä	Korko	2024	2023
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat							
Kuntarahoitus	Kuntatodistus	330697	5.1.2024	10 000 000	4,05		10 000 000,00
Kuntarahoitus	Kuntatodistus	331415	25.1.2024	8 000 000	4,05		8 000 000,00
Kuntarahoitus	Kuntatodistus	332177	25.1.2024	44 000 000	4,06		44 000 000,00
Kuntarahoitus	Kuntatodistus	333586	15.2.2024	20 000 000	4,04	20 000 000,00	
Kuntarahoitus	Kuntatodistus	334530	25.1.2024	5 000 000	4,03	5 000 000	
Kuntarahoitus	Kuntatodistus	337928	29.2.2024	7 000 000	4,00	7 000 000	
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä					31.12.2024	0,00	

Pakolliset varaukset

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Muut pakolliset varaukset				
Kaatopaikkojen jälkihoitovaraus	25 046 951,03	25 706 482,58	25 046 951,03	25 706 482,58
Vesihuollon ympäristövastuuvaraus	7 568 833,24	15 858 596,90	7 568 833,24	15 858 596,90
Muut pakolliset varaukset	32 615 784,27	41 565 079,48	32 615 784,27	41 565 079,48

Velat tytär- ja osakkuusyhteisöiltä

euroa (€)	Pitkäaikainen 2024	Lyhytaikainen 2024	Pitkäaikainen 2023	Lyhytaikainen 2023
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	51 878,44	0,00	1 178,38
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	3 252,84
Yhteensä	0,00	51 878,44	0,00	4 431,22
Velat kuntayhtymiltä (joissa HSY jäsenenä)				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	335 557,40
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	343 433,49
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	678 990,89
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yhteensä	0,00	51 878,44	0,00	683 422,11

Sekkitililimiitti

euroa (€)	2024	2023
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	10 000 000,00	10 000 000,00

Muiden velkojen erittely

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Muut velat				
Liittymismaksut	87 461 847,21	87 461 847,21	87 461 847,21	87 461 847,21
Vakuusmaksut	12 544,88	260,00	12 544,88	260,00
Muut velat	16 841 012,82	8 011 565,29	16 870 384,99	8 055 324,30
Muut velat yhteensä	104 315 404,91	95 473 672,50	104 344 777,08	95 517 431,51

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 594 701,07	10 744 950,11	11 595 012,72	10 744 950,11
Korkojaksotukset	3 543 123,58	2 997 209,53	3 570 022,40	3 033 519,90
Muut menojäämät	8 405 801,48	4 937 242,96	8 414 567,91	4 840 521,75
<i>Ostolaskujen jaksotukset</i>	2 572 293,54	3 651 016,88	2 572 293,54	3 534 808,77
<i>Paalivaraston kulujaksotus</i>	1 200 377,34	627 020,64	1 211 459,35	646 507,54
<i>Tuloverot</i>	915 279,93	0,00	915 279,93	0,00
<i>Matkalaskujen jaksotukset</i>	30 084,69	19 119,78	30 084,69	19 119,78
<i>Muut jaksotukset</i>	3 687 765,98	640 085,66	3 685 450,40	640 085,66
Yhteensä	23 543 626,13	18 679 402,60	23 579 603,03	18 618 991,76

4.1.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Kaatopaikan jälkihoitoa koskevat ympäristösuojelulain mukaiset vakuudet

Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan vakuuden on oltava riittävä edellä mainittujen toimien hoitamiseksi. Kaatopaikan vakuuden on katettava myös kaatopaikan sulkemisen jälkeisestä seurannasta ja tarkkailusta sekä suotovesien ja -kaasujen käsittelystä ja muusta jälkihoidosta aiheutuvat kustannukset vähintään 30 vuoden ajalta, ellei toiminnanharjoittaja esitä muuta riittäväksi. Kaatopaikan ja muun pitkäaikaisen toiminnan vakuutta on lisäksi kerrytettävä siten, että

vakuuden määrä vastaa koko ajan mahdollisimman hyvin niitä kustannuksia, joita toiminnan lopettaminen ja jälkihoito arviointihetkellä aiheuttaisivat.

Ympäristönsuojelulain 61 §:ssä on säädetty vakuuden asettamisesta ja voimassaolosta. Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos.

HSY jätehuollon ympäristöluvista vakuuksien määrä on yhteensä 14,1 miljoonaa euroa, johon HSY:llä on Nordea Pankki Suomi Oyj:n omavelkaiset pankkitakaukset Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

euroa (€)	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Omavelkaiset pankkitakaukset	14 141 449,15	14 141 449,15

Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut euroa (€)	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	80 043 342,09	74 368 543,49	80 043 342,09	74 368 543,49
- Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	10 231 248,10	9 049 611,67	10 231 248,10	9 049 611,67
- PPP-hankkeet (public-private partnerships)	0,00	0,00	0,00	0,00
- sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- tai lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuu Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän kertyneestä alijäämästä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 113/10.11.2015 mukaisesti jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi.

Yhtymäkokouksessa 19.11.2024 hyväksytyn toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 mukaisesti Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymän aiemmilta vuosilta kertynyt alijäämää katetaan ylijäämäisillä tuloksilla suunnitelmakaudella tai jo vuonna 2024. 31.12.2024 mennessä alijäämää ei ole, vaan ylijäämää on kertynyt yhteensä 26 058,01 euroa, josta HSY:n omistusoikeuden 32,97 % mukainen osuus on 8 591,33 euroa. HSY:n taseen mukaisen omistuosuuden on arvioitu vastaavan KUVES:in arvoa.

Muut vastuusitoumukset

HSY:n yhtymäkokouksen 13.5.2011 päätöksen mukaisesti HSY:n hallitus myönsi vuonna 2011 yhteensä 1,9 miljoonan euron suuruisen omavelkaisen takauksen Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:lle pitkäaikaisten investointiluottojen ja niihin tehtävien suojausten vakuudeksi. Takaukselle ei vaadittu

vastavakuutta, mutta siitä peritään vuotuista takausprovisiota. Lisäksi Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:ltä on vaadittu panttaamattomuussitoumus, jonka mukaan yhtiö ei luovuta tai panttaa omaisuutta ilman takauksen antajan (HSY) suostumusta. Takaukseen liittyvän lainan pääoma 31.12.2024 oli 0,38 miljoonaa euroa.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

euroa (€)	HSY 2024	Konserni 2024	HSY 2023	Konserni 2023
Suljettujen kaatopaikkojen jälkihoidon vastuuvaje	0,00	0,00	0,00	0,00
Vastuun kokonaismäärä 2025–2036	2 291 658,49	2 291 658,49	2 427 000,00	2 427 000,00
Varaus 31.12.	2 291 658,49	2 291 658,49	2 427 000,00	2 427 000,00
Ämmäsuon kaatopaikan jälkihoidon vastuuvaje	3 317 517,42	3 317 517,42	3 317 517,42	3 317 517,42
Viimeistely- ja jälkihoitokustannukset 2025–2080	26 072 809,96	26 072 809,96	26 597 000,00	26 597 000,00
Varaus 31.12.	22 755 292,54	22 755 292,54	23 279 482,58	23 279 482,58

Johdannaissopimukset

Järjestelyn tarkoitus	HSY 2024	HSY 2023	Konserni 2024	Konserni 2023
Koronvaihtosopimus 281053/40493218ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi.				
Lainan ja				
koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan				
Sopimus erääntyy 3.3.2036				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	13 432 835,88	14 626 865,72	13 432 835,88	14 626 865,72
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	873 308,11	1 155 179,41	873 308,11	1 155 179,41
Koronvaihtosopimus 1595524/2202015				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi.				
Lainan ja				
koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan				
Sopimus erääntyy 3.3.3036				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	13 432 835,88	14 626 865,72	13 432 835,88	14 626 865,72
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	797 732,00	1 083 148,00	797 732,00	1 083 148,00

Koron- ja valuutanvaihtosopimus 1012761/1275143

Koron- ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi

ja SEK-määräinen laina EUR-lainaksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.7.2026

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			253 333,00	380 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-54 029,00	-72 211,00

Koronvaihtosopimus 2031031/3539700

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja

koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan

Sopimus erääntyy 25.7.2029

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 636 360,00	26 727 270,00	25 636 360,00	26 727 270,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 711 781,00	2 317 524,00	1 711 781,00	2 317 524,00

Koronvaihtosopimus 2031033/3539706

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja

koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan

Sopimus erääntyy 18.6.2029

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	24 230 760,00	25 673 070,00	24 230 760,00	25 673 070,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 253 539,00	1 766 641,00	1 253 539,00	1 766 641,00

Koronvaihtosopimus 74063853SA-C3NQG

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja

koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan

Sopimus erääntyy 25.01.2034

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	19 000 000,00	-	19 000 000,00	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-192 052,00	-	-192 052,00	-

Koronvaihtosopimus 79164584/34710789

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja

koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan

Sopimus erääntyy 07.06.2034

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	11 310 000,00	-	11 310 000,00	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-368 035,54	-	-368 035,54	-

Korkoputki 27308533

Korkoputki on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Korkoputkella rajataan minimi- ja maksimikorko. Lainan ja

korkoputken pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan.

Sopimus erääntyy 25.01.2029

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	19 000 000,00	-	19 000 000,00	-
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-63 688,35	-	-63 688,35	-
Yhteensä lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	126 042 791,76	81 654 071,44	126 296 124,76	67 407 205,72
Yhteensä käypä arvo	4 012 584,22	6 322 492,41	3 958 555,22	6 250 281,41

Koronvaihtosopimuksissa ei ole purkuehtoja

Sopimuksissa maksettava korko on kiinteä.

Sopimuksissa vastaanotettava korko on vaihtuva, Euribor-sidonnainen vastaten suojatun lainan maksettavaa korkosidontaa.
Korkoputkisopimuksessa minimi- ja maksimikorko on rajattu.
Sopimusten markkina-arvot eivät aiheuta kassavirtaa, ellei sopimusta terminoida ennen aikaisesti.

Vastuut mahdollisista vuokra-alueiden maaperän pilaantumisista

HSY:n hallituksen 19.11.2010 tekemän maa-alueiden vuokrausperiaatteita koskevan päätöksen mukaan HSY on vastuussa mahdollisesta vuokra-alueen maaperän pilaantumisesta, joka on tapahtunut sinä aikana, jolloin alue on ollut HSY:n tai sitä edeltäneen organisaation hallinnassa.

HSY on vuokrasopimuksen päätyttyä velvollinen kunnostamaan vuokra-alueen maaperän siten, ettei sen pilaantumisesta myöhemminkään aiheudu lisäkustannuksia alueen rakentamiselle ja poistamaan vuokra-alueilla tai niiden maaperässä mahdollisesti olevat rakennus- tai muut jätteet ja vanhat rakenteet, kuten johdot, putket, pylvääät, asfaltoinnin, perustukset tai muut vastaavat sekä siivoamaan vuokra-alueen.

Pilaantuneiden maiden ja purettavien rakenteiden osalta keskeisin tiedossa olevat kohde on Suomenojan jätevedenpuhdistamoalue. Vuokrausperiaatteiden mukaan maaperän puhdistamisesta ja rakenteiden purkamisesta aiheutuvien kustannusten jakamisesta sovitaan erikseen HSY:n ja ko. kaupungin kesken.

Alkuperäinen varaus tehtiin vuonna 2022 sen hetkisen kustannusarvion mukaan. Laitoksen purkua koskeva lopullinen urakkakustannus, sekä Espoon osallistuminen kustannuksiin, vähentää merkittävästi kokonaiskustannusta. Suomenojan laitoksen purku ja alueen ennallistaminen tulee valmistumaan vuoden 2025–2026 aikana.

Oikaisupyyntö ja verottajan päätöksen käsittely tilikaudella 2024

HSY teki vuonna 2021 oma-aloitteisen oikaisupyynnön Verohallitukselle koskien Vesihuollon korkokulujen käsittelyä verotuksessa, koska se ei ollut huomionnut vuoden 2014 alussa voimaan astunutta korkovähennysrajoitusta koskevaa lainsäädäntömuutosta. Lainsäädäntö kuitenkin muuttui HSY:n osalta vuodesta 2020 alkaen. Nämä aikaisempien vuosien oikaisuvaatimusten mukaiset

verot on huomioitu vuoden 2022 tilinpäätöksessä oman pääoman kirjauksena ja veroseuraamukset tulos-vaikutteisesti.

Lisäksi osa korkomenoista jäi vähennettäväksi verovuoden 2022 tuloverotuksessa ja näiden vähentämistä vaadittiin vuoden 2022 verotuksessa. Vuoden 2022 säännönmukainen verotus on aiemmin vähentämättä jääneiden korkojen osalta toimitettu siten, että korot saa 2022 verotuksessa vähentää. Vuoden 2022 oikaisua koskevat verovaikutukset on huomioitu tuloslaskelmalla ennen tilikauden alijäämää.

Vuoden 2022 osalta maksettuja veroja palautettiin 0,5 miljoonaa euroa ja päätöksen myötä purettiin vuoden 2022 verotukseen liittyvä 0,5 miljoonan euron kuluvaraus tilikaudella 2023. Vuoden 2023 osalta ei kertynyt veroja maksettavaksi tappiollisen tuloksen vuoksi.

Vuoden 2023 aikana laadittiin Verohallinnolle oikaisuvaatimukset verovuosia 2020–2021 koskien, ja näinä vuosina vähentämättä jääneitä korkomenoja vaadittiin vähennettäväksi näiden vuosien verotuksessa. Verohallinto hyväksyi kesäkuussa 2024 Verovuosien 2020 ja 2021 oikaisuvaatimukset. Verohallinto maksoi vuodelta 2020 tuloveron palautusta 1 836 736 euroa ja korkoa 41 737 euroa sekä vuodelta 2021 tulovero palautusta 2 997 264 euroa ja korkoa 53 370 euroa. Nämä aikaisempien vuosien oikaisuvaatimusten mukaiset verot on huomioitu vuoden 2024 tilinpäätöksessä oman pääoman kirjauksena ja korot tulosvaikutteisesti.

Oikaisupyynnöt koskien Vesihuollon korkokulujen käsittelyä verotuksessa on saatu päätökseen.

Elinkeinoverolain 18a ja 18b §:iä on vuonna 2021 muutettu koskien vuotta 2020 ja siitä eteenpäin siten, että korkojen vähennysoikeuden rajoituksia ei sovelleta EVL 18b §:ssä tarkoitettuihin julkisiin infrastruktuuriyhteisöihin. Korkovähennyksien rajoituksiin liittyvä oikaisupyynnö aikaisemmilta vuosilta verohallinnolle tehtiin joulukuussa 2021 ja pyyntöä täydennettiin vuoden 2022 aikana. Verottaja hyväksyi marraskuussa 2022 kuntayhtymän tekemät oikaisuvaatimukset verovuosien 2015–2016 ja 2018–2019 vähennyskelvottomasta korkomenosta.

4.1.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2024 ja htv keskimäärin 2024

	Henkilöä	Htv keskim.	Henkilöä	Htv keskim.
Henkilöstömäärä	31.12.2024	2024	31.12.2023	2023
Vesihuolto	451	453,8	446	447,9
Jätehuolto	141	144,1	143	151,0
Seutu- ja ympäristötieto	41	39,8	42	44,5
Tukipalvelut	58	55,3	56	54,6
Asiakkuudet ja viestintä	69	69,3	73	74,3
Talous ja strateginen ohjaus	33	33,7	35	34,9
Kuntayhtymän johto (sis Hallintopalvelut)	5	4,8	5	4,6
HSY yhteensä	798	800,8	800	811,8

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

<u>euroa (€)</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Espoon Vihreät Ry	0,00	0,00
Espoo Vihreiden tuki	0,00	0,00
Espoon Vasemmisto	0,00	0,00
Helsingin Vihreät	1136,5	1 164,50
Kokoomus Espoo	1164,5	508,50
Kokoomus Helsinki	3629,7	3 445,65
Kokoomus Uusimaa	1169,63	2 089,88
Perussuomalaiset Helsinki	1164,5	1 103,50
Perussuomalaiset Uusimaa	917,75	1 039,75
SDP Helsinki	1870,5	2 395,50
SDP Uusimaa	1808,13	2 101,88
SDP Vantaa	0,00	0,00
SFP i Helsingfors	895,00	1 397,50
Svenska Folkpartiet i Nyland	0,00	0,00
Vantaan Vihreät	0,00	0,00
Vasemmistoliitto Espoo ja Kauniainen	0,00	0,00
Vasemmistoliitto Helsinki	0,00	0,00
Vasemmistoliitto Uudenmaanpiiri	1455,63	1 455,63
Vihreät Uusimaa RY	3608,26	4 137,51
Yhteensä	18 820,10	20 839,80

Tilintarkastajan palkkiot

<u>euroa (€)</u>	<u>2024</u>	<u>2023</u>
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	33 068,37	16 815,50
Tilintarkastajan lausunnot	7 750,00	6 120,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Yhteensä	40 818,37	22 935,50

Kuntayhtymän ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kuntayhtymän toimitusjohtajan kanssa on laadittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta. Sopimus on hyväksytty HSY:n hallituksen kokouksessa 24.9.2021.

Konsernin lähipiiri/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

4.2 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Vuosikate, euroa/asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä 31.12.}$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä

= Toiminnan ja investointien rahavirtojen yhteen laskettu kertymä viideltä viimeisimmältä vuodelta

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lakennallinen lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä, euroa

= $\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}$

Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{asukasmäärä 31.12.}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

Lainat euroa/asukas

= $\text{Lainakanta 31.12.} / \text{asukasmäärä 31.12.}$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut e/asukas.,

= (Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat) + vuokravastuut)/asukasmäärä 31.12

Lainasaamiset

= Pysyvien vastaavien sijoituksiin merkitys joukkovelkakirja- ja muut lainasaamiset

5 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

5.1 Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot hulevesiviemäröinnin tilinpäätöksestä

Vesihuoltolaki sekä maankäyttö- ja rakennuslaki muuttuivat syksyllä 2014, jolloin huleveden viemäröinti erotettiin vesihuollosta. Lain (VHL 20.1 §) mukaan vesihuollon tulee 1.1.2015 alkaen eriyttää tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma huleveden viemäröinnin osalta. Kirjanpidon eriyttäminen voidaan tehdä laskennallisesti.

Tuloslaskelma

HSY laskuttaa asiakkailtaan huleveden viemäröinnistä perusmaksua ja liittymismaksua. HSY:n jäsenkuntien kanssa on tehty sopimus yleisten alueiden hulevesiviemäröinnin korvauksesta HSY:lle. Maksu on vuonna 2024 yhteensä 7,1 miljoonaa euroa. Erillistä käyttömaksua ei tällä hetkellä ole peritty. Laskennalliset toimintakulut syntyvät hulevesiverkon kunnostamisesta ja huollosta sekä investointien koordinoituvuudesta. Lisäksi hulevesille on kohdistettu osuus hallinnon yleiskulusta. Rahoituskuluihin kohdistetaan hulevesiverkkoa koskeva osuus jäsenkuntalainoista sekä muista ulkopuolisista lainoista. Poistot määräytyvät hulevesiverkon vuosi-investointien ja käyttöomaisuuden tasearvon mukaan. HSY:n vesihuollon maksurakennetta tarkastellaan jatkossa, ja yhtenä tavoitteena on maksujen kustannusvastaavuuden parantaminen. Huleveden osalta pyritään hulevesimaksujen alikatteisuuden korjaamista pidemmällä aikavälillä.

Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2024	TP 2023
TOIMINTATUOTOT	21 276	19 783
TOIMINTAKULUT	-6 737	-6 281
TOIMINTAKATE	14 538	13 502
Rahoituskulut	-12 076	-11 469
VUOSIKATE	2 462	2 033
Poistot	-18 728	-16 722
TILIKAUDEN TULOS	-16 266	-14 689

Tase

Taseen vastaavat muodostuvat hulevesiviemäriverkosta sekä sekavesiviemärinverkon laskennallisesta hulevesiosuudesta. Sekavesiviemärinverkon virtaamasta on noin 40 % hulevettä.

x 1000 eur	TP 2024	TP 2023	x 1000 eur	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	404 323	397 712	OMA PÄÄOMA	-83 149	-67 155
Sadevesiviemäriverkko	398 398	391 392	Peruspääoma	71 956	71 685
Sekavesiviemäriverkko	5 925	6 320	Tilikausien yli/alijäämä	-155 105	-138 839
VAIHTUVAT VASTAAVAT	0	0	VIERAS PÄÄOMA	487 472	397 712
VASTAAVAA	404 323	397 712	VASTATTAVAA	404 323	397 712

Rahoituslaskelma

x 1000 eur	TP 2024	TP 2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Tulorahoitus (vuosikate)	2 462	2 033
Investoinnit	-25 560	-35 758
Toiminnan ja investointien rahavirta	-23 098	-33 725
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 098	33 725
Rahoituksen rahavirta	23 098	33 725
Kassavarojen muutos	0	0

5.2 Kilpailu- ja kuluttajaviraston edellyttämä mullanmyyntitoiminnan tilinpäätöksen eriyttäminen

Kilpailulain 30 d § edellyttää julkisyhteisöjen kilpailullisen toiminnan kirjanpidon eriyttämistä. HSY:n mullanmyyntitoiminta on osa jäteveden käsittelystä syntyvän lietteen kierrätystä ja liiketoimintana tappiollista. Kirjanpidon eriyttäminen on tehty, koska toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa (pienimuotoinen toiminta), eikä toiminnan rakenne seuraa välittömästi lainsäädännöstä.

Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2024	TP 2023
TOIMINTATUOTOT	1 230	1 334
TOIMINTAKULUT	-4 408	-4 522
TOIMINTAKATE	-3 179	-3 188
Rahoituskulut	-59	-66
VUOSIKATE	-3 238	-3 254
Poistot	-134	-152
TILIKAUDEN TULOS	-3 372	-3 406

Tase

Taseen vastaavat muodostuvat Sipoon Metsäpirtin maa-alueesta, kompostointikentän investoinneista sekä lietteen käsittelyyn käytettävistä koneista ja laitteista.

x 1000 eur	TP 2024	TP 2023	x 1000 eur	TP 2024	TP 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 980	2 274	OMA PÄÄOMA	-10 062	-6 633
Maa-alueet	1 260	1 260	Peruspääoma	352	410
Koneet, laitteet yms.	720	1 014	Tilikausien yli/alijäämä	-10 414	-7 043
VAIHTUVAT VASTAAVAT	0	0	VIERAS PÄÄOMA	12 042	8 906
VASTAAVAA	1 980	2 274	VASTATTAVAA	1 980	2 274

Rahoituslaskelma

x 1000 eur	TP 2024	TP 2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Tulorahoitus (vuosikate)	-3 237	-3 253
Investoinnit	-21	-337
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 259	-3 590
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 259	3 590
Rahoituksen rahavirta	3 259	3 590
Kassavarojen muutos	0	0

5.3 Jätehuollon markkinaehtoisen toiminnan tulos

HSY tekee jätelain 44 § mukaisen kirjanpidon erittelyn lakisääteisten ja markkinaehtoisten jätehuoltopalvelujen taloudellisen tuloksen muodostumisesta. Vuonna 2024 jätehuollolla ei ollut markkinaehtoista toimintaa.

6 Allekirjoitukset ja merkinnät

Helsingissä 21.03.2025

_____
Mia Nygård-Peltola, puheenjohtaja

_____
Kristiina Lindroos

_____
Sirpa Hertell

_____
Taisto Miettinen

_____
Laura Jokela

_____
Dennis Pasterstein

_____
Kristiina Kokko

_____
Tia Seppänen

_____
Ringbom Emma

_____
Leo Stranius

_____
Ville Laakso

_____
Tuomas Suihkonen

_____
Paula Lehmuskallio

_____
Antti Vuorela

_____
Tommi Fred, toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä ____.____.2025

KPMG Julkistarkastus Oy

_____
Outi Koskinen
JHT, KHT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalantori 1, 00240 Helsingfors
Tfn 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki
Tel. +358 9 15611, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi

